

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DEL MÒDUL

Empresa i Iniciativa Emprenedora

Cicle Formatiu de Grau Superior

**AGÈNCIES DE VIATGE I GESTIÓ
D'ESDEVENIMENTS**

SEGON CURS

**Curs 2023-2024
IES Serra Mariola
Muro d'Alcoi**

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

- Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
- Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
- Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'*Infocole*, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí

aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

- Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
- Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
- Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
- Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
- Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
- FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

1. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

2. Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

3. Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

4. Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

5. Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

6. CFB

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i Llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

- Vicent Nàcher i Ferri (Director).
- Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
- Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
- Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
- Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

- L'ESO i covid (Rafa Enguix)
- Formació en centres (Antoni Garcia)
- Convivència i igualtat (Betlem Sala)
- TIC (Vicent Nácher Soler)
- Aules d'informàtica (Xavier Alberó)
- Xarxes socials (Jordi Prats)
- Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
- Biblioteca (Loles Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, como és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2. OBJECTIUS DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I DEL MÒDUL D'EIE

2.1.- Objectius de la Formació Professional.

El RD 1147/2011 regula l'ordenació de la formació professional de l'actual sistema educatiu. Segons l'esmentada norma les ensenyances de Formació Professional tenen com a objecte aconseguir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials, segons el nivell de què es tracte, necessàries per a:

1. Exercir l'activitat professional definida en la competència general del programa formatiu.

2. Comprendre l'organització i característiques del sector productiu corresponent, els mecanismes d'inserció professional, la seua legislació laboral i els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.

3. Consolidar hàbits de disciplina, treball individual i en equip, així com capacitats d'autoaprenentatge i capacitat crítica.

4. Establir relacions interpersonals i socials, en l'activitat professional i personal, basades en la resolució pacífica dels conflictes, el respecte als altres i el rebuig de la violència, als prejuïus de qualsevol tipus i als comportaments sexistes.

5. Prevenir els riscos laborals i mediambientals i adoptar mesures per a treballar en condicions de seguretat i salut.

6. Desenrotllar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.

7. Potenciar la creativitat, la innovació i la iniciativa emprenedora.

8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, així com les llengües estrangeres necessàries en la seua activitat professional.

9. Comunicar-se de forma efectiva en l'exercici de l'activitat professional i personal.

10. Gestionar la seua carrera professional, analitzant els itineraris formatius més adequats per a millorar la seua ocupabilitat.

La formació professional també fomentarà la igualtat efectiva d'oportunitats per a tots, amb especial atenció a la igualtat entre hòmens i dones.

Estes ensenyances prestaran una atenció adequada, en condicions d'accessibilitat universal i amb els recursos de suport necessaris, en cada cas, a les persones amb discapacitat.

Així mateix, la formació professional possibilitarà l'aprenentatge al llarg de la vida, afavorint la incorporació de les persones a les distintes ofertes formatives i la conciliació de l'aprenentatge amb altres responsabilitats i activitats.

També indica la repetida norma que les competències professionals, personals i socials que han d'adquirir els alumnes i alumnes dels *Cicles formatius de Grau Superior* són les següents:

1. Definir, planificar i organitzar processos i procediments de treball amb autonomia en el seu camp professional.

2. Avaluar i resoldre problemes i contingències en contextos variats i generalment no previsibles, amb comprensió crítica, transferència de sabers i capacitat per a la innovació i la creativitat

3. Supervisar objectius, tècniques i resultats del treball personal i dels membres de l'equip, amb lideratge i esperit de millora, garantint la qualitat del procés i del producte o servei.

4. Aplicar i integrar tecnologies i coneixements avançats o especialitzats en els processos de treball

5. Adaptar-se a les noves situacions laborals, mantenint actualitzats els coneixements científics, tècnics i tecnològics relatius al seu entorn professional, gestionant la seua formació i els recursos existents en l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.

6. Comunicar-se amb els seus iguals, superiors, clients i persones davall la seua responsabilitat, utilitzant vies eficaces de comunicació, transmetent la informació o coneixements adequats i respectant l'autonomia i competència de les persones que intervenen en l'àmbit del seu treball.

7. Generar entorns segurs en el desenrotllament del seu treball i el del seu equip, supervisant i aplicant els procediments de prevenció de riscos laborals i ambientals, d'acord amb allò que s'ha establert per la normativa i els objectius de l'empresa.

8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una xicoteta empresa i tindre iniciativa en la seua activitat professional amb sentit de la responsabilitat social.

9. Exercir els drets i obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Els itineraris professionals dels alumnes poden patir variacions al llarg de la seua vida laboral. La present programació està elaborada tenint en compte açò i pretén facilitar la preparació en els alumnes per als dits canvis, proporcionant-los certs coneixements, habilitats i actituds que faran possible el seu desenrotllament professional en qualsevulla ocupació, ja siga com a autònom o com per compte propi.

2.2. Resultats d'aprenentatge del mòdul

El Reial Decret 1255/2009, de 24 de juliol, és l'encarregat d'establir el títol de Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques i de fixar les seues ensenyances mínimes.

Els objectius d'aquest mòdul professional, expressats en tèrmit de resultats d'aprenentatge queden establits pel citat RD i son els següents:

1. Reconeix els capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i dels activitats empresarials.
2. Defineix l'oportunitat de creació d'una xicoteta empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.
3. Realitza activitats per a la constitució i posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant els obligacions legals associades.
- 4 Realitza activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una pime, identificant els principals obligacions comptables i fiscals i omplint la docume-ntació.

3.- CONTINGUTS

Els continguts d'aquest mòdul són:

Iniciativa emprenedora:

- Innovació i desenrotllament econòmic. Principals característiques de la innovació en les activitats de Guia, informació i assistència turístiques (materials, tecnologia, organització de la producció, etc.).
- Beneficis socials de la cultura emprenedora.

- El caràcter emprenedor. Factors claus dels emprenedors: iniciativa, creativitat i formació.
- L'actuació dels emprenedors com a empleats d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques.
- L'actuació dels emprenedors com a empresaris en el sector de les activitats de guia, Informació i assistència turístiques. El risc en l'activitat emprenedora.
- Concepte d'empresari. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.
- Objectius personals *versus* objectius empresarials.
- Pla d'empresa: la idea de negoci en l'àmbit de les activitats de guia, informació i assistència turístiques.
- Bones pràctiques de cultura emprenedora en l'àmbit de les activitats de guia, informació i assistència turístiques.

L'empresa i el seu entorn:

- L'empresa com a sistema.
- Funcions bàsiques de l'empresa.
- Distintes formes d'organització: avantatges i inconvenients. L'organigrama.
- L'entorn general de l'empresa: econòmic, social, demogràfic, cultural i mediambiental.
- L'entorn específic de l'empresa: clients, proveïdors i competència.
- Anàlisi de l'entorn general d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques.
- Anàlisi de l'entorn específic d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques.
- L'estudi de mercat.
- Localització de l'empresa.
- Pla de màrqueting.
- Relacions d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques amb el seu entorn.
- Relacions d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques amb el conjunt de la Societat.
- Contribució d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques al desenvolupament sostenible.
- Cultura de l'empresa i imatge corporativa
- L'ètica empresarial i els principis ètics d'actuació.
- La responsabilitat social corporativa.
- El balanç social.
- Responsabilitat social i ètica de les empreses d'activitats de guia, informació i assistència turístiques.

Creació i posada en marxa d'una empresa:

- Concepte jurídic d'empresa.
- Tipus d'empresa i elecció de la forma jurídica: responsabilitat, fiscalitat, capital social, dimensió i nombre de socis.
- Requisits legals mínims exigits per a la constitució de l'empresa, segons la seua forma jurídica.
- Tràmits administratius per a la constitució d'una empresa.
- Vies d'assessorament i gestió administrativa externs existents per a posar en marxa una pime. La finestra única empresarial.
- Concepte d'inversió i fonts de finançament.
- Instruments de finançament bancari.
- Ajudes, subvencions i incentius fiscals per a empreses d'informàtica.
- Viabilitat econòmica i viabilitat financera d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turística.
- Pla d'empresa: elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions.

Funció administrativa:

- Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques.
- Operacions comptables: registre de la informació econòmica d'una empresa.
- La comptabilitat com a imatge fidel de la situació econòmica.
- El Balanç i el Compte de resultats.
- Anàlisi de la informació comptable.
- Llibres i documents obligatoris segons la normativa vigent
- Obligacions fiscals de les empreses.
- Requisits i terminis per a la presentació de documents oficials.
- Gestió administrativa d'una empresa d'activitats de guia, informació i assistència turística.
- Documents necessaris per a l'exercici de l'activitat econòmica: documents de compravenda, mitjans de pagament i altres.

Aquests continguts queden distribuïts en les següents unitats didàctiques:

Primera avaluació:

Unitat 1. Vull crear la meua pròpia empresa

Unitat 2. Què he de saber de l'entorn de la meua empresa

Unitat 3. L'estudi del mercat

Unitat 4. Quant costa la meua idea i amb quins recursos conte

Unitat 5. Serà rendible el meu futur negoci?

Segona avaluació:

Unitat 6. Quin tipus d'empresa m'interessa

Unitat 7. Comencem amb els tràmits

Unitat 8. Quins impostos he de pagar

Unitat 9. Quins documents he d'utilitzar

4.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS

4.1. Metodologia

S'utilitzaran mètodes **expositius**, recurrent a l'exemplificació i al cas pràctic. Així mateix es realitzaran activitats pels alumnes a fi de no perdre de vista la metodologia activa i participativa com a mitjà principal de fixació de coneixements i control de la comprensió.

El treball en l'aula es plantejarà per a la seua realització tant individual com grupal, motivant al grup i relacionant els continguts de les unitats didàctiques amb situacions reals de la vida diària (família, amics...), de tal manera que el que l'alumne aprenga tinga significat per a ell. A més, es potenciarà la recerca d'informació i el treball d'investigació per part de l'alumne.

Serà el professor qui determine en cada moment la metodologia més adequada i el contingut de les unitats didàctiques en funció del tipus i del nivell dels alumnes.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguen tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenrotllament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells.

En acabar cada tema, realitzarem **activitats de síntesi** on es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat. A tall d'exemple, pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Al finalitzar cada una de les unitats, l'alumnat traslladaran els continguts tractats en eixa unitat al pla d'empresa que han d'elaborar. És a dir, el projecte empresarial s'anirà realitzant al llarg del curs. Així, els alumnes, en funció dels coneixements adquirits, anirà donant els passos necessaris per a crear la seua pròpia empresa, complint estrictament la normativa aplicable en cada cas, analitzant plans d'inversió i finançament buscant la rendibilitat de l'empresa i desenrotllant una adequada política comercial i de relacions humanes en el si de l'empresa.

4.2. Recursos didàctics

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, els resultats d'aprenentatge i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

- Com a llibre de text, apunts de classe.
- Materials utilitzats per a la preparació de les classes:
 - Premsa general i especialitzada com ara “Cinco Días”, “Expansión”, “El País”...
 - Revistes com “Emprendedores”
 - Llibres d'EIE d'altres editorials com Editex, Edebé...
- Per al treball d'aula i de fora s'utilitzarà com a suport:
 - El maneig pels alumnes d'internet.
 - Esquemes.
 - Pissarra.
 - Projeccions
 - Apunts del professor.
 - Articles de periòdics i revistes.
 - Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.
 - Visita als distints organismes, empreses...
 - Vídeos
 - Impresos i formularis de diversos tipus

5.- AVALUACIÓ

5.1.- Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació, expressats per a cadascun dels resultats d'aprenentatge, son els que s'estableixen en el Reial Decret 1255/2009.

RA1:

- a) S'ha identificat el concepte d'innovació i la seua relació amb el progrés de la societat i l'augment en el benestar dels individus.
- b) S'ha analitzat el concepte de cultura emprendora i la seua importància com font de creació d'ocupació i benestar social.
- c) S'ha valorat la importància de la iniciativa individual, la creativitat, la formació i la col·laboració com a requisits indispensables per a tindre èxit en l'activitat Emprendora.
- d) S'ha analitzat la capacitat d'iniciativa en el treball d'una persona empleada en una xicoteta i mitjana empresa relacionada amb els activitats de guia, Informació i assistència turístiques.

e) S'ha analitzat l'exercici de l'activitat emprenedora d'un empresari que s'inicie en el sector d'activitats de guia, informació i assistència turística.

f) S'ha analitzat el concepte de risc com a element inevitable de tota activitat emprenedora.

g) S'ha analitzat el concepte d'empresari i els requisits i actituds necessaris per a desenrotllar l'activitat empresarial.

h) S'ha descrit l'estratègia empresarial relacionant-la amb els objectius de l'empresa.

i) S'ha definit una determinada idea de negoci de l'àmbit dels activitats de guia, informació i assistència turística, que servirà de punt de partida per a l'elaboració d'un pla d'empresa.

RA2:

a) S'han descrit les funcions bàsiques que es realitzen en una empresa i s'ha analitzat el concepte de sistema aplicat a l'empresa.

b) S'han identificat els principals components de l'entorn general que rodeja a l'empresa; en especial l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.

c) S'ha analitzat la influència en l'activitat empresarial dels relacions amb els clients, amb els proveïdors i amb la competència, com a principals integrants de l'entorn específic.

d) S'han identificat els elements de l'entorn d'una pime d'activitats de guia, informació i assistència turística.

e) S'han analitzat els conceptes de cultura empresarial i imatge corporativa i la seua relació amb els objectius empresarials.

f) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social dels empreses i la seua importància com un element de l'estratègia empresarial.

g) S'ha elaborat el balanç social d'una empresa relacionada amb les activitats de guia, informació i assistència turística, i s'han descrit els principals costos socials en què incorren petites empreses, així com els beneficis socials que produeixen.

h) S'han identificat, en empreses relacionades amb les activitats de guia, informació i assistència turística, pràctiques que incorporen valors ètics i socials.

i) S'ha dut a terme un estudi de viabilitat econòmica i financera d'una pime relacionada amb les activitats de guia, informació i assistència turística.

RA3:

a) S'han analitzat les diferents formes jurídiques de l'empresa.

b) S'ha especificat el grau de responsabilitat legal dels propietaris de l'empresa en funció de la forma jurídica triada.

c) S'ha diferenciat el tractament fiscal establert per als diferents formes jurídiques de l'empresa.

d) S'han analitzat els tràmits exigits per la legislació vigent per a la constitució d'una pime.

e) S'ha realitzat una busca exhaustiva dels diferents ajudes per a la creació d'empreses de guia, informació i assistència turística en la localitat de referència.

f) S'ha inclòs en el pla d'empresa tot el que és refereix a l'elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmicofinancera, tràmits administratius, ajudes i subvencions.

g) S'han identificat les vies d'assessorament i gestió administrativa externs existents a l'hora de posar en marxa una pime.

RA4:

a) S'han analitzat els conceptes bàsics de comptabilitat, així com els tècniques de registre de la informació comptable.

b) S'han descrit els tècniques bàsiques d'anàlisi de la informació comptable, en especial pel que fa a la solvència, liquiditat i rendibilitat de l'empresa.

c) S'han definit els obligacions fiscals d'una empresa d'activitats de guia, informació i assistència turístiques.

d) S'han diferenciat els tipus d'impostos en el calendari fiscal.

e) S'ha omplit la documentació bàsica de caràcter comercial i comptable (factures, albarans, notes de comanda, lletres de canvi, xecs i altres) per a una pime d'activitats de guia, informació i assistència turístiques, i s'han descrit els circuits que la dita documentació recorre en l'empresa.

f) S'han identificat els principals instruments de finançament bancari.

g) S'ha inclòs l'anterior documentació en el pla d'empresa.

5.2.- Instruments i procediment d'avaluació

Per a avaluar els **continguts conceptuals** es realitzaran proves objectives. Sempre que siga possible, és faran dos proves escrites per avaluació. Si en una avaluació és fan dos o mes parcials és traurà la nota mitjana per a l'avaluació sempre i quan l'alumne haja obtés mes d'un 3.

Els **continguts procedimentals** s'avaluaran mitjançant treballs individuals i grupals, tant a classe com a casa. En aquest punt, posseeix especial importància tot el que té a veure amb el pla d'empresa que els alumnes han d'elaborar. La realització del projecte empresarial serà en tot cas obligatòria de tal forma que la seua no presentació en els terminis i formes establits donarà lloc a una avaluació final negativa del mòdul amb independència dels restants criteris d'avaluació.

Si un alumne no pot assistir a un examen per causa justificada, el professor acordarà amb l'alumne una nova data d'examen. En cas de discrepància, prevaldrà el criteri del professor qui valorarà les circumstàncies del cas concret.

Per a avaluar els **continguts actitudinals** s'utilitzarà l'observació directa del grau d'implicació en la dinàmica de la classe, la participació, les intervencions, la capacitat per a resoldre problemes, la iniciativa, l'esforç, etc.

Els alumnes han d'assistir obligatòriament a classe. Aquells alumnes tinguen absències superiors al 15% de les hores lectives no tindran dret a ser avaluats d'acord amb els criteris establits per als alumnes amb avaluació contínua. Aquells alumnes realitzaran un examen global de tot el programa que inclourà tant temes teòrics com activitats pràctiques sobre els treballs realitzats al llarg del curs. A més hauran de presentar també obligatòriament el projecte d'empresa per a poder realitzar la dita prova.

5.3.- Criteris de qualificació

Per a poder aprovar el mòdul s'haurà d'obtenir una puntuació mínima en els tres tipus de continguts.

- A. La qualificació dels continguts conceptuals té assignada un 60% del total.
- B. Als continguts procedimentals se'ls assigna un 25%.
- C. als continguts actitudinals assignarem el restant 15%.

Les notes obtingudes en cadascuna de les avaluacions tenen un caràcter orientatiu de com va l'alumne en el mòdul; la nota final del curs no haurà de ser, necessàriament, la mitjana dels trets en les diferents avaluacions.

5.4.- Recuperació

Els alumnes que d'acord amb els criteris anteriors no hagen superat el mòdul al finalitzar el curs i tinguen dret per Llei a una avaluació extraordinària, tindran un examen extraordinari de tot el programa incloent temes teòrics i pràctics, havent de presentar en tot cas de forma obligatòria, el projecte empresarial si no l'hagueren presentat dins de les avaluacions ordinàries.

En la recuperació s'aplicaran els mateixos criteris previstos per a l'avaluació. S'intentarà fer una recuperació per avaluació, és a dir, no hi haurà recuperació per parcial. Hi participaran tots els alumnes que hagen obtingut una qualificació inferior a cinc.

Les activitats de recuperació a realitzar dependran del cas concret (continguts en els que no s'han aconseguit les qualificacions mínimes, distància entre aquestes qualificacions mínimes i les obtingudes pel/l'alumne/a en qüestió, etc.) Podran consistir en la realització d'alguna activitat concreta, la participació obligatòria en alguna de les activitats previstes amb caràcter voluntari i la realització d'una prova escrita de contingut semblant a les emprades en els parcials.

Si les circumstàncies del cas concret ho aconsellen, és permetrà la realització d'activitats i proves per a millorar les qualificacions obtingudes.

Per a recuperar el mòdul s'han de complir els condicions següents:

- Haver realitzat els activitats de cada avaluació
- Superar la prova escrita de continguts (mínim un 4), en el seu cas.
- L'actitud i el comportament han d'haver sigut els adequats.

En les recuperacions globals, si s'ha suspés només una avaluació, es recuperaran els continguts d'eixa avaluació exclusivament; si s'han suspés dos o mes avaluacions és recuperarà tot el mòdul.

La qualificació màxima que pot aconseguir-se en qualsevol dels procediments de recuperació previstos quedarà limitada a 6.

Els procediments de recuperació podran sofrir alguna modificació que quedarà a criteri del professor si ho creu convenient.

5.5.- Tipus i nombre d'exàmens per a les avaluacions i les recuperacions.

Els exàmens consistiran en un tipus o la combinació de les següents modalitats de preguntes, en funció del contingut de les unitats didàctiques:

1. Preguntes curtes sobre un determinat concepte
2. Preguntes curtes que relacionen dos o mes conceptes
3. Preguntes de desenrotllament d'un tema concret
4. Casos pràctics
5. Preguntes tipus test

6.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIVÓ EDUCATIVA

En este punt cal parar esment al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la necessària adaptació dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

6.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

6.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

7.- TEMES TRANSVERSALS

Les actituds com contingut en l'ensenyança no constitueix una disciplina separada de la resta de continguts, sinó que són part integrant de totes les matèries d'aprenentatge i es realitzaran de forma global, per la qual cosa no es procedeix al seu desglossament en les unitats de treball de la programació del mòdul, sinó que són una matèria transversal i se'n van treballant i adquirint a través de les activitats proposades.

A continuació es detallen, sense tindre en compte un orde de prioritats, les principals actituds que s'hauran de treballar i avaluar en el desenrotllament de les activitats proposades en el desenrotllament de la programació del mòdul:

- Interés i iniciativa amb el treball relacionat amb el propi cicle formatiu.

- Planificació i organització del treball propi, i si és el cas el del grup.
- Tenacitat i perseverança en la busca de solucions als problemes.
- Valoració de la importància i el risc que comporta l'obertura del propi negoci.
- Realització amb rigor i precisió de la recollida d'informació que afecta l'objecte d'estudi.
- Disposició per a l'intercanvi d'informació.
- Participació activa en els debats i en el treball en equip.
- Tolerància i respecte a les opinions dels altres.
- Confiança i seguretat en les pròpies habilitats i capacitats.
- Responsabilitzar-se en l'execució del seu propi treball i dels resultats obtinguts.
- Pulcritud personal i en la realització del treball.
- Valoració de la necessitat la presentació del seu treball, dins del termini i la forma escaient...

Es treballaran els següents temes transversals: educació moral i cívica, educació per a la igualtat, educació per al consum, i educació ambiental

Esta és la programació del mòdul d'EIE per a aquest cicle formatiu. A continuació passe a desenrotllar la programació per unitats. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons s'observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els resultats d'aprenentatge d'aquest i els criteris d'avaluació.

8. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Objectius

Per tal de realitzar una correcta avaluació de la pràctica docent, intentarem treballar els següents objectius:

- El clima a classe
- La metodologia utilitzada
- El grau de consecució dels objectius programats
- Els continguts treballats
- Adaptació de la pràctica docent al cas concret
- Millorar la comunicació entre tots els implicats

Instruments d'avaluació

En primer lloc, cercarem l'opinió i intervenció de l'alumnat en aquest procés, utilitzant dinàmiques d'avaluació a la fi de cada trimestre.

Per una part, emprarem una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal recollir informació escaient que ens ajude a orientar els processos de millora.

Per altra part, també utilitzarem qüestionaris per a que siga el professorat mateix qui reflexione al voltant dels aspectes que ajuden a traure conclusions i propostes de millora que puguen ser incorporades a la memòria final de curs i implementades al propinent.

Finalment, s'intentarà realitzar reunions amb caràcter monogràfic al departament trimestralment.

10. PROGRAMACIÓN POR UNIDADES DIDÁCTICAS DE CADA TEMA.

UNIDAD DIDÀCTICA 1. QUIERO CREAR MI PROPIA EMPRESA

OBJETIVOS

Los contenidos desarrollados en esta unidad didáctica permitirán conseguir los objetivos siguientes:

- Analizar la idea como elemento de partida de cualquier proyecto empresarial.
- Estudiar los cambios que se producen en la sociedad y determinar las oportunidades de negocio que se generan como consecuencia de estos cambios sociales.
- Conocer los «nuevos yacimientos de empleo» propuestos por la Comisión Europea.
- Constatar la importancia de la valoración de la idea, de modo que nos permita tomar una primera decisión ante el proyecto de creación de una empresa.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- La idea.
- Satisfacción de necesidades.
- Factor diferenciador.
- «Nuevos yacimientos de empleo».
- Autoevaluación de la idea.

B. Procedimientos

- Organización de debates sobre cuestiones propias de la unidad.
- Recopilación de artículos de prensa económica y revistas especializadas para su lectura y análisis. Puede ser dirigido por el profesor o pedir a los alumnos que lo hagan fuera del aula.
- Realización de una tormenta de ideas para fomentar la participación y la creatividad.

C. Actitudes.

- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN.

- Conocer cuáles son los pilares sobre los que se debe asentar toda idea de negocio.
- Tener una amplia idea de los cambios que se han producido en la sociedad para poder detectar huecos de mercado.
- Conocer los motivos que intervienen en la decisión de compra de los consumidores, con el fin de obtener factores diferenciadores en los productos o servicios.
- Identificar los «nuevos yacimientos de empleo» señalados en el *Libro Blanco* de la Comisión Europea.

UNIDAD DIDÁCTICA 2. QUÉ DEBO SABER DEL ENTORNO DE MI EMPRESA

OBJETIVOS

Los contenidos desarrollados en esta unidad didáctica permitirán conseguir los objetivos siguientes:

- Identificar con claridad el concepto de empresa.
- Determinar la influencia de los factores externos que afectan al funcionamiento de la empresa.
- Conocer el contenido del proyecto empresarial.
- Reconocer las diferentes funciones de la empresa.
- Analizar el entorno de la empresa como herramienta fundamental de la decisión final.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- La empresa y su entorno. Introducción
- Funciones básicas de la empresa
- La empresa como sistema
- Estructura organizativa de la empresa. Organigrama
- El entorno de la empresa
- Análisis de las relaciones de una pyme con el entorno. Análisis DAFO
- Cultura empresarial e imagen corporativa
- Responsabilidad social de la empresa. El balance social
- La ética empresarial

B. Procedimientos

- Evaluar el papel del empresario en la realidad económica del momento actual.
- Determinar la incidencia socioeconómica en la creación de las empresas, analizando el desempleo, las variaciones en los tipos de interés, etc.
- Crear una empresa ficticia y elaborar su proyecto de viabilidad.

C. Actitudes.

- Reconocimiento de la importancia de la actividad empresarial en el marco de la sociedad capitalista.
- Conciencia de la dependencia tecnológica de la actividad productiva.
- Valoración del fin social que desempeñan las empresas públicas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN.

- Distinguir entre el mercado actual y el potencial.
- Conocer los factores que influyen en la decisión de compra.
- Incorporar a ética empresarial como principio irrenunciable de cualquier proyecto para la creación de una empresa.

UNIDAD DIDÁCTICA 3. ESTUDIO DE MERCADO

OBJETIVOS

Analizar el producto ofrecido y las necesidades detectadas.

- Conocer la forma de adaptar el producto a las necesidades del consumidor, como eje central del éxito de la empresa.
- Conocer la etapa en la que se encuentra el producto.
- Concretar el cliente tipo al que nos dirigimos.
- Realizar un análisis de la competencia.
- Determinar el sistema de comunicación y distribución de nuestro producto.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- El estudio de mercado.
- El producto: niveles, tipos, características y ciclo de vida.
- El precio.
- El mercado: Tamaño y estructura; el mercado meta.
- Nuestros clientes: qué debemos saber de ellos.
- La competencia: nuestra empresa en el mercado.
- Dar a conocer el producto: los canales de comunicación.
- La distribución del producto.
- Investigación de mercados.
- Factores que influyen en la decisión de compra.

B. Procedimientos

- Organización de debates sobre cuestiones propias de la unidad.
- Análisis de los productos en función del nivel de satisfacción.
- Elaboración de cuadros que recojan los principales tipos de productos en función de sus niveles, tipos, características y ciclo de vida.
- Conocimiento del tamaño del mercado y de su estructura mediante ejemplos reales.
- Determinación de la clientela potencial en función de los factores que intervienen en la decisión de compra.
- Conocimiento de la competencia, sus puntos fuertes y débiles, sobre la base de datos reales.
- Determinación de los principales canales de comunicación, analizando las ventajas e inconvenientes de cada uno.
- Presentación de los canales de distribución más usuales y seleccionar el más adecuado para cada tipo de empresa propuesta.

C. Actitudes.

- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN.

- Diferenciar entre gestión comercial y actividad comercial.
- Distinguir los diferentes niveles de un producto.
- Conocer los tipos de productos o servicios.
- Identificar el ciclo de vida de un producto.
- Saber analizar la forma en que puede afectarnos la competencia.
- Conocer los canales de comunicación de que se dispone y sus características.

- Identificar los principales canales de distribución de un producto.

UNIDAD DIDÁCTICA 4. CUÁNTO CUESTA MI IDEA Y CON QUÉ RECURSOS CUENTO

OBJETIVOS

- Comprender la necesidad de elaborar el plan de producción.
- Conocer los costes de un producto.
- Reconocer las posibilidades existentes para la obtención de recursos.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Cuánto dinero necesito para empezar. ¿Cuánto dinero necesito para montar mi empresa? El plan de inversiones y gastos
- De dónde voy a sacar el dinero que necesito para empezar.
- El plan de financiación
- Cálculo de costes.
- ¿De dónde voy a obtener el dinero?
- Subvenciones
- Fuentes de financiación para el día a día

B. Procedimientos y actitudes

- Identificación y cálculo de los diferentes costes de la empresa.
- Descripción de las fuentes de financiación de la empresa.

C. Actitudes

- Valoración positiva de las ayudas y subvenciones a empresas.
- Sensibilización ante la necesidad de un cálculo realista de los costes en los que incurre nuestro proyecto.
- Sensibilización ante la necesidad de un cálculo realista de los recursos con los que cuenta nuestro proyecto.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Describir el plan de producción de una empresa artesanal.
- Comprender la importancia de la gestión del almacén.
- Comprender el concepto de coste total.
- Establecer un plan de financiación realista.
- Concretar un plan de financiación que se adapte a las circunstancias particulares del proyecto de empresa.

UNIDAD DIÁCTICA 5. ¿SERÁ RENTABLE MI FUTURO NEGOCIO?

OBJETIVOS

- Comprender la necesidad de elaborar un plan financiero.
- Entender todos los elementos que conforman el plan financiero.
- Ser capaz de interpretar un plan financiero y de tomar una decisión en cuanto a la viabilidad económico-financiera de la empresa.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- El plan financiero.
- El plan de tesorería
- La toma de decisiones.
- Nociones básicas sobre el balance
- El balance final provisional

B. Procedimientos

- Identificar la función que cumplen la previsión de tesorería y la cuenta de resultados dentro del plan financiero.
- Diferenciar entradas y salidas en la previsión de tesorería e ingresos y gastos en la cuenta de resultados.
- Calcular el plan de tesorería.
- Calcular la cuenta de resultados.
- Analizar los resultados de explotación proporcionados por la cuenta de resultados.
- Valorar la utilidad del plan financiero.

C. Actitudes.

- . Valoración de la importancia de elaborar un plan financiero
- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer qué datos son necesarios para realizar un plan financiero, y las fuentes a las que se debe acudir para conocer dichos datos.
- Explicar qué sentido tiene el plan financiero y qué información proporciona.
- Ser capaces de realizar el plan financiero de una empresa relacionada con nuestro ciclo formativo.

TEMA 6. QUÉ TIPO DE EMPRESA ES LA QUE ME INTERESA

OBJETIVOS

- Especificar el grado de responsabilidad legal de los propietarios, según las diferentes formas jurídicas de empresa.
- Identificar los requisitos legales mínimos exigidos para la constitución de la empresa, según su forma jurídica.
- Especificar las funciones de los órganos de gobierno establecidas legalmente para los distintos tipos de sociedades mercantiles.
- Distinguir el tratamiento fiscal establecido para las diferentes formas jurídicas de empresa.
- Esquematizar, en un cuadro comparativo, las características legales básicas identificadas para cada tipo jurídico de empresa.
- Describir las características de las Sociedades Anónimas Laborales y de las Cooperativas de Trabajo Asociado, analizando sus semejanzas y diferencias.
- A partir de unos datos supuestos sobre capital disponible, riesgos que se van a asumir, tamaño de la empresa y número de socios en su caso, seleccionar la forma jurídica más adecuada, explicando ventajas e inconvenientes.
- Dar a conocer las franquicias como nuevo sector de reciente aparición.
- Considerar la franquicia como una posible forma de autoempleo.
- Iniciar al alumnado en la organización, funcionamiento y características de la franquicia.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Elección de la forma jurídica:
 - Aspectos a tener en cuenta en la elección de la forma jurídica.
- Características de las diferentes formas jurídicas:
 - El empresario individual; el trabajador autónomo.
 - La Sociedad de Responsabilidad Limitada.
 - La Sociedad de Responsabilidad Limitada Nueva Empresa
 - La Sociedad Anónima.
 - La Sociedad Laboral.
 - Las Sociedades Cooperativas; las Cooperativas de Trabajo Asociado.
 - Las Comunidades de Bienes.
 - Las franquicias.

B. Procedimientos

- Análisis de factores a considerar en la elección de la forma jurídica.
- Lectura de revistas especializadas.
- Análisis de diferentes estatutos de Cooperativas.
- Redacción de los estatutos de una Sociedad Limitada.
- Debate sobre cuestiones de actualidad.
- Simulación de casos prácticos.
- Búsqueda de información.
- Realización de trabajos de investigación
- Realización de trabajos en grupo.
- Realización de debates.

- Recepción de conferencias de expertos.

C. Actitudes

- Comprensión de la importancia de elegir la forma jurídica de la empresa en función de determinados criterios.
- Reconocimiento de la importancia de las iniciativas de las personas que quieren crear un negocio propio.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Analizar los factores que un emprendedor tiene que considerar para elegir la forma jurídica de su negocio.
- Diferenciar los tipos de responsabilidad de los promotores, en función de la forma elegida.
- Diferenciar los tipos de sociedades.
- Conocer las características fundamentales de las Sociedades Laborales y de las Cooperativas de Trabajo Asociado.
- Conocer las características fundamentales de las Sociedades Limitadas.
- Definir el concepto de franquicia.
- Describir el *Know How*.

UNIDAD DIDÁCTICA 7. EMPEZAMOS CON LOS TRÁMITES

OBJETIVOS

- Conocer la existencia y utilidad de la Ventanilla Única Empresarial como ayuda del emprendedor.
- Identificar los trámites administrativos, la documentación y las condiciones formales que exigen los organismos públicos en la constitución de una empresa según la forma jurídica.
- Nombrar el organismo donde se tramita cada documento de constitución.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Trámites para la constitución de una empresa.
- La Ventanilla Única Empresarial.
- Trámites concretos para las diferentes formas jurídicas.
- Trámites generales para cualquier forma jurídica.
- Descripción de los trámites.
- Clasificación de los trámites en función del lugar donde se realizan.
- Trámites de puesta en marcha.
- Proceso telemático para la creación de una Sociedad Limitada Nueva Empresa.

B. Procedimientos

- Visualización de la página web relativa a la Ventanilla Única Empresarial.
- Resolución de casos prácticos.
- Cumplimentación de los documentos de constitución.
- Organización de debates sobre los trámites de constitución.
- Elaboración de cuadros comparativos con los lugares donde se realiza cada trámite.
- Simulación de situaciones.
- Comparación de conceptos.

C. Actitudes

- Reconocimiento de las propias capacidades y actitudes relacionadas con la iniciativa para la creación y gestión de un negocio propio.
- Confianza en las propias capacidades para enfrentarse a la creación de un negocio propio.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer la existencia y utilidad de la Ventanilla Única Empresarial.
- Analizar los trámites de puesta en marcha de una empresa.
- Conocer el lugar donde se han de realizar los diferentes trámites.
- Diferenciar los diversos impresos que se han de utilizar en la puesta en marcha de una empresa, así como su finalidad.

UNIDAD DIDÁCTICA 8. QUÉ IMPUESTOS TENGO QUE PAGAR

OBJETIVOS

- Conocer, de forma general, cada uno de los impuestos a los que está sometida la empresa en España.
- Relacionar la forma jurídica de la empresa con sus obligaciones fiscales.
- Ser capaz de describir de forma general en qué consiste el Impuesto de Sociedades, el Impuesto sobre el Valor Añadido, el Impuesto de Actividades Económicas y el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas.

CONTENDIOS

A. Conceptos

- Impuestos a los que están sometidos los diferentes tipos de empresas.
- Impuesto sobre Actividades Económicas.
- Impuesto sobre Sociedades.
- Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas:
 - Estimación directa normal.
 - Estimación directa simplificada.
 - Estimación objetiva por signos, índices o módulos.
- Impuesto sobre el Valor Añadido:
 - Régimen general.
 - Regímenes especiales.
- Otras cuestiones referentes al fisco.

B. Procedimientos

- Identificación y descripción de los principales impuestos que afectan a la empresa española.
- Análisis de la repercusión de los impuestos en los beneficios empresariales.
- Identificación y descripción de los sistemas para calcular el rendimiento neto de empresas individuales.
- Análisis del Impuesto sobre Actividades Económicas y el Impuesto sobre Sociedades, resaltando los inconvenientes y ventajas para un empresario.
- Descripción de los diferentes regímenes del Impuesto sobre el Valor Añadido.
- Identificación y descripción de los pagos a cuenta en los diferentes impuestos que afectan a la empresa.
- Descripción de las retenciones e ingresos a cuenta, explicando su sentido.

C. Actitudes.

- . Valoración de los impuestos que se tienen que abonar
- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Describir, de forma general, en qué consisten todos y cada uno de los impuestos que afectan a un empresario individual.
- Describir de forma general en qué consisten todos y cada uno de los impuestos que afectan a una Sociedad.
- Explicar sucintamente los «otros impuestos» que afectan a la empresa.
- Identificar las retenciones e ingresos a cuenta.

- Comprender la necesidad de los impuestos como medio de financiación del Estado y como medio para redistribuir la renta.

UNIDAD DIDÁCTICA 9. QUÉ DOCUMENTOS TENGO QUE UTILIZAR

OBJETIVOS

- Conocer los documentos básicos que se utilizan en la actividad económica normal de la empresa, y saber emplear algunos de estos documentos.
- Conocer los trámites y circuitos que recorre cada uno de los documentos en la empresa.
- A partir de unos datos supuestos, cumplimentar los siguientes documentos: nota de pedido, albarán, factura, letra de cambio, cheque y recibo.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Documentos básicos que se utilizan en la actividad económica.
- Los procesos administrativos en la empresa.
- Documentos relacionados con la compraventa.
- Documentos relacionados con el pago y el cobro.

B. Procedimientos

- Cumplimentación de documentos relacionados con la compraventa.
- Resolución de casos prácticos.
- Confección de documentos.
- Cumplimentación de cheques y letras de cambio.
- Análisis de facturas y letras de cambio.
- Trabajo en grupo para debates.
- Lectura de artículos de prensa.

C. Actitudes

- Disposición favorable para enfrentarse a la realización de ejercicios de cumplimentación de documentos.
- Interés por llevar ordenadamente la documentación de la empresa.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Analizar los documentos relacionados con la compraventa.
- Conocer y desglosar el contenido de una factura.
- Conocer la función de la letra de cambio, así como los elementos que la componen.
- Saber cumplimentar una letra de cambio.
- Describir otros documentos relacionados con el pago y cobro.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

MÒDUL

Formació i Orientació Laboral

Cicle Formatiu de Grau Superior

***Guia, Informació y Assistències
Turístiques***

PRIMER CURS

**Curs 2023-2024
IES Serra Mariola
Muro d'Alcoi**

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de

Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

- Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
- Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
- Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'*Infocole*, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

- Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
- Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
- Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
- Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
- Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
- FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

1. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

2. Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

3. Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

4. Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

5. Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

6. CFB

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres

que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

- Vicent Nàcher i Ferri (Director).
- Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
- Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
- Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
- Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

- L'ESO i covid (Rafa Enguix)
- Formació en centres (Antoni Garcia)
- Convivència i igualtat (Betlem Sala)
- TIC (Vicent Nàcher Soler)
- Aules d'informàtica (Xavier Alberó)
- Xarxes socials (Jordi Prats)
- Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
- Biblioteca (Llores Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, com és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2.- OBJECTIUS DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I DEL MÒDUL DE FOL

2.1.- Objectius de la Formació Professional.

El RD 1147/2011 regula l'ordenació de la formació professional de l'actual sistema educatiu. Segons l'esmentada norma les ensenyances de Formació Professional tenen com a objecte aconseguir que l'alumnat adquireixca les competències professionals, personals i socials, segons el nivell de què es tracte, necessàries per a:

1. Exercir l'activitat professional definida en la competència general del programa formatiu.
2. Comprendre l'organització i característiques del sector productiu corresponent, els mecanismes d'inserció professional, la seua legislació laboral i els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
3. Consolidar hàbits de disciplina, treball individual i en equip, així com capacitats d'autoaprenentatge i capacitat crítica.

4. Establir relacions interpersonals i socials, en l'activitat professional i personal, basades en la resolució pacífica dels conflictes, el respecte als altres i el rebuig de la violència, als prejudis de qualsevol tipus i als comportaments sexistes.

5. Prevenir els riscos laborals i mediambientals i adoptar mesures per a treballar en condicions de seguretat i salut.

6. Desenrotllar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.

7. Potenciar la creativitat, la innovació i la iniciativa emprenedora.

8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, així com les llengües estrangeres necessàries en la seua activitat professional.

9. Comunicar-se de forma efectiva en l'exercici de l'activitat professional i personal.

10. Gestionar la seua carrera professional, analitzant els itineraris formatius més adequats per a millorar la seua ocupabilitat.

La formació professional també fomentarà la igualtat efectiva d'oportunitats per a tots, amb especial atenció a la igualtat entre homes i dones.

Estes ensenyances prestaran una atenció adequada, en condicions d'accessibilitat universal i amb els recursos de suport necessaris, en cada cas, a les persones amb discapacitat.

Així mateix, la formació professional possibilitarà l'aprenentatge al llarg de la vida, afavorint la incorporació de les persones a les distintes ofertes formatives i la conciliació de l'aprenentatge amb altres responsabilitats i activitats.

També indica la repetida norma que les competències professionals, personals i socials que han d'adquirir els alumnes i alumnes dels *Cicles formatius de Grau Superior són les següents*:

1. Definir, planificar i organitzar processos i procediments de treball amb autonomia en el seu camp professional.

2. Avaluar i resoldre problemes i contingències en contextos variats i generalment no previsibles, amb comprensió crítica, transferència de sabers i capacitat per a la innovació i la creativitat

3. Supervisar objectius, tècniques i resultats del treball personal i dels membres de l'equip, amb lideratge i esperit de millora, garantint la qualitat del procés i del producte o servei.

4. Aplicar i integrar tecnologies i coneixements avançats o especialitzats en els processos de treball

5. Adaptar-se a les noves situacions laborals, mantenint actualitzats els coneixements científics, tècnics i tecnològics relatius al seu entorn professional, gestionant la seua formació i els recursos existents en l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.

6. Comunicar-se amb els seus iguals, superiors, clients i persones davall la seua responsabilitat, utilitzant vies eficaces de comunicació, transmetent la informació o coneixements adequats i respectant l'autonomia i competència de les persones que intervenen en l'àmbit del seu treball.

7. Generar entorns segurs en el desenrotllament del seu treball i el del seu equip, supervisant i aplicant els procediments de prevenció de riscos laborals i ambientals, d'acord amb allò que s'ha establert per la normativa i els objectius de l'empresa.

8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una xicoteta empresa i tindre iniciativa en la seua activitat professional amb sentit de la responsabilitat social.

9. Exercir els drets i obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Els itineraris professionals dels alumnes poden patir variacions al llarg de la seua vida laboral. La present programació està elaborada tenint en compte açò i pretén facilitar la preparació en els alumnes per als dits canvis, proporcionant-los certs coneixements, habilitats i actituds que faran possible el seu desenrotllament professional en qualsevulla ocupació, ja siga com a autònom o com per compte propi.

2.2.- Resultats d'aprenentatge del mòdul

Els objectius d'aquest mòdul professional, expressats en termes de resultats d'aprenentatge són els que es recullen en el Reial Decret 1255/2009, de 24 de juliol, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistències Turístiques.

1. Selecciona oportunitats d'ocupació, identificant les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.

2. Aplica els estratègies del treball en equip, valorant la seua eficàcia i eficiència per a la consecució dels objectius de l'organització.

3. Exerceix els drets i compleix els obligacions que és deriven dels relacions laborals reconeixent-les en els diferents contractes de treball.

4. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant dels distintes contingències cobertes, identificant els distintes classes de prestacions.

5. Avalua els riscos derivats de la seua activitat, analitzant els condicions de treball i els factors de risc presents en el seu entorn laboral.

6. Participa en l'elaboració d'un pla de prevenció de riscos en una xicoteta empresa identificant les responsabilitats de tots els agents implicats.

7. Aplica les mesures de prevenció i protecció, analitzant les situacions de risc en l'entorn laboral del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

3.- CONTINGUTS

Els continguts per al mòdul de FOL estan agrupats en cinc blocs i són els següents:

Bloc I. Busca activa d'ocupació:

- Anàlisi dels interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.
- Valoració de la importància de la formació permanent per a la trajectòria laboral i professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

- Identificació d'itineraris formatius relacionats amb el Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.
- Definició i anàlisi del sector professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.
- Planificació de la pròpia carrera: establiment d'objectius a mitjà i llarg termini.
- Procés de busca d'ocupació en empreses del sector.
- Oportunitats d'aprenentatge i ocupació a Europa. Europass (elaborat en una segona llengua europea), Ploteus, Erasmus.
- Tècniques i instruments de busca de treball: fonts d'informació i reclutament. Tècniques per a la selecció i organització de la informació.
- Carta de presentació. Currículum Vitae. Tests psicotècnics. Entrevista de treball.
- Valoració d'altres possibilitats d'inserció: autoocupació i accés a la funció pública.
- El procés de presa de decisions.

Bloc II. Gestió del conflicte i equips de treball:

- Valoració dels avantatges i inconvenients del treball en equip per a l'eficàcia de l'organització enfront del treball individual.
- Concepte d'equip de treball.
- Tipus d'equips en el sector de guia, informació i assistència turístiques segons les funcions que exerceixen.
- Característiques d'un equip de treball eficaç.
- La participació en l'equip de treball. Anàlisi dels diferents rols dels participants.
- Etapes de formació dels equips de treball.
- Tècniques de dinamització de grups.
- Definició del conflicte: característiques, fonts i etapes.
- Causes del conflicte en el món laboral.
- Mètodes per a la resolució o supressió del conflicte: negociació; mediació, conciliació i arbitratge.

Bloc III. Contracte de treball:

- El Dret del Treball. Fonts del Dret del Treball, en especial, el conveni col·lectiu.
- Anàlisi de la relació laboral individual.
- Relacions laborals excloses i relacions laborals especials.
- Noves formes de regulació del treball.
- Intervenció dels organismes públics en les relacions laborals.
- Drets i deures derivats de la relació laboral.

- El contracte de treball: característiques, contingut mínim, formalització i període de prova.
- Modalitats de contractes de treball i mesures de foment de la contractació. ETT.
- Temps de treball: jornada, descans, vacances, permisos, hores extraordinàries, festius, horaris...
- Condicions de treball relacionades amb la conciliació de la vida laboral i familiar.
- Salari: estructura del salari, SMI, FOGASA, rebut de salaris.
- Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Rebut de liquidació.
- Representació dels treballadors: representants unitaris i sindicals.
- Negociació col·lectiva.
- Anàlisi del conveni col·lectiu aplicable a l'àmbit professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.
- Conflictes col·lectius de treball.
- Noves formes d'organització del treball: subcontractació, teletreball...
- Beneficis per als treballadors en les noves organitzacions: flexibilitat i beneficis socials, entre Altres.
- Plans d'Igualtat.

Bloc IV. Seguretat Social, Ocupació i Desocupació:

- El Sistema de Seguretat Social com a principi bàsic de solidaritat social.
- Estructura del Sistema de Seguretat Social: nivells de protecció; règims especials i general.
- Determinació de les principals obligacions dels empresaris i els treballadors en matèria de Seguretat Social: afiliació, altes, baixes i cotització.
- L'acció protectora de la Seguretat Social: prestacions contributives i no contributives.
- Concepte i situacions protegibles en la protecció per desocupació: prestació de desocupació, subsidi, renda activa d'inserció.
- RETA: obligacions i acció protectora.

Bloc V. Avaluació de riscos professionals:

- La cultura preventiva: integració en l'activitat i organització de l'empresa.
- Valoració de la relació entre treball i salut. Normativa reguladora.
- El risc professional.
- El dany laboral: ÀT, EP, altres patologies.
- Tècniques de prevenció.
- Anàlisi de factors de risc.

- L'avaluació de riscos en l'empresa com a element bàsic de l'activitat preventiva. Metodologia d'avaluació.

- Anàlisi de riscos lligats a les condicions de seguretat.
- Anàlisi de riscos lligats a les condicions ambientals.
- Anàlisi de riscos lligats a les condicions ergonòmiques i psicosocials.
- Riscos específics en sector de guia, informació i assistència turística.
- Determinació dels possibles danys a la salut del treballador que poden derivar-se de les situacions de risc detectades.

Bloc VI. Planificació de la prevenció de riscos en l'empresa:

- Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Responsabilitats en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Modalitats d'organització de la prevenció a l'empresa.
- Auditories internes i externes.
- Representació dels treballadors en matèria preventiva.
- Organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals: OIT, Agència Europea de Seguretat i Salut, INSHT, Inspecció de Treball, INVASSAT...
- Gestió de la prevenció a l'empresa.
- Planificació de la prevenció a l'empresa.
- Investigació, notificació i registre d'accidents de treball.
- Índexs de sinistralitat laboral.
- Planes d'emergència i d'evacuació en entorns de treball.
- Elaboració d'un pla d'emergència en una empresa del sector.

Bloc VII. Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa:

- Determinació de les mesures de prevenció i protecció individual i col·lectiva.
- Protocol d'actuació davant d'una situació d'emergència.
- Primers auxilis: concepte, aplicació de tècniques de primers auxilis.
- Vigilància de la salut dels treballadors.

Aquests continguts s'han organitzat en les següents

Unitats Didàctiques

1. La prevenció dels riscos laborals.
2. Gestió de la prevenció en l'empresa.
3. Risc derivats de les condicions de seguretat.
4. Riscs derivats de les condicions mediambientals.
5. Risc derivats de la càrrega de treball.

6. Risc derivats de les condicions psicosocials.
7. Mesures de prevenció i protecció dels riscos laborals.
8. Mesures d'emergència i primers auxilis.
9. Treballar. Significat i transcendència.
10. El mercat de treball.
11. L'accés a l'ocupació en l'empresa privada.
12. El treball per compte propi. L'accés a l'ocupació pública.
13. El Dret i el Dret del Treball.
14. El contracte de treball.
15. El temps de treball.
16. El salari.
17. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
18. L'equip de treball.
19. Conflicte i negociació.
20. Relacions col·lectives entre treballadors i empresaris.
21. La Seguretat Social.

4.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS.

4.1.- Metodologia.

La metodologia serà **oberta i flexible** adaptada a les característiques del grup. Serà activa, el professor actua com guia i l'alumne és el protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.

L'ensenyança de continguts ha de ser un mitjà per al desenrotllament de les capacitats individuals i en l'aprenentatge ha de tindre sentit allò que s'aprén. Els temes que s'aborden han de relacionar-se amb els **coneixements i experiències prèvies** dels alumnes.

És fonamental que l'alumne **perceba la utilitat del que aprén**. Hem de procurar unir la teoria i la pràctica potenciant l'aplicació dels nous coneixements. L'acostament a la realitat és un important factor de motivació per a l'alumne i ha de formar part de la dinàmica de treball en l'aula. És, per tant, imprescindible que els temes s'enfoquen des d'un punt de vista d'acord amb la realitat soci professional del cicle formatiu en què ens trobem i amb les circumstàncies concretes de l'alumnat (econòmiques, laborals..)

L'obtenció de les capacitats previstes en el cicle formatiu serà la conseqüència d'un adequat desenrotllament dels continguts establits en el currículum del mòdul. Els objectius de l'aprenentatge de l'alumne han de centrar-se que l'alumne siga capaç de: saber, saber fer i saber valorar.

Els continguts conceptuals són la premissa bàsica que permet l'assimilació de coneixements però ha de facilitar-se l'accés als mateixos a través de vies versàtils que permeten adaptar-se a les característiques de cada grup d'alumnes i, més concretament a les exigències específiques d'aquells individus que precisen adaptacions curriculars. En cap moment s'oblidaran els objectius procedimentals i actitudinals.

Es potenciarà la **visió global de l'aprenentatge** tractant de relacionar els continguts del mòdul amb altres àrees del coneixement i amb la formació integral de la persona. Per a això valorarem l'ús correcte del llenguatge oral i escrit, els comportaments socials adequats tant en l'aula com fora, els hàbits de treball, les actituds de cooperació i col·laboració i la responsabilitat i el sentit crític.

Es buscarà adaptar els distints conceptes a situacions pròximes als alumnes i conegudes per ells, fent especial insistència en aquelles específicament relacionades amb l'entorn econòmic i professional conegut per ells.

Es fomentarà el rigor en l'ús del llenguatge per a aconseguir que els alumnes adquirisquen un vocabulari el més ric possible en l'àmbit jurídic i econòmic.

Es realitzaran activitats consistents en casos simulats on s'apliquen els conceptes i normes explicats en classe. En les activitats en relació amb l'entorn exterior, es posarà especial èmfasi en els problemes que afecten la seua comunitat més pròxima.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguin tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenvolupament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells. Dins d'aquest grup d'activitats incloem els **casos pràctics**. En ells es plantegen problemes relacionats amb els temes explicats i es demana la seua resolució d'acord amb una sèrie de pautes o preguntes. Este tipus d'activitat està justificada per l'aplicació pràctica que pot tindre la matèria. Per això, la majoria dels casos pràctics faran referència a situacions reals amb què es trobarà l'alumne en el món laboral. Per a moltes d'estes activitats és imprescindible poder disposar de **l'aula d'informàtica** ja que requereixen l'ús d'ordinadors per a poder accedir a Internet, realitzar treballs de major complexitat, consultar documents en suport informàtic...

A l'acabar cada tema, realitzarem una activitat que porta el nom d'activitat **de síntesi**. En ella es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat.

Pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Finalment, al final de cada unitat de treball es plantejarà a l'alumne la realització d'una **prova d'autoavaluació**. Esta pot entendre's com una espècie de repàs de la unitat, en la que s'indica aquells conceptes que han de retindre, per la seua especial importància o aplicació.

Un altre factor important a l'hora de realitzar el treball dins de l'aula, és el de considerar la **flexibilitat dels agrupaments**. Es realitzaran **equips de treball** (de tres a cinc alumnes) útils per a desenrotllar l'hàbit de treballar en grup i la importància de la cooperació. S'utilitzaran per a treballs d'investigació i indagació.

També és fonamental realitzar activitats de **treball individual**, ja que afavorixen la reflexió personal i el treball autònom. Per a això, partint de la situació inicial de cada un es procurarà donar un tractament adequat a la diversitat.

Els **objectius** fixats seran **realistes** i s'acomodaran al ritme d'aprenentatge, a les característiques individuals i a les circumstàncies del grup.

4.2.- Recursos didàctics.

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, les resultats d'aprenentatge i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

- No emprarem llibre de text, farem servir apunts facilitats pel professor.
- Els textos utilitzats per a la preparació de les classes són els citats a continuació:
 - Llei de Prevenció de Riscos Laborals.
 - Estatut dels Treballadors.
 - Decrets que regulen les modalitats de contractes de treball
 - Distintes guies i publicacions relatives a inserció laboral.
 - Formació i Orientació Laboral. Editorial: McGraw Hill.
- Per a l'exposició dels temes en classe s'utilitzarà com a suport:
 - Internet.
 - Esquemes.
 - Pissarra.
 - Projector
 - Fotocòpies.
 - Articles de periòdics i revistes.
 - Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.
 - Visita als distints organismes
 - Impresos i formularis de diversos tipus

5.- AVALUACIÓ

5.1.- Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació, expressats per a cadascun dels resultats d'aprenentatge, són els que s'estableixen en el Reial Decret 1255/2009.

RA1:

a) S'ha valorat la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupabilitat i l'adaptació a les exigències del procés productiu.

b) S'han identificat els itineraris formatius-professionals relacionats amb el perfil professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

c) S'han determinat els aptituds i actituds requerides per a l'activitat professional relacionada amb el perfil del títol.

d) S'han identificat els principals jaciments d'ocupació i d'inserció laboral per al Tècnic Superior en Guia, informació i Assistència Turístiques.

e) S'han determinat els tècniques utilitzades en el procés de busca d'ocupació.

f) S'han previst els alternatives d'autoocupació en els sectors professionals relacionats amb el títol.

g) S'ha realitzat la valoració de la personalitat, aspiracions, actituds, i formació pròpia per a la presa de decisions.

RA2:

a) S'han valorat els avantatges de treball en equip en situacions de treball relacionades amb el perfil del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència turístiques.

b) S'han identificat els equips de treball que poden constituir-se en una situació real de treball.

c) S'han determinat les característiques de l'equip de treball eficaç front als equips ineficaços.

d) S'ha valorat positivament la necessària existència de diversitat de rols i opinions assumits pels membres d'un equip.

e) S'ha reconegut la possible existència de conflicte entre els membres d'un grup com un aspecte característic dels organitzacions.

f) S'han identificat els tipus de conflictes i les seues fonts.

g) S'han determinat procediments per a la resolució del conflicte.

RA3:

a) S'han identificat els conceptes bàsics del dret del treball.

b) S'han distingit els principals organismes que intervenen en els relacions entre empresaris i treballadors.

c) S'han determinat els drets i obligacions derivats de la relació laboral.

d) S'han classificat els principals modalitats de contractació, identificant els mesures de foment de la contractació per a determinats col·lectius.

e) S'han valorat els mesures establides per la legislació vigent per a la conciliació de la vida laboral i familiar.

f) S'han identificat els causes i efectes de la modificació, suspensió i extinció de la relació laboral.

g) S'ha analitzat el rebut de salaris, identificant els principals elements que l'integren.

h) S'han analitzat els diferents mesures de conflicte col·lectiu i els procediments de solució de conflictes.

i) S'han determinat els condicions de treball pactades en un conveni col·lectiu aplicable a un sector professional relacionat amb el títol de Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

j) S'han identificat els característiques definitòries dels nous entorns d'organització del treball.

RA4:

a) S'ha valorat el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.

b) S'han enumerat les diverses contingències que cobreix el sistema de Seguretat Social.

c) S'han identificat els règims existents en el sistema de la Seguretat Social.

d) S'han identificat els obligacions d'empresari i treballador dins del sistema de Seguretat Social.

e) S'han identificat en un supòsit senzill les bases de cotització d'un treballador i les quotes corresponents a treballador i empresari.

f) S'han classificat els prestacions del sistema de Seguretat Social identificant els requisits.

g) S'han determinat els possibles situacions legals de desocupació.

h) S'ha realitzat el càlcul de la duració i quantia d'una prestació per desocupació de nivell contributiu bàsic.

RA5:

a) S'ha valorat la importància de la cultura preventiva en tots els àmbits i activitats de l'empresa.

b) S'han relacionat els condicions laborals amb la salut del treballador.

c) S'han classificat els factors de risc en l'activitat i els danys derivats dels mateixos.

d) S'han identificat els situacions de risc mes habituals en els entorns de treball del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

e) S'ha determinat l'avaluació de cingles en l'empresa.

f) S'han determinat les condicions de treball amb significació per a la prevenció en els entorns de treball relacionats amb el perfil professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

g) S'han classificat i descrit els tipus de danys professionals, amb especial referència a accidents de treball i malalties professionals, relacionats amb el perfil professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

RA6:

a) S'han determinat els principals drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.

b) S'han classificat els distintes formes de gestió de la prevenció en l'empresa, en funció dels distints criteris establits en la normativa sobre prevenció de riscos laborals.

c) S'han determinat els formes de representació dels treballadors en l'empresa en matèria de prevenció riscos.

d) S'han identificat els organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.

e) S'ha valorat la importància de l'existència d'un pla preventiu en l'empresa, que incloga la seqüenciació d'actuacions a realitzar en cas d'emergència.

f) S'ha definit el contingut del pla de prevenció en un centre de treball relacionat amb el sector professional del Tècnic Superior en Guia, Informació i Assistència Turístiques.

g) S'ha projectat un pla d'emergència i evacuació en una empresa del sector.

RA7:

a) S'han definit els tècniques de prevenció i de protecció individual i col·lectiva que han d'aplicar-se per a evitar els danys en el seu origen i minimitzar les seues conseqüències en el cas que siguen inevitables.

b) S'ha analitzat el significat i abast dels distints tipus de senyalització de seguretat.

c) S'han analitzat els protocols d'actuació en cas d'emergència.

d) S'han identificat les tècniques de classificació de ferits en cas d'emergència on existisquen víctimes de diversa gravetat.

e) S'han identificat els tècniques bàsiques de primers auxilis que han de ser aplicades en el lloc de l'accident davant de distints tipus de danys i la composició i ús de la farmaciola.

f) S'han determinat els requisits i condicions per a la vigilància de la salut del treballador i la seua importància com a mesura de prevenció.

5.2. Instruments i procediment d'avaluació

Per a avaluar continguts conceptuals es realitzaran proves objectives. Sempre que siga possible, es faran dos proves escrites per avaluació.

Els continguts procedimentals s'avaluaran mitjançant treballs individuals i grupals, tant a classe com a casa.

Per a avaluar els continguts actitudinals s'utilitzarà l'observació directa del grau d'implicació en la dinàmica de la classe, la participació, les intervencions, la capacitat per a resoldre problemes, la iniciativa, l'esforç, etc.

Si durant el curs el nombre de faltes d'assistència a un mòdul professional, supera el 15% de les hores assignades al mòdul, l'alumne perd el dret a l'avaluació continua, i per tant serà avaluat en conjunt de tot el contingut del mòdul.

Si un alumne no pot assistir a un examen per causa justificada, el professor acordarà amb l'alumne una nova data d'examen. En cas de discrepància, prevaldrà el criteri del professor qui valorarà les circumstàncies del cas concret.

Si en una avaluació es fan dos o més parcials es traurà la nota mitjana per a l'avaluació sempre i quan l'alumne haja obtés més d'un 3.

5.3.- Criteris de qualificació

Per a poder aprovar el mòdul s'haurà d'obtindre una puntuació mínima als següents apartats:

- A. La qualificació de les proves objectives té assignada un 70% del total.
- B. Al treball a classe se li assigna un 15%.
- C. A l'assistència, participació, ajuda, etc. assignarem el restant 15%.

Les notes obtingudes en cadascuna de les avaluacions tenen un caràcter orientatiu de com va l'alumne en el mòdul; la nota final del curs no haurà de ser, necessàriament, la mitjana de les tretes en les diferents avaluacions.

5.4.- Recuperació

En la recuperació s'aplicaran els mateixos criteris previstos per a l'avaluació. S'intentarà fer una recuperació per avaluació, es a dir, no hi haurà recuperació per parcial. Hi participaran tots els alumnes que hagen obtingut una qualificació inferior a cinc.

Les activitats de recuperació a realitzar dependran del cas concret (continguts en els que no s'han aconseguit les qualificacions mínimes, distància entre estes qualificacions mínimes i les obtingudes pel/l'alumne/a en qüestió, etc.) Podran consistir en la realització d'alguna activitat concreta, la participació obligatòria en alguna de les activitats previstes amb caràcter voluntari i la realització d'una prova escrita de contingut semblant a les emprades en els parcials.

Si les circumstàncies del cas concret ho aconsellen, es permetrà la realització d'activitats i proves per a millorar les qualificacions obtingudes.

Per a recuperar el mòdul s'han de complir les condicions següents:

- Haver realitzat les activitats de cada avaluació
- Superar la prova escrita de continguts (mínim un 4), en el seu cas.
- L'actitud i el comportament han d'haver sigut els adequats.

En les recuperacions globals, si s'ha suspés només una avaluació, es recuperaran els continguts d'eixa avaluació exclusivament; si s'han suspés dos o més avaluacions es recuperarà tot el mòdul.

La qualificació màxima que pot aconseguir-se en qualsevol dels procediments de recuperació previstos quedarà limitada a 6.

5.5.- Tipus i nombre d'exàmens per a les avaluacions i les recuperacions.

Els exàmens escrits consistiran en un tipus o la combinació de les següents modalitats de preguntes, en funció del contingut de les unitats didàctiques:

- Preguntes curtes sobre un determinat concepte
- Preguntes curtes que relacionen dos o mes conceptes
- Preguntes de desenrotllament d'un tema concret
- Preguntes tipus test
- Desenrotllament de supòsits pràctics d'aplicació de normativa
- Supòsits pràctics a resoldre utilitzant tècniques de matemàtiques bàsiques, aplicant el procediment establert en la normativa.

El nombre de proves previstes per avaluació serà com a mínim d'una per avaluació sent a criteri del professor realitzar les que considere.

6.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIVÓ EDUCATIVA

En este punt cal parar esment al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excoients o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la necessària adaptació dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

6.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant

oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

6.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

7.- DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE CONTINGUTS

Per al desenvolupament dels blocs temàtics es compta amb 96 hores. La seqüenciació temporal és la següent:

Unitats didàctiques de la primera avaluació

1. La prevenció dels riscos laborals. Sessions: 3
2. Gestió de la prevenció en l'empresa. Sessions: 3
3. Risc derivats de les condicions de seguretat. Sessions: 4
4. Riscs derivats de les condicions mediambientals. Sessions: 4
5. Risc derivats de la càrrega de treball. Sessions: 4
6. Risc derivats de les condicions psicosocials: 4
7. Mesures de prevenció i protecció dels riscos laborals. Sessions: 4
8. Mesures d'emergència i primers auxilis. Sessions: 4

Unitats didàctiques de la segona avaluació

9. Treballar. Significat i transcendència. Sessions: 4
10. El mercat de treball. Sessions: 4
11. L'accés a l'ocupació en l'empresa privada. Sessions: 7
12. El treball per compte propi. L'accés a l'ocupació pública. Sessions: 3
13. El Dret i el Dret del Treball. Sessions: 4

14. El contracte de treball. Sessions: 4

15. El temps de treball. Sessions: 4

Unitats didàctiques de la tercera avaluació

16. El salari. Sessions: 6

17. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Sessions: 5

18. L'equip de treball. Sessions: 5

19. Conflicte i negociació. Sessions: 5

20. Relacions col·lectives entre treballadors i empresaris. Sessions: 5

21. La Seguretat Social. Sessions: 4

S'estimen 6 hores per a la realització de proves objectives i recuperacions.

8.- TEMES TRANSVERSALS

Les actituds com contingut en l'ensenyança no constitueix una disciplina separada de la resta de continguts, sinó que són part integrant de totes les matèries d'aprenentatge i es realitzaran de forma global, per la qual cosa no es procedeix al seu desglossament en les unitats de treball de la programació del mòdul, sinó que són una matèria transversal i se'n van treballant i adquirint a través de les activitats proposades.

A continuació es detallen, sense tindre en compte un orde de prioritats, les principals actituds que s'hauran de treballar i avaluar en el desenvolupament de les activitats proposades en el desenvolupament de la programació del mòdul:

- Interés i iniciativa amb el treball relacionat amb el propi cicle formatiu.
- Planificació i organització del treball propi, i si és el cas el del grup.
- Tenacitat i perseverança en la busca de solucions als problemes.
- Valoració de la importància i el risc que comporta l'obertura del propi negoci.
- Realització amb rigor i precisió de la recollida d'informació que afecta l'objecte d'estudi.
- Disposició per a l'intercanvi d'informació.
- Participació activa en els debats i en el treball en equip.
- Tolerància i respecte a les opinions dels altres.
- Confiança i seguretat en les pròpies habilitats i capacitats.
- Responsabilitzar-se en l'execució del seu propi treball i dels resultats obtinguts.
- Pulcritud personal i en la realització del treball.
- Valoració de la necessitat la presentació del seu treball, dins del termini i la forma escaient...

Es treballaran els següents temes transversals: educació moral i cívica, educació per a la igualtat, educació per al consum, i educació ambiental.

9.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Les activitats extraescolars previstes per a aquest curs són:

- Jornades d'orientació i emprenedoria
- Jornades sobre primers auxilis

Aquesta és la programació del mòdul de FOL per a aquest cicle formatiu. A continuació passem a desenrotllar la programació per unitats. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons el professor observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els resultats d'aprenentatge d'aquest i els criteris d'avaluació.

PROGRAMACIÓN POR UNIDADES DIDÁCTICAS.

UD 1: TRABAJAR. SIGNIFICADO Y ALCANCE

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Introducir el módulo dentro del ciclo de GT y establecer la forma en la que FOL puede ayudar al alumno/a en todas aquellas decisiones e implicaciones que supone el hecho de trabajar.
- Conocer las aplicaciones al mundo laboral de las enseñanzas obtenidas en el CFGS de GT.
- Ser capaces de identificar las motivaciones y evaluar las capacidades de cara a la futura inserción en el mercado laboral. Al propio tiempo, conocer la oferta formativa que pueda contribuir a perfilar con mayor detalle las motivaciones y a elevar el nivel de las capacidades.

CONTENIDOS

- Conocimiento del significado y de la trascendencia del trabajo.
- Sentido y justificación del modulo de FOL en el ciclo.
- Características de la competencia profesional.
- Autoorientación y toma de decisiones.
- Recursos para autodefinir proyectos, motivaciones e intereses personales y para valorar aptitudes y conocimientos.
- Conocimiento de los itinerarios formativo profesionalizadores.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Asumir la elección laboral como una opción personal, fruto de un proceso de reflexión y dotada de especial trascendencia.
- Conocer y aplicarse el proceso de autoorientación y basar en él el proyecto profesional y personal.
- Identificar y evaluar las capacidades, actitudes y conocimientos propios con valor profesionalizador.
- Definir los intereses individuales y sus motivaciones, evitando, en su caso, los condicionamientos por razón de sexo o de otra índole.
- Identificar la oferta formativa y la demanda laboral referida a sus intereses

UD 2: EL MERCADO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Acercar al alumno al mercado laboral.
- Asimilar el mercado de trabajo como lugar de encuentro, vivo y dinámico, entre los oferentes y los demandantes de trabajo y comprender su funcionamiento.
- Conocer la configuración y posible evolución del mercado laboral; fundamentalmente, las características de la población, los requerimientos de las empresas y las nuevas posibilidades de trabajo que surgen.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto de mercado de trabajo.
- Estructura del mercado de trabajo.
- La situación del mercado laboral en España.
- Las políticas de empleo.
- Los nuevos yacimientos de empleo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer el concepto, el funcionamiento y la estructura del mercado de trabajo.
- Analizar los índices del mercado laboral referidos a un determinado ámbito geográfico.
- Explicar la incidencia de las políticas de empleo y los fines perseguidos.
- Identificar en el mercado de trabajo yacimientos con potencial de generación de empleo.

UD 3: EL ACCESO AL EMPLEO EN LA EMPRESA PRIVADA

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Asumir el proceso de búsqueda de trabajo como si de un trabajo se tratara, planificando sus fases y recopilando la información precisa.
- Controlar los recursos que van a permitir el acceso a un puesto de trabajo en la empresa privada de la forma más eficiente posible.
- Dominar las distintas pruebas que jalonan el camino hacia el puesto de trabajo y, en especial, desarrollar habilidades que permitan presentarse a la entrevista de trabajo con posibilidades reales de éxito.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Primeras decisiones.
- La búsqueda de empleo.
- Análisis del entorno: fuentes de información y estrategias.
- Toma de contacto: el currículum vitae y la carta de presentación.
- El objetivo inicial: formar parte del proceso de selección.
- La incorporación efectiva al puesto de trabajo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Diseñar un plan de acción integral para la búsqueda eficiente de empleo.
- En una situación dada, elegir y utilizar adecuadamente las principales técnicas de búsqueda de empleo en su campo profesional.
 - Saber buscar, seleccionar y tratar correctamente la información necesaria.
 - Desarrollar estrategias y habilidades para afrontar los distintos aspectos y variaciones que se pueden dar en el proceso de búsqueda de empleo, desde las primeras decisiones hasta el proceso de selección final.
 - Dominar la confección de varios tipos de currículum, según las peculiaridades de cada caso, así como de sus correspondientes cartas de presentación.

UD 4: EL TRABAJO POR CUENTA PROPIA. EL ACCESO AL EMPLEO PÚBLICO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Explorar otras posibilidades de inserción en el mundo laboral distintas a la del empleo privado.
- Asumir las condiciones, de toda índole, precisas para constituirse en trabajador por cuenta propia y dominar los trámites a cumplimentar necesarios para tal fin.
- Conocer las posibilidades de que disponemos para acceder al trabajo en la Administración Pública.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Emprender: una visión diferente de acceder al mundo laboral.
- El plan de empresa.
- La creación de la empresa.
- Las ayudas para la creación de empresas.
- Las ofertas públicas de empleo.
- Los sistemas de acceso al empleo público.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Evaluar ideas que puedan suponer una oportunidad de negocio, valorar las implicaciones que supone el trabajo por cuenta propia y las características que debe reunir la persona emprendedora.
- Conocer los apartados que debe reunir un plan de empresa.
- Identificar y cumplimentar correctamente los documentos necesarios y localizar los recursos precisos para constituirse en trabajador por cuenta propia.
- Conocer las vías de acceso al empleo público.

UD 5: EL DERECHO Y EL DERECHO DEL TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conocer qué es el Derecho y, en función de sus distintos ámbitos de actuación, diferencias las clases existentes.
- Delimitar el campo de actuación del Derecho en cuanto a la relación laboral, qué relaciones rige y cuáles no.
- Diferenciar las distintas fuentes de las que mana el Derecho del Trabajo, distinguiendo qué agentes puede generar normas de Derecho del Trabajo y a través de qué cauces se van a manifestar éstas.
- Manejar los principios básicos que rigen la aplicación práctica de las normas laborales.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Conocimiento del Derecho y de los diversos ámbitos de la realidad sobre los que se extienden sus efectos.
- Características de la relación laboral regida por el Derecho del Trabajo.
- Relaciones laborales excluidas y aquellas otras que presentan perfiles específicos.
- Fuentes del DT, distinción entre fuentes formales y materiales.
- Conocimiento de los principios que rigen la aplicación y la interpretación de las normas laborales.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las características de las relaciones laborales regidas por el Derecho del Trabajo.
- Emplear las fuentes básicas de información del derecho laboral (Constitución, Estatuto de los Trabajadores, Directivas de la Unión Europea, convenios colectivos...).
- Utilizar los principios básicos que rigen la aplicación de la norma laboral.

UD 6: EL CONTRATO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el contrato de trabajo como puerta de acceso a un determinado ámbito laboral.
- Comprender que, dada la trascendencia del acto, se exigen una serie de importantes requisitos a observar tanto por el trabajador como por el empresario.
- Identificar las distintas posibilidades de acceso al trabajo y su reflejo en los distintos tipos de contrato.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Noción de contrato de trabajo y de sus elementos.
- La capacidad de los sujetos intervinientes.
- Requisitos de forma en el contrato de trabajo.
- El tiempo en el contrato de trabajo.
- El periodo de prueba en la firma de un contrato de trabajo.
- Las ETT's.
- Distintas modalidades de contratación laboral y principales características.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Determinar qué es un contrato de trabajo y analizar sus elementos.
- Identificar los requisitos exigibles para su válida celebración.
- Identificar las distintas modalidades de contratación laboral existentes en el sector productivo que permite la legislación vigente.
 - Cumplimentar contratos de trabajo correcta y legalmente, con las posibles peculiaridades de cada caso.
 - Conocer los distintos derechos y deberes que dimanen de la firma de un contrato de trabajo.

UD 7: EL TIEMPO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las prestaciones básicas que, en el marco del contrato de trabajo, se deben mutuamente trabajadores y empresarios.
- Determinar en qué momentos queda obligado el trabajador a prestar sus servicios y en qué otros resulta procedente el ejercicio de su derecho al descanso.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El tiempo de trabajo.
- El tiempo de descanso (y de no trabajo).

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Diferenciar el reparto del tiempo entre tiempo de trabajo (jornada laboral) y tiempo de no trabajo (descanso diario, semanal, vacaciones...).

UD 8: EL SALARIO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las prestaciones básicas que, en el marco del contrato de trabajo, se deben mutuamente trabajadores y empresarios.
- Conceptuar el salario como algo más que la prestación básica del empresario, razón por la cual se generan toda una serie de medidas de protección.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto y clases de salario.
- Funciones del salario. El Salario mínimo interprofesional.
- Cálculo y confección de nóminas.
- El pago del salario.
- La protección del salario.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer los diferentes mecanismos de protección del salario.
- Interpretar los distintos conceptos que intervienen en una liquidación de “haberess”.
- Cumplimentar correctamente supuestos sencillos de recibos de salarios.

UD 9: MODIFICACIÓN, SUSPENSIÓN Y EXTINCIÓN DEL CONTRATO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conceptuar el contrato de trabajo como algo sujeto a un curso vital y que, por tanto, queda sujeto a diferentes vicisitudes que pueden alterar el contenido de lo pactado en un primer momento, desde esa configuración inicial hasta la propia finalización del contrato.
- Identificar las causas que dan origen a los supuestos de modificación, suspensión y extinción del contrato de trabajo y determinar los efectos que se derivan de cada una de las situaciones.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Los supuestos de modificación del contrato de trabajo.
- La suspensión del contrato y sus causas.
- Las excedencias.
- Conocimiento de las causas por las que se extingue el contrato de trabajo.
- El despido disciplinario.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Reconocer y analizar los distintos supuestos de modificación del contrato de trabajo y sus consecuencias.
- Presentar actividades resueltas relacionadas con la suspensión del contrato de trabajo y con las excedencias.
- Resolver las cuestiones que se puedan plantear tras la extinción del contrato de trabajo, según cuál haya sido el motivo.
- Conocer los requisitos, trámites y posibles desenlaces del despido disciplinario.

UD 10: LOS EQUIPOS DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar los principales elementos que configuran los grupos de trabajo en la empresa y de sus formas de interacción.
- Relacionar los distintos tipos de equipos de trabajo y sus finalidades.
- Valorar las ventajas de los equipos de trabajo frente al trabajo individual.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El individuo y el grupo.
- Tipologías humanas en el ámbito profesional.
- La dirección en los grupos de trabajo
- Tipos de grupos de trabajo.
- Funciones que cumplen los grupos en la empresa. El trabajo en equipo. Ventajas.
- Fases de formación de los grupos.
- Técnicas de actuación sobre grupos:
 - Evaluación del rendimiento.
 - Aplicación de técnicas para la dinamización de grupos.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las diferentes técnicas de dinamización y funcionamiento de grupos.
- Descubrir las características de las técnicas más relevantes.
- Relacionar cada una de las técnicas con el tamaño y los objetivos de grupo.

UD 11: LOS CONFLICTOS EN LA EMPRESA

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Descubrir a los estudiantes la importancia de detectar los diversos conflictos que pueden existir en el medio laboral en el que se mueven.
- Identificar las causas que originan los conflictos en el ámbito empresarial.
- Reconocer las distintas etapas por las que transcurre un proceso de solución de conflictos.
- Aplicar el proceso de solución de conflictos a situaciones conflictivas concretas y reales, a las que tendrán que dar respuesta en un corto plazo de tiempo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto y caracteres del conflicto.
- Causas del conflicto en el mundo laboral.
- Tipos de conflictos laborales.
- El proceso de resolución de conflictos. Fases y elementos de influencia:
- Fases a tener en cuenta en la resolución de conflictos.
- Variables que influyen en el proceso de solución de conflictos.
- Medios de solución pacífica.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las causas que provocan conflictos en el mundo laboral.
- Clasificar los diferentes tipos de conflictos que se pueden originar en la empresa.
- Identificar y aplicar la solución más idónea o adecuada para la solución de un conflicto.
- Aplicar el método de solución de conflictos.
- Fomentar y valorar la participación en la solución de un conflicto propuesto.

UD 12: RELACIONES COLECTIVAS ENTRE TRABAJADORES Y EMPRESARIOS

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conocer las vías de participación de los trabajadores en la empresa.
- Determinar el significado y alcance del derecho de sindicación y del derecho a formar asociaciones empresariales.
- Identificar el contenido y las peculiaridades de la negociación colectiva.
- Clasificar los tipos de conflictos en el trabajo, identificar las posibles vías de solución y valorar la incidencia de la huelga y del cierre patronal en los conflictos colectivos y en su solución.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- La representación de los trabajadores en la empresa.
- Los sindicatos y las asociaciones empresariales.
- La negociación y el convenio colectivo.
- Los conflictos. Clases y vías de solución.
- La huelga.
- El cierre patronal.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Valorar la participación de los trabajadores en la empresa y conocer los distintos mecanismos para hacer efectiva esta participación.
- Analizar las implicaciones y consecuencias de la libertad sindical.
- En un supuesto de negociación colectiva tipo: describir el proceso de negociación; identificar las variables (salariales, seguridad e higiene, productividad, tecnológicas...) objeto de negociación; describir las posibles consecuencias y medidas, resultado de la negociación.
- Explicar los distintos conflictos que pueden darse en el ámbito laboral y sus posibles vías de solución.

UD 13: LA SEGURIDAD SOCIAL

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el concepto de sistema de Seguridad Social imperante en nuestro país y conocer su funcionamiento.
- Clasificar las obligaciones existentes para empresarios y trabajadores en cuanto al sistema de SS.
- Identificar las diferentes situaciones protegidas y las prestaciones que el sistema de Seguridad Social dispone a tal fin, así como los requisitos pertinentes para tener derecho a estas últimas.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El sistema de Seguridad Social.
- La inscripción de la empresa. La afiliación de los trabajadores. Altas y bajas.
- La cotización a la Seguridad Social.
- Prestaciones de la Seguridad Social.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer el funcionamiento del sistema (actos de encuadramiento, financiación,...)
- Identificar las prestaciones y obligaciones relativas a la Seguridad Social.
- Realizar casos prácticos relativos a las principales prestaciones.

UD 14: LA PREVENCIÓN DE RIESGOS LABORALES

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Otorgar la consideración debida a la interrelación existente entre trabajo, medio ambiente y salud; identificando como principal prioridad la salvaguarda de la seguridad del trabajador en el ejercicio de su cometido.
- Clasificar los daños a la salud y al medio ambiente en función de las consecuencias que se pueden derivar y de los factores de riesgo que más habitualmente los generan.
- Conocer las implicaciones que se pueden derivar del derecho a la seguridad en el trabajo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Interrelación entre los conceptos de trabajo, medio ambiente y salud.
- Los daños derivados del trabajo.
- Marco normativo de la prevención laboral en España.
- Conocimiento de las principales obligaciones y derechos que se derivan en la materia.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Determinar y explicar la relación bidireccional entre salud y trabajo.
- Clasificar los daños a la salud y al medio ambiente en función de las consecuencias y de los factores de riesgo más habituales que los generan.
- Definir los conceptos de accidente de trabajo y enfermedad profesional, así como sus requisitos.
- Identificar los derechos y obligaciones de trabajadores y empresarios en materia de PRL.
- Conocer y aplicar el marco normativo de la prevención de riesgos laborales.

UD 15: RIESGOS Y DAÑOS PROFESIONALES

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las situaciones de riesgo más habituales que pueden darse en el ámbito laboral.
- Asumir la importancia de la prevención y la protección como mecanismos para asegurar el derecho del trabajador a ser salvaguardado en su salud e integridad.
- Conocer las diferentes posibilidades que, desde la seguridad y la protección, se ofrecen en este campo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El riesgo laboral y sus factores generadores (Físicos, químicos, biológicos, organizativos y nuevas tecnologías).
- Prevención y protección: significado y relación de ambos conceptos.
- Técnicas preventivas.
- La protección colectiva y la individual.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Explicar la secuencia lógica y temporal en la que se producen el riesgo, el daño y la prevención.
- Identificar las situaciones de riesgo más habituales en el ámbito de trabajo.
- Analizar la relación existente entre prevención y protección y determinar los criterios que rigen la aplicación de cada una de ellas.
- Una vez identificada una situación de riesgo, determinar las técnicas generales de actuación en función de la situación de riesgo descrita.
- Proponer actuaciones preventivas y/o de protección correspondientes a los riesgos más habituales, que permitan disminuir sus consecuencias.

UD 16: GESTIÓN DE LA PREVENCIÓN

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Otorgar la consideración debida a la interrelación existente entre trabajo, medio ambiente y salud; identificando como principal prioridad la salvaguarda de la seguridad del trabajador en el ejercicio de su cometido.
- Conocer las implicaciones que se pueden derivar del derecho a la seguridad en el trabajo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- La política preventiva en la empresa.
- El plan de prevención de riesgos laborales en la empresa.
- Los representantes de los trabajadores en la prevención.
- La organización de la prevención.
- Organismos públicos relacionados con la prevención.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Entender la confección del plan de prevención de riesgos laborales en la empresa.
- Seleccionar la opción más procedente en cuanto a la organización de la prevención en la empresa.
- Estructurar las fases de la acción preventiva en la empresa.
- Conocer cuales son los organismos públicos que nos pueden ayudar en la gestión de los riesgos laborales.

UD 17: MEDIDAS DE EMERGENCIA Y PRIMEROS AUXILIOS

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el concepto de primeros auxilios y la trascendencia que su correcta o incorrecta aplicación puede tener en la vida de otras personas.
- Concienciar al alumno de la necesidad de tener planificadas las actuaciones en caso de emergencia y necesidad de primeros auxilios y de evitar improvisaciones de resultados insospechados.
- Capacitar al alumno para que pueda discriminar los distintos tipos de situaciones y aplicar los auxilios más pertinentes en cada caso.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El plan de emergencias.
- Conceptos, principios y prioridades en materia de primeros auxilios.
- Actuación en los supuestos más frecuentes de:
 - Heridas y hemorragias.
 - Fracturas y contusiones.
 - Quemaduras.
 - Lesiones oculares.
- Manipulación de cargas.
- Técnica de RCP básica.
- Traslado de accidentados.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- En un supuesto de accidente de trabajo, señalar las operaciones que deben efectuarse en concreto sobre una persona lesionada.
- Secuenciar en caso de accidente con varios accidentados la prioridad de atención.
- Explicar como actuar en caso de incendio y como debe realizarse el manejo de un extintor.
- Señalar como actuar en caso de parada cardiorrespiratoria.
- Explicar como se debe actuar según la técnica PAS.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

MÒDUL

Formació i Orientació Laboral

Cicle Formatiu de Grau Mitjà

CONFECCIÓ I MODA

PRIME CURS

**Curs 2023-2024
IES Serra Mariola
Muro d'Alcoi**

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

- Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
- Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
- Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'Infocole, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí

aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

- Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
- Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
- Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
- Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
- Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
- FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

1. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

2. Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

3. Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

4. Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

5. Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

6. CFB

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

- Vicent Nàcher i Ferri (Director).
- Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
- Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
- Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
- Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

- L'ESO i covid (Rafa Enguix)
- Formació en centres (Antoni Garcia)
- Convivència i igualtat (Betlem Sala)
- TIC (Vicent Nàcher Soler)
- Aules d'informàtica (Xavier Alberó)
- Xarxes socials (Jordi Prats)
- Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
- Biblioteca (Loles Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, como és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2.- OBJECTIUS DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I DEL MÒDUL DE FOL

2.1.- Objectius de la Formació Professional.

El RD 1147/2011 regula l'ordenació de la formació professional de l'actual sistema educatiu. Segons l'esmentada norma les ensenyances de Formació Professional tenen com a objecte aconseguir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials, segons el nivell de què es tracte, necessàries per a:

1. Exercir l'activitat professional definida en la competència general del programa formatiu.
2. Comprendre l'organització i característiques del sector productiu corresponent, els mecanismes d'inserció professional, la seua legislació laboral i els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.

3. Consolidar hàbits de disciplina, treball individual i en equip, així com capacitats d'autoaprenentatge i capacitat crítica.

4. Establir relacions interpersonals i socials, en l'activitat professional i personal, basades en la resolució pacífica dels conflictes, el respecte als altres i el rebuig de la violència, als prejudis de qualsevol tipus i als comportaments sexistes.

5. Previndre els riscos laborals i mediambientals i adoptar mesures per a treballar en condicions de seguretat i salut.

6. Desenrotllar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.

7. Potenciar la creativitat, la innovació i la iniciativa emprenedora.

8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, així com les llengües estrangeres necessàries en la seua activitat professional.

9. Comunicar-se de forma efectiva en l'exercici de l'activitat professional i personal.

10. Gestionar la seua carrera professional, analitzant els itineraris formatius més adequats per a millorar la seua ocupabilitat.

La formació professional també fomentarà la igualtat efectiva d'oportunitats per a tots, amb especial atenció a la igualtat entre hòmens i dones.

Estes ensenyances prestaran una atenció adequada, en condicions d'accessibilitat universal i amb els recursos de suport necessaris, en cada cas, a les persones amb discapacitat.

Així mateix, la formació professional possibilitarà l'aprenentatge al llarg de la vida, afavorint la incorporació de les persones a les distintes ofertes formatives i la conciliació de l'aprenentatge amb altres responsabilitats i activitats.

També indica la repetida norma que les competències professionals, personals i socials que han d'adquirir els alumnes i alumnes dels *Cicles formatius de Grau Mitjà són les següents*:

1. Aplicar tècniques i coneixements de diferents àmbits de coneixement en un camp professional especialitzat.

2. Resoldre problemes i contingències de forma creativa i innovadora dins de l'àmbit de la seua competència, identificant les causes que els provoquen.

3. Supervisar el treball rutinari d'altres persones assumint la responsabilitat necessària per a l'avaluació i la millora de processos i procediments de treball, que garantisquen la qualitat del producte o servei.

4. Adaptar-se a les noves situacions laborals originades per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius, actualitzant els seus coneixements utilitzant els recursos existents per a l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment les tecnologies de la informació i la comunicació.

5. Realitzar i organitzar amb responsabilitat i autonomia el treball assignat en l'àmbit de la seua competència, cooperant o treballant en equip amb altres professionals a l'entorn de treball.

6. Comunicar-se eficaçment, respectant l'autonomia i competència de les diferents persones que intervenen en l'àmbit del seu treball, per a millorar la qualitat del treball i producte o servei realitzat.

7. Aplicar els protocols i les mesures preventives de riscos laborals i protecció ambiental durant el procés productiu, per a evitar danys en les persones i en l'entorn laboral i ambiental.

8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una petita empresa i tindre iniciativa en la seua activitat professional.

9. Exercir els drets i les obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Els itineraris professionals dels alumnes poden patir variacions al llarg de la seua vida laboral. La present programació està elaborada tenint en compte açò i pretén facilitar la preparació en els alumnes per als dits canvis, proporcionant-los certs coneixements, habilitats i actituds que faran possible el seu desenrotllament professional en qualsevulla ocupació, ja siga com a autònom o com per compte propi.

2.2.- Resultats d'aprenentatge del mòdul

Els objectius d'aquest mòdul professional, expressats en termes de resultats d'aprenentatge són els que es recullen en el Reial Decret 955/2008, de 6 de juny, pel qual s'estableix el títol de Tècnic en Confecció i Moda.

1. Selecciona oportunitats d'ocupació, identificant les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.

2. Aplica les estratègies del treball en equip, valorant la seua eficàcia i eficiència per a la consecució dels objectius de l'organització.

3. Exerceix els drets i compleix les obligacions que es deriven de les relacions laborals, reconeixent-les en els diferents contractes de treball.

4. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant les diferents contingències cobertes, identificant les diferents classes de prestacions. Criteris d'avaluació:

5. Avalua els riscos derivats de la seua activitat, analitzant les condicions de treball i els factors de risc presents en el seu entorn laboral. Criteris d'avaluació:

6. Participa en l'elaboració d'un pla de prevenció de riscos en una petita empresa, identificant les responsabilitats de tots els agents implicats.

7. Aplica les mesures de prevenció i protecció, analitzant les situacions de risc en l'entorn laboral del tècnic de confecció.

3.- CONTINGUTS

Els continguts per al mòdul de FOL estan agrupats en cinc blocs i són els següents:

Bloc I. Busca activa d'ocupació:

- Anàlisi dels interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.
- Valoració de la importància de la formació permanent per a la trajectòria laboral i professional del Tècnic en Confecció i Moda.
- Identificació d'itineraris formatius relacionats amb el Tècnic Tècnic en Confecció i Moda.
- Definició i anàlisi del sector professional del Tècnic en Confecció i Moda
- Planificació de la pròpia carrera: establiment d'objectius a mitjà i llarg termini.
- Procés de busca d'ocupació en empreses del sector.
- Oportunitats d'aprenentatge i ocupació a Europa. Europass (elaborat en una segona llengua europea), Ploteus, Erasmus.
- Tècniques i instruments de busca de treball: fonts d'informació i reclutament. Tècniques per a la selecció i organització de la informació.
- Carta de presentació. Currículum Vitae. Tests psicotècnics. Entrevista de treball.
- Valoració d'altres possibilitats d'inserció: autoocupació i accés a la funció pública.
- El procés de presa de decisions.

Bloc II. Gestió del conflicte i equips de treball:

- Valoració dels avantatges i inconvenients del treball en equip per a l'eficàcia de l'organització enfront del treball individual.
- Concepte d'equip de treball.
- Tipus d'equips en el sector de confecció i moda segons les funcions que exerceixen.
- Característiques d'un equip de treball eficaç.
- La participació en l'equip de treball. Anàlisi dels diferents rols dels participants.
- Etapes de formació dels equips de treball.
- Tècniques de dinamització de grups.
- Definició del conflicte: característiques, fonts i etapes.
- Causes del conflicte en el món laboral.
- Mètodes per a la resolució o supressió del conflicte: negociació; mediació, conciliació i arbitratge.

Bloc III. Contracte de treball:

- El Dret del Treball. Fonts del Dret del Treball, en especial, el conveni col·lectiu.
- Anàlisi de la relació laboral individual.

- Relacions laborals excloses i relacions laborals especials.
- Noves formes de regulació del treball.
- Intervenció dels organismes públics en les relacions laborals.
- Drets i deures derivats de la relació laboral.
- El contracte de treball: característiques, contingut mínim, formalització i període de prova.
- Modalitats de contractes de treball i mesures de foment de la contractació. ETT.
- Temps de treball: jornada, descans, vacances, permisos, hores extraordinàries, festius, horaris...
- Condicions de treball relacionades amb la conciliació de la vida laboral i familiar.
- Salari: estructura del salari, SMI, FOGASA, rebut de salaris.
- Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Rebut de liquidació.
- Representació dels treballadors: representants unitaris i sindicals.
- Negociació col·lectiva.
- Anàlisi del conveni col·lectiu aplicable a l'àmbit professional del Tècnic en Confecció i Moda.
- Conflictes col·lectius de treball.
- Noves formes d'organització del treball: subcontractació, teletreball...
- Beneficis per als treballadors en les noves organitzacions: flexibilitat i beneficis socials, entre Altres.
- Plans d'Igualtat.

Bloc IV. Seguretat Social, Ocupació i Desocupació:

- El Sistema de Seguretat Social com a principi bàsic de solidaritat social.
- Estructura del Sistema de Seguretat Social: nivells de protecció; règims especials i general.
- Determinació de les principals obligacions dels empresaris i els treballadors en matèria de Seguretat Social: afiliació, altes, baixes i cotització.
- L'acció protectora de la Seguretat Social: prestacions contributives i no contributives.
- Concepte i situacions protegibles en la protecció per desocupació: prestació de desocupació, subsidi, renda activa d'inserció.
- RETA: obligacions i acció protectora.

Bloc V. Avaluació de riscos professionals:

- La cultura preventiva: integració en l'activitat i organització de l'empresa.
- Valoració de la relació entre treball i salut. Normativa reguladora.

- El risc professional.
 - El dany laboral: ÀT, EP, altres patologies.
 - Tècniques de prevenció.
 - Anàlisi de factors de risc.
 - L'avaluació de riscos en l'empresa com a element bàsic de l'activitat preventiva.
- Metodologia d'avaluació.
- Anàlisi de riscos lligats a les condicions de seguretat.
 - Anàlisi de riscos lligats a les condicions ambientals.
 - Anàlisi de riscos lligats a les condicions ergonòmiques i psicosocials.
 - Riscos específics en sector de confecció i moda.
 - Determinació dels possibles danys a la salut del treballador que poden derivar-se de les situacions de risc detectades.

Bloc VI. Planificació de la prevenció de riscos en l'empresa:

- Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Responsabilitats en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Modalitats d'organització de la prevenció a l'empresa.
- Auditories internes i externes.
- Representació dels treballadors en matèria preventiva.
- Organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals: OIT, Agència Europea de Seguretat i Salut, INSHT, Inspecció de Treball, INVASSAT...
- Gestió de la prevenció a l'empresa.
- Planificació de la prevenció a l'empresa.
- Investigació, notificació i registre d'accidents de treball.
- Índexs de sinistralitat laboral.
- Planes d'emergència i d'evacuació en entorns de treball.
- Elaboració d'un pla d'emergència en una empresa del sector.

Bloc VII. Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa:

- Determinació de les mesures de prevenció i protecció individual i col·lectiva.
- Protocol d'actuació davant d'una situació d'emergència.
- Primers auxilis: concepte, aplicació de tècniques de primers auxilis.
- Vigilància de la salut dels treballadors.

Aquests continguts s'han organitzat en les següents

Unitats Didàctiques

1. La prevenció dels riscos laborals.
2. Gestió de la prevenció en l'empresa.
3. Risc derivats de les condicions de seguretat.
4. Riscs derivats de les condicions mediambientals.
5. Risc derivats de la càrrega de treball.
6. Risc derivats de les condicions psicosocials.
7. Mesures de prevenció i protecció dels riscos laborals.
8. Mesures d'emergència i primers auxilis.
9. Treballar. Significat i transcendència.
10. El mercat de treball.
11. L'accés a l'ocupació en l'empresa privada.
12. El treball per compte propi. L'accés a l'ocupació pública.
13. El Dret i el Dret del Treball.
14. El contracte de treball.
15. El temps de treball.
16. El salari.
17. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
18. L'equip de treball.
19. Conflicte i negociació.
20. Relacions col·lectives entre treballadors i empresaris.
21. La Seguretat Social.

4.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS.

4.1.- Metodologia.

La metodologia serà **oberta i flexible** adaptada a les característiques del grup. Serà activa, el professor actua com guia i l'alumne és el protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.

L'ensenyança de continguts ha de ser un mitjà per al desenrotllament de les capacitats individuals i en l'aprenentatge ha de tindre sentit allò que s'aprén. Els temes que s'aborden han de relacionar-se amb els **coneixements i experiències prèvies** dels alumnes.

És fonamental que l'alumne **perceba la utilitat del que aprén**. Hem de procurar unir la teoria i la pràctica potenciant l'aplicació dels nous coneixements. L'acostament a la realitat és un important factor de motivació per a l'alumne i ha de formar part de la dinàmica de

treball en l'aula. És, per tant, imprescindible que els temes s'enfoquen des d'un punt de vista d'acord amb la realitat soci professional del cicle formatiu en què ens trobem i amb les circumstàncies concretes de l'alumnat (econòmiques, laborals..)

L'obtenció de les capacitats previstes en el cicle formatiu serà la conseqüència d'un adequat desenrotllament dels continguts establits en el currículum del mòdul. Els objectius de l'aprenentatge de l'alumne han de centrar-se que l'alumne siga capaç de: saber, saber fer i saber valorar.

Els continguts conceptuals són la premissa bàsica que permet l'assimilació de coneixements però ha de facilitar-se l'accés als mateixos a través de vies versàtils que permeten adaptar-se a les característiques de cada grup d'alumnes i, més concretament a les exigències específiques d'aquells individus que precisen adaptacions curriculars. En cap moment s'oblidaran els objectius procedimentals i actitudinals.

Es potenciarà la **visió global de l'aprenentatge** tractant de relacionar els continguts del mòdul amb altres àrees del coneixement i amb la formació integral de la persona. Per a això valorarem l'ús correcte del llenguatge oral i escrit, els comportaments socials adequats tant en l'aula com fora, els hàbits de treball, les actituds de cooperació i col·laboració i la responsabilitat i el sentit crític.

Es buscarà adaptar els distints conceptes a situacions pròximes als alumnes i conegudes per ells, fent especial insistència en aquelles específicament relacionades amb l'entorn econòmic i professional conegut per ells.

Es fomentarà el rigor en l'ús del llenguatge per a aconseguir que els alumnes adquirisquen un vocabulari el més ric possible en l'àmbit jurídic i econòmic.

Es realitzaran activitats consistents en casos simulats on s'apliquen els conceptes i normes explicats en classe. En les activitats en relació amb l'entorn exterior, es posarà especial èmfasi en els problemes que afecten la seua comunitat més pròxima.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguin tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenvolupament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells. Dins d'aquest grup d'activitats incloem els **casos pràctics**. En ells es plantegen problemes relacionats amb els temes explicats i es demana la seua resolució d'acord amb una sèrie de pautes o preguntes. Este tipus d'activitat està justificada per l'aplicació pràctica que pot tindre la matèria. Per això, la majoria dels casos pràctics faran referència a situacions reals amb què es trobarà l'alumne en el món laboral. Per a moltes d'estes activitats és imprescindible poder disposar de **l'aula d'informàtica** ja que requereixen l'ús d'ordinadors per a poder accedir a Internet, realitzar treballs de major complexitat, consultar documents en suport informàtic...

A l'acabar cada tema, realitzarem una activitat que porta el nom d'activitat **de síntesi**. En ella es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat.

Pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Finalment, al final de cada unitat de treball es plantejarà a l'alumne la realització d'una **prova d'autoavaluació**. Esta pot entendre's com una espècie de repàs de la unitat, en la que s'indica aquells conceptes que han de retindre, per la seua especial importància o aplicació.

Un altre factor important a l'hora de realitzar el treball dins de l'aula, és el de considerar la **flexibilitat dels agrupaments**. Es realitzaran **equips de treball** (de tres a cinc alumnes) útils per a desenrotllar l'hàbit de treballar en grup i la importància de la cooperació. S'utilitzaran per a treballs d'investigació i indagació.

També és fonamental realitzar activitats de **treball individual**, ja que afavorixen la reflexió personal i el treball autònom. Per a això, partint de la situació inicial de cada un es procurarà donar un tractament adequat a la diversitat.

Els **objectius** fixats seran **realistes** i s'acomodaran al ritme d'aprenentatge, a les característiques individuals i a les circumstàncies del grup.

4.2.- Recursos didàctics.

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, les resultats d'aprenentatge i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

- El llibre de text "Formació i Orientació laboral" de l'editorial Boreal.
- Els textos utilitzats per a la preparació de les classes són els citats a continuació:
 - Llei de Prevenció de Riscos Laborals.
 - Estatut dels Treballadors.
 - Decrets que regulen les modalitats de contractes de treball
 - Distintes guies i publicacions relatives a inserció laboral.
 - Formació i Orientació Laboral. Editorial: McGraw Hill.
- Per a l'exposició dels temes en classe s'utilitzarà com a suport:
 - Internet.
 - Esquemes.
 - Pissarra.
 - Projector
 - Fotocòpies.
 - Articles de periòdics i revistes.

- Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.
- Visita als diferents organismes
- Impresos i formularis de diversos tipus

5.- AVALUACIÓ

5.1.- Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació, expressats per a cadascun dels resultats d'aprenentatge, són els que s'estableixen en el Reial Decret 1255/2009.

RA1:

- a) S'ha valorat la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupabilitat i l'adaptació a les exigències del procés productiu.
- b) S'han identificat els itineraris formatius-professionals relacionats amb el perfil professional del Tècnic en Confecció i Moda.
- c) S'han determinat els aptituds i actituds requerides per a l'activitat professional relacionada amb el perfil del títol.
- d) S'han identificat els principals jaciments d'ocupació i d'inserció laboral per al Tècnic en Confecció i Moda.
- e) S'han determinat els tècniques utilitzades en el procés de busca d'ocupació.
- f) S'han previst els alternatives d'autoocupació en els sectors professionals relacionats amb el títol.
- g) S'ha realitzat la valoració de la personalitat, aspiracions, actituds, i formació pròpia per a la presa de decisions.

RA2:

- a) S'han valorat els avantatges de treball en equip en situacions de treball relacionades amb el perfil del Tècnic en Confecció i Moda.
- b) S'han identificat els equips de treball que poden constituir-se en una situació real de treball.
- c) S'han determinat les característiques de l'equip de treball eficaç front als equips ineficaços.
- d) S'ha valorat positivament la necessària existència de diversitat de rols i opinions assumits pels membres d'un equip.
- e) S'ha reconegut la possible existència de conflicte entre els membres d'un grup com un aspecte característic dels organitzacions.
- f) S'han identificat els tipus de conflictes i les seues fonts.
- g) S'han determinat procediments per a la resolució del conflicte.

RA3:

- a) S'han identificat els conceptes bàsics del dret del treball.
- b) S'han distingit els principals organismes que intervenen en els relacions entre empresaris i treballadors.
- c) S'han determinat els drets i obligacions derivats de la relació laboral.
- d) S'han classificat els principals modalitats de contractació, identificant els mesures de foment de la contractació per a determinats col·lectius.
- e) S'han valorat els mesures establides per la legislació vigent per a la conciliació de la vida laboral i familiar.
- f) S'han identificat els causes i efectes de la modificació, suspensió i extinció de la relació laboral.
- g) S'ha analitzat el rebut de salaris, identificant els principals elements que l'integren.
- h) S'han analitzat els diferents mesures de conflicte col·lectiu i els procediments de solució de conflictes.
- i) S'han determinat els condicions de treball pactades en un conveni col·lectiu aplicable a un sector professional relacionat amb el títol de Tècnic en Confecció i Moda.
- j) S'han identificat els característiques definitòries dels nous entorns d'organització del treball.

RA4:

- a) S'ha valorat el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.
- b) S'han enumerat les diverses contingències que cobreix el sistema de Seguretat Social.
- c) S'han identificat els règims existents en el sistema de la Seguretat Social.
- d) S'han identificat els obligacions d'empresari i treballador dins del sistema de Seguretat Social.
- e) S'han identificat en un supòsit senzill les bases de cotització d'un treballador i les quotes corresponents a treballador i empresari.
- f) S'han classificat els prestacions del sistema de Seguretat Social identificant els requisits.
- g) S'han determinat els possibles situacions legals de desocupació.
- h) S'ha realitzat el càlcul de la duració i quantia d'una prestació per desocupació de nivell contributiu bàsic.

RA5:

- a) S'ha valorat la importància de la cultura preventiva en tots els àmbits i activitats de l'empresa.
- b) S'han relacionat els condicions laborals amb la salut del treballador.
- c) S'han classificat els factors de risc en l'activitat i els danys derivats dels mateixos.
- d) S'han identificat els situacions de risc mes habituals en els entorns de treball del Tècnic en Confecció i Moda.
- e) S'ha determinat l'avaluació de cingles en l'empresa.
- f) S'han determinat les condicions de treball amb significació per a la prevenció en els entorns de treball relacionats amb el perfil professional del Tècnic en Confecció i Moda.
- g) S'han classificat i descrit els tipus de danys professionals, amb especial referència a accidents de treball i malalties professionals, relacionats amb el perfil professional del Tècnic en Confecció i Moda.

RA6:

- a) S'han determinat els principals drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- b) S'han classificat els distintes formes de gestió de la prevenció en l'empresa, en funció dels distintes criteris establits en la normativa sobre prevenció de riscos laborals.
- c) S'han determinat els formes de representació dels treballadors en l'empresa en matèria de prevenció riscos.
- d) S'han identificat els organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.
- e) S'ha valorat la importància de l'existència d'un pla preventiu en l'empresa, que incloga la seqüenciació d'actuacions a realitzar en cas d'emergència.
- f) S'ha definit el contingut del pla de prevenció en un centre de treball relacionat amb el sector professional del Tècnic en Confecció i Moda.
- g) S'ha projectat un pla d'emergència i evacuació en una empresa del sector.

RA7:

- a) S'han definit els tècniques de prevenció i de protecció individual i col·lectiva que han d'aplicar-se per a evitar els danys en el seu origen i minimitzar les seues conseqüències en el cas que siguen inevitables.
- b) S'ha analitzat el significat i abast dels distintes tipus de senyalització de seguretat.
- c) S'han analitzat els protocols d'actuació en cas d'emergència.
- d) S'han identificat les tècniques de classificació de ferits en cas d'emergència on existisquen víctimes de diversa gravetat.

e) S'han identificat els tècniques bàsiques de primers auxilis que han de ser aplicades en el lloc de l'accident davant de distints tipus de danys i la composició i ús de la farmaciola.

f) S'han determinat els requisits i condicions per a la vigilància de la salut del treballador i la seua importància com a mesura de prevenció.

5.2.- Instruments i procediment d'avaluació

Per a avaluar continguts conceptuals es realitzaran proves objectives. Sempre que siga possible, es faran dos proves escrites per avaluació.

Els continguts procedimentals s'avaluaran mitjançant treballs individuals i grupals, tant a classe com a casa.

Per a avaluar els continguts actitudinals s'utilitzarà l'observació directa del grau d'implicació en la dinàmica de la classe, la participació, les intervencions, la capacitat per a resoldre problemes, la iniciativa, l'esforç, etc.

Si durant el curs el nombre de faltes d'assistència a un mòdul professional, supera el 15% de les hores assignades al mòdul, l'alumne perd el dret a l'avaluació continua, i per tant serà avaluat en conjunt de tot el contingut del mòdul.

Si un alumne no pot assistir a un examen per causa justificada, el professor acordarà amb l'alumne una nova data d'examen. En cas de discrepància, prevaldrà el criteri del professor qui valorarà les circumstàncies del cas concret.

Si en una avaluació es fan dos o més parcials es traurà la nota mitjana per a l'avaluació sempre i quan l'alumne haja obtés més d'un 3.

5.3.- Criteris de qualificació

Per a poder aprovar el mòdul s'haurà d'obtindre una puntuació mínima en els tres tipus de continguts.

A. La qualificació dels continguts conceptuals té assignada un 70% del total.

B. Als continguts procedimentals se'ls assigna un 15%.

C. Als continguts actitudinals assignarem el restant 15%.

Les notes obtingudes en cadascuna de les avaluacions tenen un caràcter orientatiu de com va l'alumne en el mòdul; la nota final del curs no haurà de ser, necessàriament, la mitjana de les tretes en les diferents avaluacions.

5.4.- Recuperació

En la recuperació s'aplicaran els mateixos criteris previstos per a l'avaluació. S'intentarà fer una recuperació per avaluació, es a dir, no hi haurà recuperació per parcial. Hi participaran tots els alumnes que hagen obtingut una qualificació inferior a cinc.

Les activitats de recuperació a realitzar dependran del cas concret (continguts en els que no s'han aconseguit les qualificacions mínimes, distància entre estes qualificacions mínimes i les obtingudes pel/l'alumne/a en qüestió, etc.) Podran consistir en la realització d'alguna activitat concreta, la participació obligatòria en alguna de les activitats previstes amb caràcter voluntari i la realització d'una prova escrita de contingut semblant a les emprades en el parcials.

Si les circumstàncies del cas concret ho aconsellen, es permetrà la realització d'activitats i proves per a millorar les qualificacions obtingudes.

Per a recuperar el mòdul s'han de complir les condicions següents:

- Haver realitzat les activitats de cada avaluació
- Superar la prova escrita de continguts (mínim un 4), en el seu cas.
- L'actitud i el comportament han d'haver sigut els adequats.

En les recuperacions globals, si s'ha suspés només una avaluació, es recuperaran els continguts d'eixa avaluació exclusivament; si s'han suspés dos o més avaluacions es recuperarà tot el mòdul.

La qualificació màxima que pot aconseguir-se en qualsevol dels procediments de recuperació previstos quedarà limitada a 6.

5.5.- Tipus i nombre d'exàmens per a les avaluacions i les recuperacions.

Els exàmens escrits consistiran en un tipus o la combinació de les següents modalitats de preguntes, en funció del contingut de les unitats didàctiques:

- Preguntes curtes sobre un determinat concepte
- Preguntes curtes que relacionen dos o mes conceptes
- Preguntes de desenrotllament d'un tema concret
- Preguntes tipus test
- Desenrotllament de supòsits pràctics d'aplicació de normativa
- Supòsits pràctics a resoldre utilitzant tècniques de matemàtiques bàsiques, aplicant el procediment establert en la normativa.

El nombre de proves previstes per avaluació serà com a mínim d'una per avaluació sent a criteri del professor realitzar les que considere.

6.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIVÓ EDUCATIVA

En este punt cal parar esment al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la necessària adaptació dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

6.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

6.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

7.- DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE CONTINGUTS

Per al desenvolupament dels blocs temàtics es compta amb 96 hores. La seqüenciació temporal és la següent:

Unitats didàctiques de la primera avaluació

1. La prevenció dels riscos laborals. Sessions: 3
2. Gestió de la prevenció en l'empresa. Sessions: 3
3. Risc derivats de les condicions de seguretat. Sessions: 4
4. Riscs derivats de les condicions mediambientals. Sessions: 4
5. Risc derivats de la càrrega de treball. Sessions: 4
6. Risc derivats de les condicions psicosocials: 4
7. Mesures de prevenció i protecció dels riscos laborals. Sessions: 4
8. Mesures d'emergència i primers auxilis. Sessions: 4

Unitats didàctiques de la segona avaluació

9. Treballar. Significat i transcendència. Sessions: 4
10. El mercat de treball. Sessions: 4
11. L'accés a l'ocupació en l'empresa privada. Sessions: 7
12. El treball per compte propi. L'accés a l'ocupació pública. Sessions: 3
13. El Dret i el Dret del Treball. Sessions: 4
14. El contracte de treball. Sessions: 4
15. El temps de treball. Sessions: 4

Unitats didàctiques de la tercera avaluació

16. El salari. Sessions: 6
17. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Sessions: 5

18. L'equip de treball. Sessions: 5
19. Conflicte i negociació. Sessions: 5
20. Relacions col·lectives entre treballadors i empresaris. Sessions: 5
21. La Seguretat Social. Sessions: 4

S'estimen 6 hores per a la realització de proves objectives i recuperacions.

8.- TEMES TRANSVERSALS

Les actituds com contingut en l'ensenyança no constitueix una disciplina separada de la resta de continguts, sinó que són part integrant de totes les matèries d'aprenentatge i es realitzaran de forma global, per la qual cosa no es procedeix al seu desglossament en les unitats de treball de la programació del mòdul, sinó que són una matèria transversal i se'n van treballant i adquirint a través de les activitats proposades.

A continuació es detallen, sense tindre en compte un orde de prioritats, les principals actituds que s'hauran de treballar i avaluar en el desenrotllament de les activitats proposades en el desenrotllament de la programació del mòdul:

- Interés i iniciativa amb el treball relacionat amb el propi cicle formatiu.
- Planificació i organització del treball propi, i si és el cas el del grup.
- Tenacitat i perseverança en la busca de solucions als problemes.
- Valoració de la importància i el risc que comporta l'obertura del propi negoci.
- Realització amb rigor i precisió de la recollida d'informació que afecta l'objecte d'estudi.
- Disposició per a l'intercanvi d'informació.
- Participació activa en els debats i en el treball en equip.
- Tolerància i respecte a les opinions dels altres.
- Confiança i seguretat en les pròpies habilitats i capacitats.
- Responsabilitzar-se en l'execució del seu propi treball i dels resultats obtinguts.
- Pulcritud personal i en la realització del treball.
- Valoració de la necessitat la presentació del seu treball, dins del termini i la forma escaient...

Es treballaran els següents temes transversals: educació moral i cívica, educació per a la igualtat, educació per al consum, i educació ambiental

9.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Les activitats extraescolars previstes per a aquest curs són:

- Jornades d'orientació i emprenedoria
- Jornades sobre primers auxilis

Aquesta és la programació del mòdul de FOL per a aquest cicle formatiu. A continuació passem a desenrotllar la programació per unitats. No obstant això, la programació està

subjecta a possibles modificacions segons el professor observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els resultats d'aprenentatge d'aquest i els criteris d'avaluació.

10. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Objectius

Per tal de realitzar una correcta avaluació de la pràctica docent, intentarem treballar els següents objectius:

- El clima a classe
- La metodologia utilitzada
- El grau de consecució dels objectius programats
- Els continguts treballats
- Adaptació de la pràctica docent al cas concret
- Millorar la comunicació entre tots els implicats

Instruments d'avaluació

En primer lloc, cercarem l'opinió i intervenció de l'alumnat en aquest procés, utilitzant dinàmiques d'avaluació a la fi de cada trimestre.

Per una part, emprarem una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal recollir informació escaient que ens ajude a orientar els processos de millora.

Per altra part, també utilitzarem qüestionaris per a que siga el professorat mateix qui reflexione al voltant dels aspectes que ajuden a traure conclusions i propostes de millora que puguin ser incorporades a la memòria final de curs i implementades al propinent.

Finalment, s'intentarà realitzar reunions amb caràcter monogràfic al departament trimestralment.

PROGRAMACIÓN POR UNIDADES DIDÁCTICAS.

UD 1: TRABAJAR. SIGNIFICADO Y ALCANCE

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Introducir el módulo dentro del ciclo de GT y establecer la forma en la que FOL puede ayudar al alumno/a en todas aquellas decisiones e implicaciones que supone el hecho de trabajar.
- Conocer las aplicaciones al mundo laboral de las enseñanzas obtenidas en el CFGS de GT.
- Ser capaces de identificar las motivaciones y evaluar las capacidades de cara a la futura inserción en el mercado laboral. Al propio tiempo, conocer la oferta formativa que pueda contribuir a perfilar con mayor detalle las motivaciones y a elevar el nivel de las capacidades.

CONTENIDOS

- Conocimiento del significado y de la trascendencia del trabajo.
- Sentido y justificación del modulo de FOL en el ciclo.
- Características de la competencia profesional.
- Autoorientación y toma de decisiones.
- Recursos para autodefinir proyectos, motivaciones e intereses personales y para valorar aptitudes y conocimientos.
- Conocimiento de los itinerarios formativo profesionalizadores.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Asumir la elección laboral como una opción personal, fruto de un proceso de reflexión y dotada de especial trascendencia.
- Conocer y aplicarse el proceso de autoorientación y basar en él el proyecto profesional y personal.
- Identificar y evaluar las capacidades, actitudes y conocimientos propios con valor profesionalizador.
- Definir los intereses individuales y sus motivaciones, evitando, en su caso, los condicionamientos por razón de sexo o de otra índole.
- Identificar la oferta formativa y la demanda laboral referida a sus intereses

UD 2: EL MERCADO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Acercar al alumno al mercado laboral.
- Asimilar el mercado de trabajo como lugar de encuentro, vivo y dinámico, entre los oferentes y los demandantes de trabajo y comprender su funcionamiento.
- Conocer la configuración y posible evolución del mercado laboral; fundamentalmente, las características de la población, los requerimientos de las empresas y las nuevas posibilidades de trabajo que surgen.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto de mercado de trabajo.
- Estructura del mercado de trabajo.
- La situación del mercado laboral en España.
- Las políticas de empleo.
- Los nuevos yacimientos de empleo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer el concepto, el funcionamiento y la estructura del mercado de trabajo.
- Analizar los índices del mercado laboral referidos a un determinado ámbito geográfico.
- Explicar la incidencia de las políticas de empleo y los fines perseguidos.
- Identificar en el mercado de trabajo yacimientos con potencial de generación de empleo.

UD 3: EL ACCESO AL EMPLEO EN LA EMPRESA PRIVADA

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Asumir el proceso de búsqueda de trabajo como si de un trabajo se tratara, planificando sus fases y recopilando la información precisa.
- Controlar los recursos que van a permitir el acceso a un puesto de trabajo en la empresa privada de la forma más eficiente posible.
- Dominar las distintas pruebas que jalonan el camino hacia el puesto de trabajo y, en especial, desarrollar habilidades que permitan presentarse a la entrevista de trabajo con posibilidades reales de éxito.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Primeras decisiones.
- La búsqueda de empleo.
- Análisis del entorno: fuentes de información y estrategias.
- Toma de contacto: el currículum vitae y la carta de presentación.
- El objetivo inicial: formar parte del proceso de selección.
- La incorporación efectiva al puesto de trabajo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Diseñar un plan de acción integral para la búsqueda eficiente de empleo.
- En una situación dada, elegir y utilizar adecuadamente las principales técnicas de búsqueda de empleo en su campo profesional.
 - Saber buscar, seleccionar y tratar correctamente la información necesaria.
 - Desarrollar estrategias y habilidades para afrontar los distintos aspectos y variaciones que se pueden dar en el proceso de búsqueda de empleo, desde las primeras decisiones hasta el proceso de selección final.
 - Dominar la confección de varios tipos de currículum, según las peculiaridades de cada caso, así como de sus correspondientes cartas de presentación.

UD 4: EL TRABAJO POR CUENTA PROPIA. EL ACCESO AL EMPLEO PÚBLICO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Explorar otras posibilidades de inserción en el mundo laboral distintas a la del empleo privado.
- Asumir las condiciones, de toda índole, precisas para constituirse en trabajador por cuenta propia y dominar los trámites a cumplimentar necesarios para tal fin.
- Conocer las posibilidades de que disponemos para acceder al trabajo en la Administración Pública.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Emprender: una visión diferente de acceder al mundo laboral.
- El plan de empresa.
- La creación de la empresa.
- Las ayudas para la creación de empresas.
- Las ofertas públicas de empleo.
- Los sistemas de acceso al empleo público.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Evaluar ideas que puedan suponer una oportunidad de negocio, valorar las implicaciones que supone el trabajo por cuenta propia y las características que debe reunir la persona emprendedora.
- Conocer los apartados que debe reunir un plan de empresa.
- Identificar y cumplimentar correctamente los documentos necesarios y localizar los recursos precisos para constituirse en trabajador por cuenta propia.
- Conocer las vías de acceso al empleo público.

UD 5: EL DERECHO Y EL DERECHO DEL TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conocer qué es el Derecho y, en función de sus distintos ámbitos de actuación, diferencias las clases existentes.
- Delimitar el campo de actuación del Derecho en cuanto a la relación laboral, qué relaciones rige y cuáles no.
- Diferenciar las distintas fuentes de las que mana el Derecho del Trabajo, distinguiendo qué agentes puede generar normas de Derecho del Trabajo y a través de qué cauces se van a manifestar éstas.
- Manejar los principios básicos que rigen la aplicación práctica de las normas laborales.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Conocimiento del Derecho y de los diversos ámbitos de la realidad sobre los que se extienden sus efectos.
- Características de la relación laboral regida por el Derecho del Trabajo.
- Relaciones laborales excluidas y aquellas otras que presentan perfiles específicos.
- Fuentes del DT, distinción entre fuentes formales y materiales.
- Conocimiento de los principios que rigen la aplicación y la interpretación de las normas laborales.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las características de las relaciones laborales regidas por el Derecho del Trabajo.
- Emplear las fuentes básicas de información del derecho laboral (Constitución, Estatuto de los Trabajadores, Directivas de la Unión Europea, convenios colectivos...).
- Utilizar los principios básicos que rigen la aplicación de la norma laboral.

UD 6: EL CONTRATO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el contrato de trabajo como puerta de acceso a un determinado ámbito laboral.
- Comprender que, dada la trascendencia del acto, se exigen una serie de importantes requisitos a observar tanto por el trabajador como por el empresario.
- Identificar las distintas posibilidades de acceso al trabajo y su reflejo en los distintos tipos de contrato.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Noción de contrato de trabajo y de sus elementos.
- La capacidad de los sujetos intervinientes.
- Requisitos de forma en el contrato de trabajo.
- El tiempo en el contrato de trabajo.
- El periodo de prueba en la firma de un contrato de trabajo.
- Las ETT's.
- Distintas modalidades de contratación laboral y principales características.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Determinar qué es un contrato de trabajo y analizar sus elementos.
- Identificar los requisitos exigibles para su válida celebración.
- Identificar las distintas modalidades de contratación laboral existentes en el sector productivo que permite la legislación vigente.
 - Cumplimentar contratos de trabajo correcta y legalmente, con las posibles peculiaridades de cada caso.
 - Conocer los distintos derechos y deberes que dimanar de la firma de un contrato de trabajo.

UD 7: EL TIEMPO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las prestaciones básicas que, en el marco del contrato de trabajo, se deben mutuamente trabajadores y empresarios.
- Determinar en qué momentos queda obligado el trabajador a prestar sus servicios y en qué otros resulta procedente el ejercicio de su derecho al descanso.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El tiempo de trabajo.
- El tiempo de descanso (y de no trabajo).

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Diferenciar el reparto del tiempo entre tiempo de trabajo (jornada laboral) y tiempo de no trabajo (descanso diario, semanal, vacaciones...).

UD 8: EL SALARIO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las prestaciones básicas que, en el marco del contrato de trabajo, se deben mutuamente trabajadores y empresarios.
- Conceptuar el salario como algo más que la prestación básica del empresario, razón por la cual se generan toda una serie de medidas de protección.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto y clases de salario.
- Funciones del salario. El Salario mínimo interprofesional.
- Cálculo y confección de nóminas.
- El pago del salario.
- La protección del salario.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer los diferentes mecanismos de protección del salario.
- Interpretar los distintos conceptos que intervienen en una liquidación de “haberess”.
- Cumplimentar correctamente supuestos sencillos de recibos de salarios.

UD 9: MODIFICACIÓN, SUSPENSIÓN Y EXTINCIÓN DEL CONTRATO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conceptuar el contrato de trabajo como algo sujeto a un curso vital y que, por tanto, queda sujeto a diferentes vicisitudes que pueden alterar el contenido de lo pactado en un primer momento, desde esa configuración inicial hasta la propia finalización del contrato.
- Identificar las causas que dan origen a los supuestos de modificación, suspensión y extinción del contrato de trabajo y determinar los efectos que se derivan de cada una de las situaciones.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Los supuestos de modificación del contrato de trabajo.
- La suspensión del contrato y sus causas.
- Las excedencias.
- Conocimiento de las causas por las que se extingue el contrato de trabajo.
- El despido disciplinario.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Reconocer y analizar los distintos supuestos de modificación del contrato de trabajo y sus consecuencias.
- Presentar actividades resueltas relacionadas con la suspensión del contrato de trabajo y con las excedencias.
- Resolver las cuestiones que se puedan plantear tras la extinción del contrato de trabajo, según cuál haya sido el motivo.
- Conocer los requisitos, trámites y posibles desenlaces del despido disciplinario.

UD 10: LOS EQUIPOS DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar los principales elementos que configuran los grupos de trabajo en la empresa y de sus formas de interacción.
- Relacionar los distintos tipos de equipos de trabajo y sus finalidades.
- Valorar las ventajas de los equipos de trabajo frente al trabajo individual.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El individuo y el grupo.
- Tipologías humanas en el ámbito profesional.
- La dirección en los grupos de trabajo
- Tipos de grupos de trabajo.
- Funciones que cumplen los grupos en la empresa. El trabajo en equipo. Ventajas.
- Fases de formación de los grupos.
- Técnicas de actuación sobre grupos:
 - Evaluación del rendimiento.
 - Aplicación de técnicas para la dinamización de grupos.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las diferentes técnicas de dinamización y funcionamiento de grupos.
- Descubrir las características de las técnicas más relevantes.
- Relacionar cada una de las técnicas con el tamaño y los objetivos de grupo.

UD 11: LOS CONFLICTOS EN LA EMPRESA

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Descubrir a los estudiantes la importancia de detectar los diversos conflictos que pueden existir en el medio laboral en el que se mueven.
- Identificar las causas que originan los conflictos en el ámbito empresarial.
- Reconocer las distintas etapas por las que transcurre un proceso de solución de conflictos.
- Aplicar el proceso de solución de conflictos a situaciones conflictivas concretas y reales, a las que tendrán que dar respuesta en un corto plazo de tiempo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto y caracteres del conflicto.
- Causas del conflicto en el mundo laboral.
- Tipos de conflictos laborales.
- El proceso de resolución de conflictos. Fases y elementos de influencia:
- Fases a tener en cuenta en la resolución de conflictos.
- Variables que influyen en el proceso de solución de conflictos.
- Medios de solución pacífica.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las causas que provocan conflictos en el mundo laboral.
- Clasificar los diferentes tipos de conflictos que se pueden originar en la empresa.
- Identificar y aplicar la solución más idónea o adecuada para la solución de un conflicto.
- Aplicar el método de solución de conflictos.
- Fomentar y valorar la participación en la solución de un conflicto propuesto.

UD 12: RELACIONES COLECTIVAS ENTRE TRABAJADORES Y EMPRESARIOS

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conocer las vías de participación de los trabajadores en la empresa.
- Determinar el significado y alcance del derecho de sindicación y del derecho a formar asociaciones empresariales.
- Identificar el contenido y las peculiaridades de la negociación colectiva.
- Clasificar los tipos de conflictos en el trabajo, identificar las posibles vías de solución y valorar la incidencia de la huelga y del cierre patronal en los conflictos colectivos y en su solución.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- La representación de los trabajadores en la empresa.
- Los sindicatos y las asociaciones empresariales.
- La negociación y el convenio colectivo.
- Los conflictos. Clases y vías de solución.
- La huelga.
- El cierre patronal.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Valorar la participación de los trabajadores en la empresa y conocer los distintos mecanismos para hacer efectiva esta participación.
- Analizar las implicaciones y consecuencias de la libertad sindical.
- En un supuesto de negociación colectiva tipo: describir el proceso de negociación; identificar las variables (salariales, seguridad e higiene, productividad, tecnológicas...) objeto de negociación; describir las posibles consecuencias y medidas, resultado de la negociación.
- Explicar los distintos conflictos que pueden darse en el ámbito laboral y sus posibles vías de solución.

UD 13: LA SEGURIDAD SOCIAL

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el concepto de sistema de Seguridad Social imperante en nuestro país y conocer su funcionamiento.
- Clasificar las obligaciones existentes para empresarios y trabajadores en cuanto al sistema de SS.
- Identificar las diferentes situaciones protegidas y las prestaciones que el sistema de Seguridad Social dispone a tal fin, así como los requisitos pertinentes para tener derecho a estas últimas.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El sistema de Seguridad Social.
- La inscripción de la empresa. La afiliación de los trabajadores. Altas y bajas.
- La cotización a la Seguridad Social.
- Prestaciones de la Seguridad Social.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer el funcionamiento del sistema (actos de encuadramiento, financiación,...)
- Identificar las prestaciones y obligaciones relativas a la Seguridad Social.
- Realizar casos prácticos relativos a las principales prestaciones.

UD 14: LA PREVENCIÓN DE RIESGOS LABORALES

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Otorgar la consideración debida a la interrelación existente entre trabajo, medio ambiente y salud; identificando como principal prioridad la salvaguarda de la seguridad del trabajador en el ejercicio de su cometido.
- Clasificar los daños a la salud y al medio ambiente en función de las consecuencias que se pueden derivar y de los factores de riesgo que más habitualmente los generan.
- Conocer las implicaciones que se pueden derivar del derecho a la seguridad en el trabajo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Interrelación entre los conceptos de trabajo, medio ambiente y salud.
- Los daños derivados del trabajo.
- Marco normativo de la prevención laboral en España.
- Conocimiento de las principales obligaciones y derechos que se derivan en la materia.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Determinar y explicar la relación bidireccional entre salud y trabajo.
- Clasificar los daños a la salud y al medio ambiente en función de las consecuencias y de los factores de riesgo más habituales que los generan.
- Definir los conceptos de accidente de trabajo y enfermedad profesional, así como sus requisitos.
- Identificar los derechos y obligaciones de trabajadores y empresarios en materia de PRL.
- Conocer y aplicar el marco normativo de la prevención de riesgos laborales.

UD 15: RIESGOS Y DAÑOS PROFESIONALES

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las situaciones de riesgo más habituales que pueden darse en el ámbito laboral.
- Asumir la importancia de la prevención y la protección como mecanismos para asegurar el derecho del trabajador a ser salvaguardado en su salud e integridad.
- Conocer las diferentes posibilidades que, desde la seguridad y la protección, se ofrecen en este campo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El riesgo laboral y sus factores generadores (Físicos, químicos, biológicos, organizativos y nuevas tecnologías).
- Prevención y protección: significado y relación de ambos conceptos.
- Técnicas preventivas.
- La protección colectiva y la individual.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Explicar la secuencia lógica y temporal en la que se producen el riesgo, el daño y la prevención.
- Identificar las situaciones de riesgo más habituales en el ámbito de trabajo.
- Analizar la relación existente entre prevención y protección y determinar los criterios que rigen la aplicación de cada una de ellas.
- Una vez identificada una situación de riesgo, determinar las técnicas generales de actuación en función de la situación de riesgo descrita.
- Proponer actuaciones preventivas y/o de protección correspondientes a los riesgos más habituales, que permitan disminuir sus consecuencias.

UD 16: GESTIÓN DE LA PREVENCIÓN

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Otorgar la consideración debida a la interrelación existente entre trabajo, medio ambiente y salud; identificando como principal prioridad la salvaguarda de la seguridad del trabajador en el ejercicio de su cometido.
- Conocer las implicaciones que se pueden derivar del derecho a la seguridad en el trabajo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- La política preventiva en la empresa.
- El plan de prevención de riesgos laborales en la empresa.
- Los representantes de los trabajadores en la prevención.
- La organización de la prevención.
- Organismos públicos relacionados con la prevención.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Entender la confección del plan de prevención de riesgos laborales en la empresa.
- Seleccionar la opción más procedente en cuanto a la organización de la prevención en la empresa.
- Estructurar las fases de la acción preventiva en la empresa.
- Conocer cuales son los organismos públicos que nos pueden ayudar en la gestión de los riesgos laborales.

UD 17: MEDIDAS DE EMERGENCIA Y PRIMEROS AUXILIOS

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el concepto de primeros auxilios y la trascendencia que su correcta o incorrecta aplicación puede tener en la vida de otras personas.
- Concienciar al alumno de la necesidad de tener planificadas las actuaciones en caso de emergencia y necesidad de primeros auxilios y de evitar improvisaciones de resultados insospechados.
- Capacitar al alumno para que pueda discriminar los distintos tipos de situaciones y aplicar los auxilios más pertinentes en cada caso.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El plan de emergencias.
- Conceptos, principios y prioridades en materia de primeros auxilios.
- Actuación en los supuestos más frecuentes de:
 - Heridas y hemorragias.
 - Fracturas y contusiones.
 - Quemaduras.
 - Lesiones oculares.
- Manipulación de cargas.
- Técnica de RCP básica.
- Traslado de accidentados.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- En un supuesto de accidente de trabajo, señalar las operaciones que deben efectuarse en concreto sobre una persona lesionada.
- Secuenciar en caso de accidente con varios accidentados la prioridad de atención.
- Explicar como actuar en caso de incendio y como debe realizarse el manejo de un extintor.
- Señalar como actuar en caso de parada cardiorrespiratoria.
- Explicar como se debe actuar según la técnica PAS.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DEL MÒDUL

Empresa i Iniciativa Emprenedora

Cicle Formatiu de Grau Mitjà

CONFECCIÓ I MODA

SEGON CURS

**Curs 2023-2024
IES Serra Mariola
Muro d'Alcoi**

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

- Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
- Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
- Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'*Infocole*, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí

aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

- Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
- Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
- Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
- Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
- Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
- FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

1. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

2. Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

3. Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

4. Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

5. Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

6. CFB

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

- Vicent Nàcher i Ferri (Director).
- Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
- Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
- Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
- Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

- L'ESO i covid (Rafa Enguix)
- Formació en centres (Antoni Garcia)
- Convivència i igualtat (Betlem Sala)
- TIC (Vicent Nácher Soler)
- Aules d'informàtica (Xavier Alberó)
- Xarxes socials (Jordi Prats)
- Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
- Biblioteca (Loles Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, como és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2.- OBJECTIUS DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I DEL MÒDUL D'EIE

2.1.- Objectius de la Formació Professional.

El RD 1147/2011 regula l'ordenació de la formació professional de l'actual sistema educatiu. Segons l'esmentada norma les ensenyances de Formació Professional tenen com a objecte aconseguir que l'alumnat adquirisca les competències professionals, personals i socials, segons el nivell de què es tracte, necessàries per a:

1. Exercir l'activitat professional definida en la competència general del programa formatiu.

2. Comprendre l'organització i característiques del sector productiu corresponent, els mecanismes d'inserció professional, la seua legislació laboral i els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.

3. Consolidar hàbits de disciplina, treball individual i en equip, així com capacitats d'autoaprenentatge i capacitat crítica.

4. Establir relacions interpersonals i socials, en l'activitat professional i personal, basades en la resolució pacífica dels conflictes, el respecte als altres i el rebuig de la violència, als prejuïus de qualsevol tipus i als comportaments sexistes.

5. Prevenir els riscos laborals i mediambientals i adoptar mesures per a treballar en condicions de seguretat i salut.

6. Desenrotllar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.

7. Potenciar la creativitat, la innovació i la iniciativa emprenedora.

8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, així com les llengües estrangeres necessàries en la seua activitat professional.

9. Comunicar-se de forma efectiva en l'exercici de l'activitat professional i personal.

10. Gestionar la seua carrera professional, analitzant els itineraris formatius més adequats per a millorar la seua ocupabilitat.

La formació professional també fomentarà la igualtat efectiva d'oportunitats per a tots, amb especial atenció a la igualtat entre hòmens i dones.

Estes ensenyances prestaran una atenció adequada, en condicions d'accessibilitat universal i amb els recursos de suport necessaris, en cada cas, a les persones amb discapacitat.

Així mateix, la formació professional possibilitarà l'aprenentatge al llarg de la vida, afavorint la incorporació de les persones a les distintes ofertes formatives i la conciliació de l'aprenentatge amb altres responsabilitats i activitats.

També indica la repetida norma que les competències professionals, personals i socials que han d'adquirir els alumnes i alumnes dels *Cicles formatius de Grau Mitjà* són les següents:

1. Aplicar tècniques i coneixements de diferents àmbits de coneixement en un camp professional especialitzat.

2. Resoldre problemes i contingències de forma creativa i innovadora dins de l'àmbit de la seua competència, identificant les causes que els provoquen.

3. Supervisar el treball rutinari d'altres persones assumint la responsabilitat

necessària per a l'avaluació i la millora de processos i procediments de treball, que garantisquen la qualitat del producte o servei.

4. Adaptar-se a les noves situacions laborals originades per canvis tecnològics i organitzatius en els processos productius, actualitzant els seus coneixements utilitzant els recursos existents per a l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment les tecnologies de la informació i la comunicació.

5. Realitzar i organitzar amb responsabilitat i autonomia el treball assignat en l'àmbit de la seua competència, cooperant o treballant en equip amb altres professionals a l'entorn de treball.

6. Comunicar-se eficaçment, respectant l'autonomia i competència de les diferents persones que intervenen en l'àmbit del seu treball, per a millorar la qualitat del treball i producte o servei realitzat.

7. Aplicar els protocols i les mesures preventives de riscos laborals i protecció ambiental durant el procés productiu, per a evitar danys en les persones i en l'entorn laboral i ambiental.

8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una petita empresa i tindre iniciativa en la seua activitat professional.

9. Exercir els drets i les obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que s'estableix en la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Els itineraris professionals dels alumnes poden patir variacions al llarg de la seua vida laboral. La present programació està elaborada tenint en compte açò i pretén facilitar la preparació en els alumnes per als dits canvis, proporcionant-los certs coneixements, habilitats i actituds que faran possible el seu desenrotllament professional en qualsevulla ocupació, ja siga com a autònom o com per compte propi.

2.2.- Resultats d'aprenentatge del mòdul

El Reial Decret 955/2008, de 6 de juny, és l'encarregat d'establir el títol de Tècnic en Confecció i Moda i de fixar les seues ensenyances mínimes.

Els objectius d'aquest mòdul professional, expressats en termes de resultats d'aprenentatge queden establits pel citat RD i son els següents:

1. Reconeix els capacitats associades a la iniciativa emprenedora, analitzant els requeriments derivats dels llocs de treball i dels activitats empresarials.

2. Defineix l'oportunitat de creació d'una xicoteta empresa, valorant l'impacte sobre l'entorn d'actuació i incorporant valors ètics.

3. Realitza activitats per a la constitució i posada en marxa d'una empresa, seleccionant la forma jurídica i identificant els obligacions legals associades.

4 Realitza activitats de gestió administrativa i financera bàsica d'una pime, identificant els principals obligacions comptables i fiscals i omplint la documentació.

3.- CONTINGUTS

Els continguts d'aquest mòdul són:

Iniciativa emprenedora:

– Innovació i desenrotllament econòmic. Principals característiques de la innovació en l'activitat de confecció i moda (materials, tecnologia, organització de la producció, etc.).

– Beneficis socials de la cultura emprenedora.

- El caràcter emprenedor. Factors claus dels emprenedors: iniciativa, creativitat i formació.
- L'actuació dels emprenedors com a empleats d'una xicoteta i mitjana empresa de confecció.
- L'actuació dels emprenedors com a empresaris d'una xicoteta i mitjana empresa en el sector de confecció.
- El risc en l'activitat emprenedora.
- Concepte d'empresari. Requisits per a l'exercici de l'activitat empresarial.
- Objectius personals versus objectius empresarials.
- Pla d'empresa: la idea de negoci en l'àmbit de la confecció.
- Bones pràctiques de cultura emprenedora en l'activitat de confecció i moda.

L'empresa i el seu entorn:

- L'empresa com a sistema.
- Funcions bàsiques de l'empresa.
- Distintes formes d'organització: avantatges i inconvenients. L'organigrama.
- L'entorn general de l'empresa: econòmic, social, demogràfic, cultural i mediambiental.
- L'entorn específic de l'empresa: clients, proveïdors i competència.
- Anàlisi de l'entorn general d'una xicoteta i mitjana empresa del sector de confecció.
- Anàlisi de l'entorn específic d'una xicoteta i mitjana empresa de confecció.
- L'estudi de mercat.
- Localització de l'empresa.
- Pla de màrqueting.
- Relacions d'una xicoteta i mitjana empresa del sector de confecció i moda amb el seu entorn.
 - Relacions d'una xicoteta i mitjana empresa de confecció amb el conjunt de la societat.
 - Contribució d'una xicoteta i mitjana empresa del sector de confecció i moda al desenvolupament sostenible.
- Cultura de l'empresa i imatge corporativa.
- L'ètica empresarial i els principis ètics d'actuació.
- La responsabilitat social corporativa.
- El balanç social.
- Responsabilitat social i ètica de les empreses del sector de confecció i moda.

Creació i posada en marxa d'una empresa:

- Concepte jurídic d'empresa.

- Tipus d'empresa i elecció de la forma jurídica: responsabilitat, fiscalitat, capital social, dimensió i nombre de socis.
- Requisits legals mínims exigits per a la constitució de l'empresa, segons la seua forma jurídica.
- Tràmits administratius per a la constitució d'una empresa.
- Vies d'assessorament i gestió administrativa externs existents per a posar en marxa una xicoteta i mitjana empresa. La finestra única empresarial.
- Concepte d'inversió i fonts de finançament.
- Instruments de finançament bancari.
- Ajudes, subvencions i incentius fiscals per a empreses del sector de confecció i moda.
- Viabilitat econòmica i viabilitat financera d'una xicoteta i mitjana empresa del sector de confecció.
- Pla d'empresa: elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat econòmica i financera, tràmits administratius i gestió d'ajudes i subvencions.

Funció administrativa:

- Concepte de comptabilitat i nocions bàsiques.
- Operacions comptables: registre de la informació econòmica d'una empresa.
- La comptabilitat com a imatge fidel de la situació econòmica.
- El balanç i el compte de resultats.
- Anàlisi de la informació comptable.
- Llibres i documents obligatoris segons la normativa vigent.
- Obligacions fiscals de les empreses.
- Requisits i terminis per a la presentació de documents oficials.
- Gestió administrativa d'una empresa de confecció.
- Documents necessaris per a l'exercici de l'activitat econòmica: documents de compravenda, mitjans de pagament i d'altres.

Estos continguts queden distribuïts en les següents unitats didàctiques:

Primera avaluació:

Unitat 1. Vull crear la meua pròpia empresa

Unitat 2. Què he de saber de l'entorn de la meua empresa

Unitat 3. L'estudi del mercat

Unitat 4. Quant costa la meua idea i amb quins recursos conte

Unitat 5. Serà rendible el meu futur negoci?

Segona avaluació:

Unitat 6. Quin tipus d'empresa m'interessa

Unitat 7. Comencem amb els tràmits

Unitat 8. Quins impostos he de pagar

Unitat 9. Quins documents he d'utilitzar

4.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS

4.1.- Metodologia

S'utilitzaran mètodes **expositius**, recurrent a l'exemplificació i al cas pràctic. Així mateix es realitzaran activitats pels alumnes a fi de no perdre de vista la metodologia activa i participativa com a mitjà principal de fixació de coneixements i control de la comprensió.

El treball en l'aula es plantejarà per a la seua realització tant individual com grupal, motivant al grup i relacionant els continguts de les unitats didàctiques amb situacions reals de la vida diària (família, amics...), de tal manera que el que l'alumne aprenga tinga significat per a ell. A més, es potenciarà la recerca d'informació i el treball d'investigació per part de l'alumne.

Serà el professor qui determine en cada moment la metodologia més adequada i el contingut de les unitats didàctiques en funció del tipus i del nivell dels alumnes.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguen tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenrotllament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells.

En acabar cada tema, realitzarem **activitats de síntesi** on es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat. A tall d'exemple, pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Al finalitzar cada una de les unitats, l'alumnat traslladaran els continguts tractats en eixa unitat al pla d'empresa que han d'elaborar. És a dir, el projecte empresarial s'anirà realitzant al llarg del curs. Així, els alumnes, en funció dels coneixements adquirits, anirà donant els passos necessaris per a crear la seua pròpia empresa, complint estrictament la normativa aplicable en cada cas, analitzant plans d'inversió i finançament buscant la rendibilitat de l'empresa i desenrotllant una adequada política comercial i de relacions humanes en el si de l'empresa.

4.2.- Recursos didàctics

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, els resultats d'aprenentatge i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

- Com a llibre de text, apunts del professor.
- Materials utilitzats per a la preparació de les classes:

-Premsa general i especialitzada com ara “Cinco Días”, “Expansión”, “El País”...

-Revistes com “Emprendedores”

-Llibres d'EIE d'altres editorials com Editex, Edebé...

- Per al treball d'aula i de fora s'utilitzarà com a suport:

-El maneig pels alumnes d'Internet.

-Esquemes.

-Pissarra.

-Projeccions

-Apunts del professor.

-Articles de periòdics i revistes.

-Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.

-Visita als diferents organismes, empreses...

-Vídeos

-Impresos i formularis de diversos tipus

5.- AVALUACIÓ

5.1.- Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació, expressats per a cadascun dels resultats d'aprenentatge, són els que s'estableixen en el Reial Decret 1255/2009.

RA1:

a) S'ha identificat el concepte d'innovació i la seua relació amb el progrés de la societat i l'augment en el benestar dels individus.

b) S'ha analitzat el concepte de cultura emprendedora i la seua importància com font de creació d'ocupació i benestar social.

c) S'ha valorat la importància de la iniciativa individual, la creativitat, la formació i la col·laboració com a requisits indispensables per a tindre èxit en l'activitat Emprendedora.

d) S'ha analitzat la capacitat d'iniciativa en el treball d'una persona empleada en la indústria de la confecció.

e) S'ha analitzat l'exercici de l'activitat emprendedora d'un empresari que s'inicie en el sector de la confecció industrial i a mida de pretes i articles tèxtils i de pell.

f) S'ha analitzat el concepte de risc com a element inevitable de tota activitat emprendedora.

g) S'ha analitzat el concepte d'empresari i els requisits i actituds necessaris per a desenrotllar l'activitat empresarial.

h) S'ha descrit l'estratègia empresarial relacionant-la amb els objectius de l'empresa.

i) S'ha definit una determinada idea de negoci de l'àmbit de la confecció a mida, que servirà de punt de partida per a l'elaboració d'un pla d'empresa.

RA2:

a) S'han descrit els funcions bàsiques que és realitzen en una empresa i s'ha analitzat el concepte de sistema aplicat a l'empresa.

b) S'han identificat els principals components de l'entorn general que rodeja a l'empresa; en especial l'entorn econòmic, social, demogràfic i cultural.

c) S'ha analitzat la influència en l'activitat empresarial dels relacions amb els clients, amb els proveïdors i amb la competència, com a principals integrants de l'entorn específic.

d) S'han identificat els elements de l'entorn d'una pime d'elaboració de vestuari a mida.

e) S'han analitzat els conceptes de cultura empresarial i imatge corporativa i la seua relació amb els objectius empresarials.

f) S'ha analitzat el fenomen de la responsabilitat social dels empreses i la seua importància com un element de l'estratègia empresarial.

g) S'ha elaborat el balanç social d'una empresa de confecció, i s'han descrit els principals costos socials en què incorren estigues empreses, així com els beneficis socials que produeixen.

h) S'han identificat, en empreses de confecció, pràctiques que incorporen valors ètics i socials.

i) S'ha dut a terme un estudi de viabilitat econòmica i financera d'una pime de confecció.

RA3:

a) S'han analitzat els diferents formes jurídiques de l'empresa.

b) S'ha especificat el grau de responsabilitat legal dels propietaris de l'empresa en funció de la forma jurídica triada.

c) S'ha diferenciat el tractament fiscal establert per als diferents formes jurídiques de l'empresa.

d) S'han analitzat els tràmits exigits per la legislació vigent per a la constitució d'una pime.

e) S'ha realitzat una busca exhaustiva dels diferents ajudes per a la creació d'empreses de confecció en la localitat de referència.

f) S'ha inclòs en el pla d'empresa tot el que és refereix a l'elecció de la forma jurídica, estudi de viabilitat economicofinancera, tràmits administratius, ajudes i subvencions.

g) S'han identificat les vies d'assessorament i gestió administrativa externs existents a l'hora de posar en marxa una pime.

RA4:

- a) S'han analitzat els conceptes bàsics de comptabilitat, així com els tècniques de registre de la informació comptable.
- b) S'han descrit els tècniques bàsiques d'anàlisi de la informació comptable, en especial pel que fa a la solvència, liquiditat i rendibilitat de l'empresa.
- c) S'han definit els obligacions fiscals d'una empresa de confecció.
- d) S'han diferenciat els tipus d'impostos en el calendari fiscal.
- e) S'ha omplit la documentació bàsica de caràcter comercial i comptable (factures, albarans, notes de comanda, lletres de canvi, xecs i altres) per a una pime de confecció, i s'han descrit els circuits que la dita documentació recorre en l'empresa.
- f) S'han identificat els principals instruments de finançament bancari.
- g) S'ha inclòs l'anterior documentació en el pla d'empresa.

5.2.- Instruments i procediment d'avaluació

Es realitzaran proves objectives. Sempre que siga possible, és faran dos proves escrites per avaluació. Si en una avaluació és fan dos o mes parcials és traurà la nota mitjana per a l'avaluació sempre i quan l'alumne haja obtés mes d'un 3.

Les tasques pràctiques s'avaluaran mitjançant treballs individuals i grupals, tant a classe com a casa. En aquest punt, posseeix especial importància tot el que té a veure amb el pla d'empresa que els alumnes han d'elaborar. La realització del projecte empresarial serà en tot cas obligatòria de tal forma que la seua no presentació en els terminis i formes establits donarà lloc a una avaluació final negativa del mòdul amb independència dels restants criteris d'avaluació.

Si un alumne no pot assistir a un examen per causa justificada, el professor acordarà amb l'alumne una nova data d'examen. En cas de discrepància, prevaldrà el criteri del professor qui valorarà les circumstàncies del cas concret.

També s'avaluarà el desenvolupament personal de l'alumnat i s'utilitzarà l'observació directa del grau d'implicació en la dinàmica de la classe, la participació, les intervencions, la capacitat per a resoldre problemes, la iniciativa, l'esforç, etc.

Els alumnes han d'assistir obligatòriament a classe. Aquells alumnes tinguen absències superiors al 15% de les hores lectives no tindran dret a ser avaluats d'acord amb els criteris establits per als alumnes amb avaluació contínua. Aquells alumnes realitzaran un examen global de tot el programa que inclourà tant temes teòrics com activitats pràctiques sobre els treballs realitzats al llarg del curs. A més hauran de presentar també obligatòriament el projecte d'empresa per a poder realitzar la dita prova.

5.3.- Criteris de qualificació

Per a poder aprovar el mòdul s'haurà d'obtindre una puntuació mínima en els tres tipus de continguts.

- A. La qualificació dels continguts conceptuals té assignada un 60% del total.
- B. Als continguts procedimentals se'ls assigna un 25%.

C. als continguts actitudinals assignarem el restant 15%.

Les notes obtingudes en cadascuna de les avaluacions tenen un caràcter orientatiu de com va l'alumne en el mòdul; la nota final del curs no haurà de ser, necessàriament, la mitjana dels tretes en les diferents avaluacions.

5.4.- Recuperació

Els alumnes que d'acord amb els criteris anteriors no hagen superat el mòdul al finalitzar el curs i tinguen dret per Llei a una avaluació extraordinària, tindran un examen extraordinari de tot el programa incloent temes teòrics i pràctics, havent de presentar en tot cas de forma obligatòria, el projecte empresarial si no l'hagueren presentat dins de les avaluacions ordinàries.

En la recuperació s'aplicaran els mateixos criteris previstos per a l'avaluació. S'intentarà fer una recuperació per avaluació, és a dir, no hi haurà recuperació per parcial. Hi participaran tots els alumnes que hagen obtingut una qualificació inferior a cinc.

Les activitats de recuperació a realitzar dependran del cas concret (continguts en els que no s'han aconseguit les qualificacions mínimes, distància entre aquestes qualificacions mínimes i les obtingudes pel/l'alumne/a en qüestió, etc.) Podran consistir en la realització d'alguna activitat concreta, la participació obligatòria en alguna de les activitats previstes amb caràcter voluntari i la realització d'una prova escrita de contingut semblant a les emprades en els parcials.

Si les circumstàncies del cas concret ho aconsellen, és permetrà la realització d'activitats i proves per a millorar les qualificacions obtingudes.

Per a recuperar el mòdul s'han de complir els condicions següents:

- Haver realitzat els activitats de cada avaluació
- Superar la prova escrita de continguts (mínim un 4), en el seu cas.
- L'actitud i el comportament han d'haver sigut els adequats.

En les recuperacions globals, si s'ha suspés només una avaluació, es recuperaran els continguts d'eixa avaluació exclusivament; si s'han suspés dos o mes avaluacions és recuperarà tot el mòdul.

La qualificació màxima que pot aconseguir-se en qualsevol dels procediments de recuperació previstos quedarà limitada a 6.

Els procediments de recuperació podran sofrir alguna modificació que quedarà a criteri del professor si ho creu convenient.

5.4.- Tipus i nombre d'exàmens per a les avaluacions i les recuperacions.

Els exàmens consistiran en un tipus o la combinació de les següents modalitats de preguntes, en funció del contingut de les unitats didàctiques:

1. Preguntes curtes sobre un determinat concepte
2. Preguntes curtes que relacionen dos o mes conceptes
3. Preguntes de desenrotllament d'un tema concret

4. Casos pràctics
5. Preguntes tipus test

6.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIVÓ EDUCATIVA

En este punt cal parar esment al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereix algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la necessària adaptació dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

6.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

6.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

7.- TEMES TRANSVERSALS

Les actituds com contingut en l'ensenyança no constitueix una disciplina separada de la resta de continguts, sinó que són part integrant de totes les matèries d'aprenentatge i es realitzaran de forma global, per la qual cosa no es procedeix al seu desglossament en les unitats de treball de la programació del mòdul, sinó que són una matèria transversal i se'n van treballant i adquirint a través de les activitats proposades.

A continuació es detallen, sense tindre en compte un orde de prioritats, les principals actituds que s'hauran de treballar i avaluar en el desenrotllament de les activitats proposades en el desenrotllament de la programació del mòdul:

- Interés i iniciativa amb el treball relacionat amb el propi cicle formatiu.
- Planificació i organització del treball propi, i si és el cas el del grup.
- Tenacitat i perseverança en la busca de solucions als problemes.
- Valoració de la importància i el risc que comporta l'obertura del propi negoci.

- Realització amb rigor i precisió de la recollida d'informació que afecta l'objecte d'estudi.
- Disposició per a l'intercanvi d'informació.
- Participació activa en els debats i en el treball en equip.
- Tolerància i respecte a les opinions dels altres.
- Confiança i seguretat en les pròpies habilitats i capacitats.
- Responsabilitzar-se en l'execució del seu propi treball i dels resultats obtinguts.
- Pulcritud personal i en la realització del treball.
- Valoració de la necessitat la presentació del seu treball, dins del termini i la forma escaient...

Es treballaran els següents temes transversals: educació moral i cívica, educació per a la igualtat, educació per al consum, i educació ambiental

Esta és la programació del mòdul d'EIE per a aquest cicle formatiu. A continuació passe a desenrotllar la programació per unitats. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons s'observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els resultats d'aprenentatge d'aquest i els criteris d'avaluació.

8.- AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Objectius

Per tal de realitzar una correcta avaluació de la pràctica docent, intentarem treballar els següents objectius:

- El clima a classe
- La metodologia utilitzada
- El grau de consecució dels objectius programats
- Els continguts treballats
- Adaptació de la pràctica docent al cas concret
- Millorar la comunicació entre tots els implicats

Instruments d'avaluació

En primer lloc, cercarem l'opinió i intervenció de l'alumnat en aquest procés, utilitzant dinàmiques d'avaluació a la fi de cada trimestre.

Per una part, emprarem una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal recollir informació escaient que ens ajude a orientar els processos de millora.

Per altra part, també utilitzarem qüestionaris per a que siga el professorat mateix qui reflexione al voltant dels aspectes que ajuden a traure conclusions i propostes de millora que puguin ser incorporades a la memòria final de curs i implementades al propi.

Finalment, s'intentarà realitzar reunions amb caràcter monogràfic al departament trimestralment.

10. PROGRAMACIÓN POR UNIDADES DIDÁCTICAS DE CADA TEMA.

UNIDAD DIDÀCTICA 1. QUIERO CREAR MI PROPIA EMPRESA

OBJETIVOS

Los contenidos desarrollados en esta unidad didáctica permitirán conseguir los objetivos siguientes:

- Analizar la idea como elemento de partida de cualquier proyecto empresarial.
- Estudiar los cambios que se producen en la sociedad y determinar las oportunidades de negocio que se generan como consecuencia de estos cambios sociales.
- Conocer los «nuevos yacimientos de empleo» propuestos por la Comisión Europea.
- Constatar la importancia de la valoración de la idea, de modo que nos permita tomar una primera decisión ante el proyecto de creación de una empresa.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- La idea.
- Satisfacción de necesidades.
- Factor diferenciador.
- «Nuevos yacimientos de empleo».
- Autoevaluación de la idea.

B. Procedimientos

- Organización de debates sobre cuestiones propias de la unidad.
- Recopilación de artículos de prensa económica y revistas especializadas para su lectura y análisis. Puede ser dirigido por el profesor o pedir a los alumnos que lo hagan fuera del aula.
- Realización de una tormenta de ideas para fomentar la participación y la creatividad.

C. Actitudes.

- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN.

- Conocer cuáles son los pilares sobre los que se debe asentar toda idea de negocio.
- Tener una amplia idea de los cambios que se han producido en la sociedad para poder detectar huecos de mercado.
- Conocer los motivos que intervienen en la decisión de compra de los consumidores, con el fin de obtener factores diferenciadores en los productos o servicios.
- Identificar los «nuevos yacimientos de empleo» señalados en el *Libro Blanco* de la Comisión Europea.

UNIDAD DIDÁCTICA 2. QUÉ DEBO SABER DEL ENTORNO DE MI EMPRESA

OBJETIVOS

Los contenidos desarrollados en esta unidad didáctica permitirán conseguir los objetivos siguientes:

- Identificar con claridad el concepto de empresa.
- Determinar la influencia de los factores externos que afectan al funcionamiento de la empresa.
- Conocer el contenido del proyecto empresarial.
- Reconocer las diferentes funciones de la empresa.
- Analizar el entorno de la empresa como herramienta fundamental de la decisión final.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- La empresa y su entorno. Introducción
- Funciones básicas de la empresa
- La empresa como sistema
- Estructura organizativa de la empresa. Organigrama
- El entorno de la empresa
- Análisis de las relaciones de una pyme con el entorno. Análisis DAFO
- Cultura empresarial e imagen corporativa
- Responsabilidad social de la empresa. El balance social
- La ética empresarial

B. Procedimientos

- Evaluar el papel del empresario en la realidad económica del momento actual.
- Determinar la incidencia socioeconómica en la creación de las empresas, analizando el desempleo, las variaciones en los tipos de interés, etc.
- Crear una empresa ficticia y elaborar su proyecto de viabilidad.

C. Actitudes.

- Reconocimiento de la importancia de la actividad empresarial en el marco de la sociedad capitalista.
- Conciencia de la dependencia tecnológica de la actividad productiva.
- Valoración del fin social que desempeñan las empresas públicas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN.

- Distinguir entre el mercado actual y el potencial.
- Conocer los factores que influyen en la decisión de compra.
- Incorporar a ética empresarial como principio irrenunciable de cualquier proyecto para la creación de una empresa.

UNIDAD DIDÁCTICA 3. ESTUDIO DE MERCADO

OBJETIVOS

Analizar el producto ofrecido y las necesidades detectadas.

- Conocer la forma de adaptar el producto a las necesidades del consumidor, como eje central del éxito de la empresa.
- Conocer la etapa en la que se encuentra el producto.
- Concretar el cliente tipo al que nos dirigimos.
- Realizar un análisis de la competencia.
- Determinar el sistema de comunicación y distribución de nuestro producto.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- El estudio de mercado.
- El producto: niveles, tipos, características y ciclo de vida.
- El precio.
- El mercado: Tamaño y estructura; el mercado meta.
- Nuestros clientes: qué debemos saber de ellos.
- La competencia: nuestra empresa en el mercado.
- Dar a conocer el producto: los canales de comunicación.
- La distribución del producto.
- Investigación de mercados.
- Factores que influyen en la decisión de compra.

B. Procedimientos

- Organización de debates sobre cuestiones propias de la unidad.
- Análisis de los productos en función del nivel de satisfacción.
- Elaboración de cuadros que recojan los principales tipos de productos en función de sus niveles, tipos, características y ciclo de vida.
- Conocimiento del tamaño del mercado y de su estructura mediante ejemplos reales.
- Determinación de la clientela potencial en función de los factores que intervienen en la decisión de compra.
- Conocimiento de la competencia, sus puntos fuertes y débiles, sobre la base de datos reales.
- Determinación de los principales canales de comunicación, analizando las ventajas e inconvenientes de cada uno.
- Presentación de los canales de distribución más usuales y seleccionar el más adecuado para cada tipo de empresa propuesta.

C. Actitudes.

- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN.

- Diferenciar entre gestión comercial y actividad comercial.
- Distinguir los diferentes niveles de un producto.
- Conocer los tipos de productos o servicios.
- Identificar el ciclo de vida de un producto.
- Saber analizar la forma en que puede afectarnos la competencia.
- Conocer los canales de comunicación de que se dispone y sus características.

- Identificar los principales canales de distribución de un producto.

UNIDAD DIDÁCTICA 4. CUÁNTO CUESTA MI IDEA Y CON QUÉ RECURSOS CUENTO

OBJETIVOS

- Comprender la necesidad de elaborar el plan de producción.
- Conocer los costes de un producto.
- Reconocer las posibilidades existentes para la obtención de recursos.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Cuánto dinero necesito para empezar. ¿Cuánto dinero necesito para montar mi empresa? El plan de inversiones y gastos
- De dónde voy a sacar el dinero que necesito para empezar.
- El plan de financiación
- Cálculo de costes.
- ¿De dónde voy a obtener el dinero?
- Subvenciones
- Fuentes de financiación para el día a día

B. Procedimientos y actitudes

- Identificación y cálculo de los diferentes costes de la empresa.
- Descripción de las fuentes de financiación de la empresa.

C. Actitudes

- Valoración positiva de las ayudas y subvenciones a empresas.
- Sensibilización ante la necesidad de un cálculo realista de los costes en los que incurre nuestro proyecto.
- Sensibilización ante la necesidad de un cálculo realista de los recursos con los que cuenta nuestro proyecto.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Describir el plan de producción de una empresa artesanal.
- Comprender la importancia de la gestión del almacén.
- Comprender el concepto de coste total.
- Establecer un plan de financiación realista.
- Concretar un plan de financiación que se adapte a las circunstancias particulares del proyecto de empresa.

UNIDAD DIÁCTICA 5. ¿SERÁ RENTABLE MI FUTURO NEGOCIO?

OBJETIVOS

- Comprender la necesidad de elaborar un plan financiero.
- Entender todos los elementos que conforman el plan financiero.
- Ser capaz de interpretar un plan financiero y de tomar una decisión en cuanto a la viabilidad económico-financiera de la empresa.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- El plan financiero.
- El plan de tesorería
- La toma de decisiones.
- Nociones básicas sobre el balance
- El balance final provisional

B. Procedimientos

- Identificar la función que cumplen la previsión de tesorería y la cuenta de resultados dentro del plan financiero.
- Diferenciar entradas y salidas en la previsión de tesorería e ingresos y gastos en la cuenta de resultados.
- Calcular el plan de tesorería.
- Calcular la cuenta de resultados.
- Analizar los resultados de explotación proporcionados por la cuenta de resultados.
- Valorar la utilidad del plan financiero.

C. Actitudes.

- . Valoración de la importancia de elaborar un plan financiero
- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer qué datos son necesarios para realizar un plan financiero, y las fuentes a las que se debe acudir para conocer dichos datos.
- Explicar qué sentido tiene el plan financiero y qué información proporciona.
- Ser capaces de realizar el plan financiero de una empresa relacionada con nuestro ciclo formativo.

TEMA 6. QUÉ TIPO DE EMPRESA ES LA QUE ME INTERESA

OBJETIVOS

- Especificar el grado de responsabilidad legal de los propietarios, según las diferentes formas jurídicas de empresa.
- Identificar los requisitos legales mínimos exigidos para la constitución de la empresa, según su forma jurídica.
- Especificar las funciones de los órganos de gobierno establecidas legalmente para los distintos tipos de sociedades mercantiles.
- Distinguir el tratamiento fiscal establecido para las diferentes formas jurídicas de empresa.
- Esquematizar, en un cuadro comparativo, las características legales básicas identificadas para cada tipo jurídico de empresa.
- Describir las características de las Sociedades Anónimas Laborales y de las Cooperativas de Trabajo Asociado, analizando sus semejanzas y diferencias.
- A partir de unos datos supuestos sobre capital disponible, riesgos que se van a asumir, tamaño de la empresa y número de socios en su caso, seleccionar la forma jurídica más adecuada, explicando ventajas e inconvenientes.
- Dar a conocer las franquicias como nuevo sector de reciente aparición.
- Considerar la franquicia como una posible forma de autoempleo.
- Iniciar al alumnado en la organización, funcionamiento y características de la franquicia.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Elección de la forma jurídica:
 - Aspectos a tener en cuenta en la elección de la forma jurídica.
- Características de las diferentes formas jurídicas:
 - El empresario individual; el trabajador autónomo.
 - La Sociedad de Responsabilidad Limitada.
 - La Sociedad de Responsabilidad Limitada Nueva Empresa
 - La Sociedad Anónima.
 - La Sociedad Laboral.
 - Las Sociedades Cooperativas; las Cooperativas de Trabajo Asociado.
 - Las Comunidades de Bienes.
 - Las franquicias.

B. Procedimientos

- Análisis de factores a considerar en la elección de la forma jurídica.
- Lectura de revistas especializadas.
- Análisis de diferentes estatutos de Cooperativas.
- Redacción de los estatutos de una Sociedad Limitada.
- Debate sobre cuestiones de actualidad.
- Simulación de casos prácticos.
- Búsqueda de información.
- Realización de trabajos de investigación
- Realización de trabajos en grupo.
- Realización de debates.

- Recepción de conferencias de expertos.

C. Actitudes

- Comprensión de la importancia de elegir la forma jurídica de la empresa en función de determinados criterios.
- Reconocimiento de la importancia de las iniciativas de las personas que quieren crear un negocio propio.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Analizar los factores que un emprendedor tiene que considerar para elegir la forma jurídica de su negocio.
- Diferenciar los tipos de responsabilidad de los promotores, en función de la forma elegida.
- Diferenciar los tipos de sociedades.
- Conocer las características fundamentales de las Sociedades Laborales y de las Cooperativas de Trabajo Asociado.
- Conocer las características fundamentales de las Sociedades Limitadas.
- Definir el concepto de franquicia.
- Describir el *Know How*.

UNIDAD DIDÁCTICA 7. EMPEZAMOS CON LOS TRÁMITES

OBJETIVOS

- Conocer la existencia y utilidad de la Ventanilla Única Empresarial como ayuda del emprendedor.
- Identificar los trámites administrativos, la documentación y las condiciones formales que exigen los organismos públicos en la constitución de una empresa según la forma jurídica.
- Nombrar el organismo donde se tramita cada documento de constitución.

CONTENIDOS

A. Conceptos

- Trámites para la constitución de una empresa.
- La Ventanilla Única Empresarial.
- Trámites concretos para las diferentes formas jurídicas.
- Trámites generales para cualquier forma jurídica.
- Descripción de los trámites.
- Clasificación de los trámites en función del lugar donde se realizan.
- Trámites de puesta en marcha.
- Proceso telemático para la creación de una Sociedad Limitada Nueva Empresa.

B. Procedimientos

- Visualización de la página web relativa a la Ventanilla Única Empresarial.
- Resolución de casos prácticos.
- Cumplimentación de los documentos de constitución.
- Organización de debates sobre los trámites de constitución.
- Elaboración de cuadros comparativos con los lugares donde se realiza cada trámite.
- Simulación de situaciones.
- Comparación de conceptos.

C. Actitudes

- Reconocimiento de las propias capacidades y actitudes relacionadas con la iniciativa para la creación y gestión de un negocio propio.
- Confianza en las propias capacidades para enfrentarse a la creación de un negocio propio.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer la existencia y utilidad de la Ventanilla Única Empresarial.
- Analizar los trámites de puesta en marcha de una empresa.
- Conocer el lugar donde se han de realizar los diferentes trámites.
- Diferenciar los diversos impresos que se han de utilizar en la puesta en marcha de una empresa, así como su finalidad.

UNIDAD DIDÁCTICA 8. QUÉ IMPUESTOS TENGO QUE PAGAR

OBJETIVOS

- Conocer, de forma general, cada uno de los impuestos a los que está sometida la empresa en España.
- Relacionar la forma jurídica de la empresa con sus obligaciones fiscales.
- Ser capaz de describir de forma general en qué consiste el Impuesto de Sociedades, el Impuesto sobre el Valor Añadido, el Impuesto de Actividades Económicas y el Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas.

CONTENDIOS

A. Conceptos

- Impuestos a los que están sometidos los diferentes tipos de empresas.
- Impuesto sobre Actividades Económicas.
- Impuesto sobre Sociedades.
- Impuesto sobre la Renta de las Personas Físicas:
 - Estimación directa normal.
 - Estimación directa simplificada.
 - Estimación objetiva por signos, índices o módulos.
- Impuesto sobre el Valor Añadido:
 - Régimen general.
 - Regímenes especiales.
- Otras cuestiones referentes al fisco.

B. Procedimientos

- Identificación y descripción de los principales impuestos que afectan a la empresa española.
- Análisis de la repercusión de los impuestos en los beneficios empresariales.
- Identificación y descripción de los sistemas para calcular el rendimiento neto de empresas individuales.
- Análisis del Impuesto sobre Actividades Económicas y el Impuesto sobre Sociedades, resaltando los inconvenientes y ventajas para un empresario.
- Descripción de los diferentes regímenes del Impuesto sobre el Valor Añadido.
- Identificación y descripción de los pagos a cuenta en los diferentes impuestos que afectan a la empresa.
- Descripción de las retenciones e ingresos a cuenta, explicando su sentido.

C. Actitudes.

- . Valoración de los impuestos que se tienen que abonar
- . Interés por la creación de un proyecto empresarial
- . Tomar conciencia de la posibilidad de ser emprendedor

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Describir, de forma general, en qué consisten todos y cada uno de los impuestos que afectan a un empresario individual.
- Describir de forma general en qué consisten todos y cada uno de los impuestos que afectan a una Sociedad.
- Explicar sucintamente los «otros impuestos» que afectan a la empresa.
- Identificar las retenciones e ingresos a cuenta.

- Comprender la necesidad de los impuestos como medio de financiación del Estado y como medio para redistribuir la renta.

UNIDAD DIDÁCTICA 9. QUÉ DOCUMENTOS TENGO QUE UTILIZAR

OBJETIVOS

- Conocer los documentos básicos que se utilizan en la actividad económica normal de la empresa, y saber emplear algunos de estos documentos.
- Conocer los trámites y circuitos que recorre cada uno de los documentos en la empresa.
- A partir de unos datos supuestos, cumplimentar los siguientes documentos: nota de pedido, albarán, factura, letra de cambio, cheque y recibo.

CONTENDIOS

A. Conceptos

- Documentos básicos que se utilizan en la actividad económica.
- Los procesos administrativos en la empresa.
- Documentos relacionados con la compraventa.
- Documentos relacionados con el pago y el cobro.

B. Procedimientos

- Cumplimentación de documentos relacionados con la compraventa.
- Resolución de casos prácticos.
- Confección de documentos.
- Cumplimentación de cheques y letras de cambio.
- Análisis de facturas y letras de cambio.
- Trabajo en grupo para debates.
- Lectura de artículos de prensa.

C. Actitudes

- Disposición favorable para enfrentarse a la realización de ejercicios de cumplimentación de documentos.
- Interés por llevar ordenadamente la documentación de la empresa.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Analizar los documentos relacionados con la compraventa.
- Conocer y desglosar el contenido de una factura.
- Conocer la función de la letra de cambio, así como los elementos que la componen.
- Saber cumplimentar una letra de cambio.
- Describir otros documentos relacionados con el pago y cobro.
- Saber los trámites y circuitos que recorren en la empresa cada uno de los documentos.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA

MÒDUL

***Formació i Orientació
Laboral***

Cicle Formatiu de Grau Superior

Vestuari a mida i d'espectacles

PRIME CURS

**Curs 2023-2024
IES Serra Mariola
Muro d'Alcoi**

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

1. Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
2. Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
3. Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
4. Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'*Infocole*, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la

casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

5. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
6. Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
7. Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
8. Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
9. Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
10. FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

– Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

– Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

– **Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).**

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

– **Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.**

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

– **Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.**

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

– **CFB**

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

1. Vicent Nàcher i Ferri (Director).
2. Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
3. Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
4. Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
5. Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

6. L'ESO i covid (Rafa Enguix)
7. Formació en centres (Antoni Garcia)
8. Convivència i igualtat (Betlem Sala)
9. TIC (Vicent Nácher Soler)
10. Aules d'informàtica (Xavier Alberó)
11. Xarxes socials (Jordi Prats)
12. Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
13. Biblioteca (Loles Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, como és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2. OBJECTIUS DE LA FORMACIÓ PROFESSIONAL I DEL MÒDUL DE FOL

2.1. Objectius de la Formació Professional.

El RD 1147/2011 regula l'ordenació de la formació professional de l'actual sistema educatiu. Segons l'esmentada norma les ensenyances de Formació Professional tenen com a objecte aconseguir que l'alumnat adquireixi les competències professionals, personals i socials, segons el nivell de què es tracte, necessàries per a:

1. Exercir l'activitat professional definida en la competència general del programa formatiu.
2. Comprendre l'organització i característiques del sector productiu corresponent, els mecanismes d'inserció professional, la seua legislació laboral i els drets i obligacions que es deriven de les relacions laborals.
3. Consolidar hàbits de disciplina, treball individual i en equip, així com capacitats d'autoaprenentatge i capacitat crítica.
4. Establir relacions interpersonals i socials, en l'activitat professional i personal, basades en la resolució pacífica dels conflictes, el respecte als altres i el rebuig de la violència, als prejudis de qualsevol tipus i als comportaments sexistes.
5. Prevenir els riscos laborals i mediambientals i adoptar mesures per a treballar en condicions de seguretat i salut.
6. Desenrotllar una identitat professional motivadora de futurs aprenentatges i adaptacions a l'evolució dels processos productius i al canvi social.
7. Potenciar la creativitat, la innovació i la iniciativa emprenedora.
8. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, així com les llengües estrangeres necessàries en la seua activitat professional.
9. Comunicar-se de forma efectiva en l'exercici de l'activitat professional i personal.
10. Gestionar la seua carrera professional, analitzant els itineraris formatius més adequats per a millorar la seua ocupabilitat.

La formació professional també fomentarà la igualtat efectiva d'oportunitats per a tots, amb especial atenció a la igualtat entre homes i dones.

Estes ensenyances prestaran una atenció adequada, en condicions d'accessibilitat universal i amb els recursos de suport necessaris, en cada cas, a les persones amb discapacitat.

Així mateix, la formació professional possibilitarà l'aprenentatge al llarg de la vida, afavorint la incorporació de les persones a les distintes ofertes formatives i la conciliació de l'aprenentatge amb altres responsabilitats i activitats.

També indica la repetida norma que les competències professionals, personals i socials que han d'adquirir els alumnes i alumnes dels *Cicles formatius de Grau Superior* són les següents:

1. Definir, planificar i organitzar processos i procediments de treball amb autonomia en el seu camp professional.
2. Avaluar i resoldre problemes i contingències en contextos variats i generalment no previsibles, amb comprensió crítica, transferència de sabers i capacitat per a la innovació i la creativitat.
3. Supervisar objectius, tècniques i resultats del treball personal i dels membres de l'equip, amb lideratge i esperit de millora, garantint la qualitat del procés i del producte o servei.

4. Aplicar i integrar tecnologies i coneixements avançats o especialitzats en els processos de treball

5. Adaptar-se a les noves situacions laborals, mantenint actualitzats els coneixements científics, tècnics i tecnològics relatius al seu entorn professional, gestionant la seua formació i els recursos existents en l'aprenentatge al llarg de la vida, especialment utilitzant les tecnologies de la informació i la comunicació.

6. Comunicar-se amb els seus iguals, superiors, clients i persones davall la seua responsabilitat, utilitzant vies eficaces de comunicació, transmetent la informació o coneixements adequats i respectant l'autonomia i competència de les persones que intervenen en l'àmbit del seu treball.

7. Generar entorns segurs en el desenrotllament del seu treball i el del seu equip, supervisant i aplicant els procediments de prevenció de riscos laborals i ambientals, d'acord amb allò que s'ha establert per la normativa i els objectius de l'empresa.

8. Realitzar la gestió bàsica per a la creació i funcionament d'una xicoteta empresa i tindre iniciativa en la seua activitat professional amb sentit de la responsabilitat social.

9. Exercir els drets i obligacions derivades de l'activitat professional, d'acord amb el que estableix la legislació vigent, participant activament en la vida econòmica, social i cultural.

Els itineraris professionals dels alumnes poden patir variacions al llarg de la seua vida laboral. La present programació està elaborada tenint en compte açò i pretén facilitar la preparació en els alumnes per als dits canvis, proporcionant-los certs coneixements, habilitats i actituds que faran possible el seu desenrotllament professional en qualsevulla ocupació, ja siga com a autònom o com per compte propi.

2.2. Resultats d'aprenentatge del mòdul

Els objectius d'aquest mòdul professional, expressats en termes de resultats d'aprenentatge són els que es recullen en el Reial Decret 1679/2011, de 18 de novembre, pel qual s'estableix el títol de Tècnic Superior en vestuari a mida i d'espectacles.

1. Selecciona oportunitats d'ocupació, identificant les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.

2. Aplica els estratègies del treball en equip, valorant la seua eficàcia i eficiència per a la consecució dels objectius de l'organització.

3. Exerceix els drets i compleix els obligacions que és deriven dels relacions laborals reconeixent-les en els diferents contractes de treball.

4. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant dels distintes contingències cobertes, identificant els distintes classes de prestacions.

5. Avalua els riscos derivats de la seua activitat, analitzant els condicions de treball i els factors de risc presents en el seu entorn laboral.

6. Participa en l'elaboració d'un pla de prevenció de riscos en una xicoteta empresa identificant les responsabilitats de tots els agents implicats.

7. Aplica les mesures de prevenció i protecció, analitzant les situacions de risc en l'entorn laboral del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.

3.- CONTINGUTS

Els continguts per al mòdul de FOL estan agrupats en cinc blocs i són els següents:

Bloc I. Busca activa d'ocupació:

- Anàlisi dels interessos, aptituds i motivacions personals per a la carrera professional.
- Valoració de la importància de la formació permanent per a la trajectòria laboral i professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- Identificació d'itineraris formatius relacionats amb el Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- Definició i anàlisi del sector professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- Planificació de la pròpia carrera: establiment d'objectius a mitjà i llarg termini.
- Procés de busca d'ocupació en empreses del sector.
- Oportunitats d'aprenentatge i ocupació a Europa. Europass (elaborat en una segona llengua europea), Ploteus, Erasmus.
- Tècniques i instruments de busca de treball: fonts d'informació i reclutament. Tècniques per a la selecció i organització de la informació.
- Carta de presentació. Currículum Vitae. Tests psicotècnics. Entrevista de treball.
- Valoració d'altres possibilitats d'inserció: autoocupació i accés a la funció pública.
- El procés de presa de decisions.

Bloc II. Gestió del conflicte i equips de treball:

- Valoració dels avantatges i inconvenients del treball en equip per a l'eficàcia de l'organització enfront del treball individual.
- Concepte d'equip de treball.
- Tipus d'equips en el sector de Vestuari a Mida i d'Espectacles segons les funcions que exerceixen.
- Característiques d'un equip de treball eficaç.
- La participació en l'equip de treball. Anàlisi dels diferents rols dels participants.
- Etapes de formació dels equips de treball.
- Tècniques de dinamització de grups.
- Definició del conflicte: característiques, fonts i etapes.
- Causes del conflicte en el món laboral.
- Mètodes per a la resolució o supressió del conflicte: negociació; mediació, conciliació i arbitratge.

Bloc III. Contracte de treball:

- El Dret del Treball. Fonts del Dret del Treball, en especial, el conveni col·lectiu.
- Anàlisi de la relació laboral individual.
- Relacions laborals excloses i relacions laborals especials.
- Noves formes de regulació del treball.
- Intervenció dels organismes públics en les relacions laborals.
- Drets i deures derivats de la relació laboral.
- El contracte de treball: característiques, contingut mínim, formalització i període de prova.
- Modalitats de contractes de treball i mesures de foment de la contractació. ETT.

- Temps de treball: jornada, descans, vacances, permisos, hores extraordinàries, festius, horaris...
- Condicions de treball relacionades amb la conciliació de la vida laboral i familiar.
 - Salari: estructura del salari, SMI, FOGASA, rebut de salaris.
 - Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Rebut de liquidació.
 - Representació dels treballadors: representants unitaris i sindicals.
 - Negociació col·lectiva.
 - Anàlisi del conveni col·lectiu aplicable a l'àmbit professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
 - Conflictes col·lectius de treball.
 - Noves formes d'organització del treball: subcontractació, teletreball...
 - Beneficis per als treballadors en les noves organitzacions: flexibilitat i beneficis socials, entre Altres.
 - Plans d'Igualtat.

Bloc IV. Seguretat Social, Ocupació i Desocupació:

- El Sistema de Seguretat Social com a principi bàsic de solidaritat social.
- Estructura del Sistema de Seguretat Social: nivells de protecció; règims especials i general.
 - Determinació de les principals obligacions dels empresaris i els treballadors en matèria de Seguretat Social: afiliació, altes, baixes i cotització.
 - L'acció protectora de la Seguretat Social: prestacions contributives i no contributives.
 - Concepte i situacions protegibles en la protecció per desocupació: prestació de desocupació, subsidi, renda activa d'inserció.
 - RETA: obligacions i acció protectora.

Bloc V. Avaluació de riscos professionals:

- La cultura preventiva: integració en l'activitat i organització de l'empresa.
- Valoració de la relació entre treball i salut. Normativa reguladora.
- El risc professional.
- El dany laboral: ÀT, EP, altres patologies.
- Tècniques de prevenció.
- Anàlisi de factors de risc.
 - L'avaluació de riscos en l'empresa com a element bàsic de l'activitat preventiva. Metodologia d'avaluació.
 - Anàlisi de riscos lligats a les condicions de seguretat.
 - Anàlisi de riscos lligats a les condicions ambientals.
 - Anàlisi de riscos lligats a les condicions ergonòmiques i psicosocials.
 - Riscos específics en sector del Vestuari a Mida i d'Espectacles.
 - Determinació dels possibles danys a la salut del treballador que poden derivar-se de les situacions de risc detectades.

Bloc VI. Planificació de la prevenció de riscos en l'empresa:

- Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Responsabilitats en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Modalitats d'organització de la prevenció a l'empresa.
- Auditories internes i externes.
- Representació dels treballadors en matèria preventiva.

- Organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals: OIT, Agència Europea de Seguretat i Salut, INSHT, Inspecció de Treball, INVASSAT...

- Gestió de la prevenció a l'empresa.
- Planificació de la prevenció a l'empresa.
- Investigació, notificació i registre d'accidents de treball.
- Índexs de sinistralitat laboral.
- Planes d'emergència i d'evacuació en entorns de treball.
- Elaboració d'un pla d'emergència en una empresa del sector.

Bloc VII. Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa:

- Determinació de les mesures de prevenció i protecció individual i col·lectiva.
- Protocol d'actuació davant d'una situació d'emergència.
- Primers auxilis: concepte, aplicació de tècniques de primers auxilis.
- Vigilància de la salut dels treballadors.

Aquestos continguts s'han organitzat en les següents

Unitats Didàctiques

1. La prevenció dels riscos laborals.
2. Gestió de la prevenció en l'empresa.
3. Risc derivats de les condicions de seguretat.
4. Riscs derivats de les condicions mediambientals.
5. Risc derivats de la càrrega de treball.
6. Risc derivats de les condicions psicosocials.
7. Mesures de prevenció i protecció dels riscos laborals.
8. Mesures d'emergència i primers auxilis.
9. Treballar. Significat i transcendència.
10. El mercat de treball.
11. L'accés a l'ocupació en l'empresa privada.
12. El treball per compte propi. L'accés a l'ocupació pública.
13. El Dret i el Dret del Treball.
14. El contracte de treball.
15. El temps de treball.
16. El salari.
17. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball.
18. L'equip de treball.
19. Conflicte i negociació.
20. Relacions col·lectives entre treballadors i empresaris.
21. La Seguretat Social.

4.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS.

4.1. Metodologia.

La metodologia serà **oberta i flexible** adaptada a les característiques del grup. Serà activa, el professor actua com guia i l'alumne és el protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.

L'ensenyança de continguts ha de ser un mitjà per al desenvolupament de les capacitats individuals i en l'aprenentatge ha de tindre sentit allò que s'aprén. Els temes que s'aborden han de relacionar-se amb els **coneixements i experiències prèvies** dels alumnes.

És fonamental que l'alumne **perceba la utilitat del que aprén**. Hem de procurar unir la teoria i la pràctica potenciant l'aplicació dels nous coneixements. L'acostament a la realitat és un important factor de motivació per a l'alumne i ha de formar part de la dinàmica de treball en l'aula. És, per tant, imprescindible que els temes s'enfoquen des d'un punt de vista d'acord amb la realitat soci professional del cicle formatiu en què ens trobem i amb les circumstàncies concretes de l'alumnat (econòmiques, laborals..)

L'obtenció de les capacitats previstes en el cicle formatiu serà la conseqüència d'un adequat desenvolupament dels continguts establits en el currículum del mòdul. Els objectius de l'aprenentatge de l'alumne han de centrar-se que l'alumne siga capaç de: saber, saber fer i saber valorar.

Els continguts conceptuals són la premissa bàsica que permet l'assimilació de coneixements però ha de facilitar-se l'accés als mateixos a través de vies versàtils que permeten adaptar-se a les característiques de cada grup d'alumnes i, més concretament a les exigències específiques d'aquells individus que precisen adaptacions curriculars. En cap moment s'oblidaran els objectius procedimentals i actitudinals.

Es potenciarà la **visió global de l'aprenentatge** tractant de relacionar els continguts del mòdul amb altres àrees del coneixement i amb la formació integral de la persona. Per a això valorarem l'ús correcte del llenguatge oral i escrit, els comportaments socials adequats tant en l'aula com fora, els hàbits de treball, les actituds de cooperació i col·laboració i la responsabilitat i el sentit crític.

Es buscarà adaptar els distints conceptes a situacions pròximes als alumnes i conegudes per ells, fent especial insistència en aquelles específicament relacionades amb l'entorn econòmic i professional conegut per ells.

Es fomentarà el rigor en l'ús del llenguatge per a aconseguir que els alumnes adquirisquen un vocabulari el més ric possible en l'àmbit jurídic i econòmic.

Es realitzaran activitats consistents en casos simulats on s'apliquen els conceptes i normes explicats en classe. En les activitats en relació amb l'entorn exterior, es posarà especial èmfasi en els problemes que afecten la seua comunitat més pròxima.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguin tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenvolupament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells. Dins d'aquest grup d'activitats incloem els **casos pràctics**. En ells es plantegen problemes relacionats amb els temes explicats i es demana la seua resolució d'acord amb una sèrie de pautes o preguntes. Este tipus d'activitat està justificada per l'aplicació pràctica que pot tindre la matèria. Per això, la majoria dels casos pràctics faran referència a situacions reals amb què es trobarà l'alumne en el món laboral. Per a moltes d'estes activitats és imprescindible poder disposar de **l'aula d'informàtica** ja que requereixen l'ús d'ordinadors per a poder accedir a Internet, realitzar treballs de major complexitat, consultar documents en suport informàtic...

A l'acabar cada tema, realitzarem una activitat que porta el nom d'activitat **de síntesi**. En ella es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat.

Pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Finalment, al final de cada unitat de treball es plantejarà a l'alumne la realització d'una **prova d'autoavaluació**. Esta pot entendre's com una espècie de repàs de la unitat, en la que s'indica aquells conceptes que han de retindre, per la seua especial importància o aplicació.

Un altre factor important a l'hora de realitzar el treball dins de l'aula, és el de considerar la **flexibilitat dels agrupaments**. Es realitzaran **equips de treball** (de tres a cinc alumnes) útils per a desenrotllar l'hàbit de treballar en grup i la importància de la cooperació. S'utilitzaran per a treballs d'investigació i indagació.

També és fonamental realitzar activitats de **treball individual**, ja que afavorixen la reflexió personal i el treball autònom. Per a això, partint de la situació inicial de cada un es procurarà donar un tractament adequat a la diversitat.

Els **objectius** fixats seran **realistes** i s'acomodaran al ritme d'aprenentatge, a les característiques individuals i a les circumstàncies del grup.

4.2. Recursos didàctics.

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, les resultats d'aprenentatge i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

- Apunts del professor.
- Els textos utilitzats per a la preparació de les classes són els citats a continuació:
 - Llei de Prevenció de Riscos Laborals.
 - Estatut dels Treballadors.
 - Decrets que regulen les modalitats de contractes de treball
 - Distintes guies i publicacions relatives a inserció laboral.
 - Formació i Orientació Laboral. Editorial: McGraw Hill.

- Per a l'exposició dels temes en classe s'utilitzarà com a suport:
 - Internet.
 - Esquemes.
 - Pissarra.
 - Projector
 - Fotocòpies.
 - Articles de periòdics i revistes.
 - Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.
 - Visita als diferents organismes
 - Impresos i formularis de diversos tipus

5.- EVALUACIÓ

5.1. Criteris d'avaluació

Els criteris d'avaluació, expressats per a cadascun dels resultats d'aprenentatge, són els que s'estableixen en el Reial Decret 1679/2011, de 18 de novembre.

RA1:

- a) S'ha valorat la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupabilitat i l'adaptació a les exigències del procés productiu.
- b) S'han identificat els itineraris formatius-professionals relacionats amb el perfil professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- c) S'han determinat els aptituds i actituds requerides per a l'activitat professional relacionada amb el perfil del títol.
- d) S'han identificat els principals jaciments d'ocupació i d'inserció laboral per al Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- e) S'han determinat els tècniques utilitzades en el procés de busca d'ocupació.
- f) S'han previst els alternatives d'autoocupació en els sectors professionals relacionats amb el títol.
- g) S'ha realitzat la valoració de la personalitat, aspiracions, actituds, i formació pròpia per a la presa de decisions.

RA2:

- a) S'han valorat els avantatges de treball en equip en situacions de treball relacionades amb el perfil del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- b) S'han identificat els equips de treball que poden constituir-se en una situació real de treball.
- c) S'han determinat les característiques de l'equip de treball eficaç front als equips ineficaços.
- d) S'ha valorat positivament la necessària existència de diversitat de rols i opinions assumits pels membres d'un equip.
- e) S'ha reconegut la possible existència de conflicte entre els membres d'un grup com un aspecte característic dels organitzacions.
- f) S'han identificat els tipus de conflictes i les seues fonts.
- g) S'han determinat procediments per a la resolució del conflicte.

RA3:

- a) S'han identificat els conceptes bàsics del dret del treball.
- b) S'han distingit els principals organismes que intervenen en els relacions entre empresaris i treballadors.
- c) S'han determinat els drets i obligacions derivats de la relació laboral.
- d) S'han classificat els principals modalitats de contractació, identificant els mesures de foment de la contractació per a determinats col·lectius.
- e) S'han valorat els mesures establides per la legislació vigent per a la conciliació de la vida laboral i familiar.
- f) S'han identificat els causes i efectes de la modificació, suspensió i extinció de la relació laboral.
- g) S'ha analitzat el rebut de salaris, identificant els principals elements que l'integren.
- h) S'han analitzat els diferents mesures de conflicte col·lectiu i els procediments de solució de conflictes.
- i) S'han determinat els condicions de treball pactades en un conveni col·lectiu aplicable a un sector professional relacionat amb el títol de Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- j) S'han identificat els característiques definitòries dels nous entorns d'organització del treball.

RA4:

- a) S'ha valorat el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.
- b) S'han enumerat les diverses contingències que cobreix el sistema de Seguretat Social.
- c) S'han identificat els règims existents en el sistema de la Seguretat Social.
- d) S'han identificat els obligacions d'empresari i treballador dins del sistema de Seguretat Social.
- e) S'han identificat en un supòsit senzill les bases de cotització d'un treballador i les quotes corresponents a treballador i empresari.
- f) S'han classificat els prestacions del sistema de Seguretat Social identificant els requisits.
- g) S'han determinat els possibles situacions legals de desocupació.
- h) S'ha realitzat el càlcul de la duració i quantia d'una prestació per desocupació de nivell contributiu bàsic.

RA5:

- a) S'ha valorat la importància de la cultura preventiva en tots els àmbits i activitats de l'empresa.
- b) S'han relacionat els condicions laborals amb la salut del treballador.
- c) S'han classificat els factors de risc en l'activitat i els danys derivats dels mateixos.
- d) S'han identificat els situacions de risc mes habituals en els entorns de treball del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- e) S'ha determinat l'avaluació de cingles en l'empresa.
- f) S'han determinat les condicions de treball amb significació per a la prevenció en els entorns de treball relacionats amb el perfil professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- g) S'han classificat i descrit els tipus de danys professionals, amb especial referència a accidents de treball i malalties professionals, relacionats amb el perfil professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.

RA6:

- a) S'han determinat els principals drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- b) S'han classificat els distintes formes de gestió de la prevenció en l'empresa, en funció dels distints criteris establits en la normativa sobre prevenció de riscos laborals.
- c) S'han determinat els formes de representació dels treballadors en l'empresa en matèria de prevenció riscos.
- d) S'han identificat els organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.
- e) S'ha valorat la importància de l'existència d'un pla preventiu en l'empresa, que incloga la seqüenciació d'actuacions a realitzar en cas d'emergència.
- f) S'ha definit el contingut del pla de prevenció en un centre de treball relacionat amb el sector professional del Tècnic Superior en Vestuari a Mida i d'Espectacles.
- g) S'ha projectat un pla d'emergència i evacuació en una empresa del sector.

RA7:

- a) S'han definit els tècniques de prevenció i de protecció individual i col·lectiva que han d'aplicar-se per a evitar els danys en el seu origen i minimitzar les seues conseqüències en el cas que siguen inevitables.
- b) S'ha analitzat el significat i abast dels distints tipus de senyalització de seguretat.
- c) S'han analitzat els protocols d'actuació en cas d'emergència.
- d) S'han identificat les tècniques de classificació de ferits en cas d'emergència on existisquen víctimes de diversa gravetat.
- e) S'han identificat els tècniques bàsiques de primers auxilis que han de ser aplicades en el lloc de l'accident davant de distints tipus de danys i la composició i ús de la farmaciola.
- f) S'han determinat els requisits i condicions per a la vigilància de la salut del treballador i la seua importància com a mesura de prevenció.

5.2. Instruments i procediment d'avaluació

Per a avaluar continguts conceptuals es realitzaran proves objectives. Sempre que siga possible, es faran dos proves escrites per avaluació.

Els continguts procedimentals s'avaluaran mitjançant treballs individuals i grupals, tant a classe com a casa.

Per a avaluar els continguts actitudinals s'utilitzarà l'observació directa del grau d'implicació en la dinàmica de la classe, la participació, les intervencions, la capacitat per a resoldre problemes, la iniciativa, l'esforç, etc.

Si durant el curs el nombre de faltes d'assistència a un mòdul professional, supera el 15% de les hores assignades al mòdul, l'alumne perd el dret a l'avaluació continua, i per tant serà avaluat en conjunt de tot el contingut del mòdul.

Si un alumne no pot assistir a un examen per causa justificada, el professor acordarà amb l'alumne una nova data d'examen. En cas de discrepància, prevaldrà el criteri del professor qui valorarà les circumstàncies del cas concret.

Si en una avaluació es fan dos o més parcials es traurà la nota mitjana per a l'avaluació sempre i quan l'alumne haja obtés més d'un 3.

5.3. Criteris de qualificació

Per a poder aprovar el mòdul s'haurà d'obtindre una puntuació mínima en els tres tipus de continguts.

- A. La qualificació dels continguts conceptuals té assignada un 70% del total.
- B. Als continguts procedimentals se'ls assigna un 15%.
- C. Als continguts actitudinals assignarem el restant 15%.

Les notes obtingudes en cadascuna de les avaluacions tenen un caràcter orientatiu de com va l'alumne en el mòdul; la nota final del curs no haurà de ser, necessàriament, la mitjana de les tretes en les diferents avaluacions.

5.4. Recuperació

En la recuperació s'aplicaran els mateixos criteris previstos per a l'avaluació. S'intentarà fer una recuperació per avaluació, es a dir, no hi haurà recuperació per parcial. Hi participaran tots els alumnes que hagen obtingut una qualificació inferior a cinc.

Les activitats de recuperació a realitzar dependran del cas concret (continguts en els que no s'han aconseguit les qualificacions mínimes, distància entre estes qualificacions mínimes i les obtingudes pel/l'alumne/a en qüestió, etc.) Podran consistir en la realització d'alguna activitat concreta, la participació obligatòria en alguna de les activitats previstes amb caràcter voluntari i la realització d'una prova escrita de contingut semblant a les emprades en el parcials.

Si les circumstàncies del cas concret ho aconsellen, es permetrà la realització d'activitats i proves per a millorar les qualificacions obtingudes.

Per a recuperar el mòdul s'han de complir les condicions següents:

- Haver realitzat les activitats de cada avaluació
- Superar la prova escrita de continguts (mínim un 4), en el seu cas.
- L'actitud i el comportament han d'haver sigut els adequats.

En les recuperacions globals, si s'ha suspés només una avaluació, es recuperaran els continguts d'eixa avaluació exclusivament; si s'han suspés dos o més avaluacions es recuperarà tot el mòdul.

La qualificació màxima que pot aconseguir-se en qualsevol dels procediments de recuperació previstos quedarà limitada a 6.

5.5. Tipus i nombre d'exàmens per a les avaluacions i les recuperacions.

Els exàmens escrits consistiran en un tipus o la combinació de les següents modalitats de preguntes, en funció del contingut de les unitats didàctiques:

- Preguntes curtes sobre un determinat concepte
- Preguntes curtes que relacionen dos o mes conceptes
- Preguntes de desenrotllament d'un tema concret
- Preguntes tipus test
- Desenrotllament de supòsits pràctics d'aplicació de normativa

- Supòsits pràctics a resoldre utilitzant tècniques de matemàtiques bàsiques, aplicant el procediment establert en la normativa.

El nombre de proves previstes per avaluació serà com a mínim d'una per avaluació sent a criteri del professor realitzar les que considere.

6.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIÓ EDUCATIVA

En este punt cal parlar esmentat al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la

necessària adaptació dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

6.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

6.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

7.- DISTRIBUCIÓ TEMPORAL DE CONTINGUTS

Per al desenvolupament dels blocs temàtics es compta amb 96 hores. La seqüenciació temporal és la següent:

Unitats didàctiques de la primera avaluació

1. La prevenció dels riscos laborals. Sessions: 3

2. Gestió de la prevenció en l'empresa. Sessions: 3
3. Risc derivats de les condicions de seguretat. Sessions: 4
4. Riscs derivats de les condicions mediambientals. Sessions: 4
5. Risc derivats de la càrrega de treball. Sessions: 4
6. Risc derivats de les condicions psicosocials: 4
7. Mesures de prevenció i protecció dels riscos laborals. Sessions: 4
8. Mesures d'emergència i primers auxilis. Sessions: 4

Unitats didàctiques de la segona avaluació

9. Treballar. Significat i transcendència. Sessions: 4
10. El mercat de treball. Sessions: 4
11. L'accés a l'ocupació en l'empresa privada. Sessions: 7
12. El treball per compte propi. L'accés a l'ocupació pública. Sessions: 3
13. El Dret i el Dret del Treball. Sessions: 4
14. El contracte de treball. Sessions: 4
15. El temps de treball. Sessions: 4

Unitats didàctiques de la tercera avaluació

16. El salari. Sessions: 6
17. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Sessions: 5
18. L'equip de treball. Sessions: 5
19. Conflicte i negociació. Sessions: 5
20. Relacions col·lectives entre treballadors i empresaris. Sessions: 5
21. La Seguretat Social. Sessions: 4

S'estimen 6 hores per a la realització de proves objectives i recuperacions.

8.- TEMES TRANSVERSALS

Les actituds com contingut en l'ensenyança no constitueix una disciplina separada de la resta de continguts, sinó que són part integrant de totes les matèries d'aprenentatge i es realitzaran de forma global, per la qual cosa no es procedeix al seu desglossament en les unitats de treball de la programació del mòdul, sinó que són una matèria transversal i se'n van treballant i adquirint a través de les activitats proposades.

A continuació es detallen, sense tindre en compte un orde de prioritats, les principals actituds que s'hauran de treballar i avaluar en el desenvolupament de les activitats proposades en el desenvolupament de la programació del mòdul:

- Interés i iniciativa amb el treball relacionat amb el propi cicle formatiu.
- Planificació i organització del treball propi, i si és el cas el del grup.
- Tenacitat i perseverança en la busca de solucions als problemes.
- Valoració de la importància i el risc que comporta l'obertura del propi negoci.
- Realització amb rigor i precisió de la recollida d'informació que afecta l'objecte d'estudi.
- Disposició per a l'intercanvi d'informació.

- Participació activa en els debats i en el treball en equip.
- Tolerància i respecte a les opinions dels altres.
- Confiança i seguretat en les pròpies habilitats i capacitats.
- Responsabilitzar-se en l'execució del seu propi treball i dels resultats obtinguts.
- Pulcritud personal i en la realització del treball.
- Valoració de la necessitat la presentació del seu treball, dins del termini i la forma escaient...

Es treballaran els següents temes transversals: educació moral i cívica, educació per a la igualtat, educació per al consum, i educació ambiental.

9.- ACTIVITATS COMPLEMENTÀRIES I EXTRAESCOLARS

Les activitats extraescolars previstes per a aquest curs són:

- Jornades d'orientació i empenedoria
- Jornades sobre primers auxilis

Aquesta és la programació del mòdul de FOL per a aquest cicle formatiu. A continuació passem a desenrotllar la programació per unitats. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons el professor observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els resultats d'aprenentatge d'aquest i els criteris d'avaluació.

PROGRAMACIÓN POR UNIDADES DIDÁCTICAS.

UD 1: TRABAJAR. SIGNIFICADO Y ALCANCE

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Introducir el módulo dentro del ciclo de GT y establecer la forma en la que FOL puede ayudar al alumno/a en todas aquellas decisiones e implicaciones que supone el hecho de trabajar.
- Conocer las aplicaciones al mundo laboral de las enseñanzas obtenidas en el CFGS de GT.
- Ser capaces de identificar las motivaciones y evaluar las capacidades de cara a la futura inserción en el mercado laboral. Al propio tiempo, conocer la oferta formativa que pueda contribuir a perfilar con mayor detalle las motivaciones y a elevar el nivel de las capacidades.

CONTENIDOS

- Conocimiento del significado y de la trascendencia del trabajo.
- Sentido y justificación del módulo de FOL en el ciclo.
- Características de la competencia profesional.
- Autoorientación y toma de decisiones.
- Recursos para autodefinir proyectos, motivaciones e intereses personales y para valorar aptitudes y conocimientos.
- Conocimiento de los itinerarios formativo profesionalizadores.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Asumir la elección laboral como una opción personal, fruto de un proceso de reflexión y dotada de especial trascendencia.
- Conocer y aplicarse el proceso de autoorientación y basar en él el proyecto profesional y personal.
- Identificar y evaluar las capacidades, actitudes y conocimientos propios con valor profesionalizador.
- Definir los intereses individuales y sus motivaciones, evitando, en su caso, los condicionamientos por razón de sexo o de otra índole.
- Identificar la oferta formativa y la demanda laboral referida a sus intereses

UD 2: EL MERCADO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Acercar al alumno al mercado laboral.
- Asimilar el mercado de trabajo como lugar de encuentro, vivo y dinámico, entre los oferentes y los demandantes de trabajo y comprender su funcionamiento.
- Conocer la configuración y posible evolución del mercado laboral; fundamentalmente, las características de la población, los requerimientos de las empresas y las nuevas posibilidades de trabajo que surgen.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto de mercado de trabajo.
- Estructura del mercado de trabajo.
- La situación del mercado laboral en España.
- Las políticas de empleo.
- Los nuevos yacimientos de empleo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer el concepto, el funcionamiento y la estructura del mercado de trabajo.
- Analizar los índices del mercado laboral referidos a un determinado ámbito geográfico.
- Explicar la incidencia de las políticas de empleo y los fines perseguidos.
- Identificar en el mercado de trabajo yacimientos con potencial de generación de empleo.

UD 3: EL ACCESO AL EMPLEO EN LA EMPRESA PRIVADA

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Asumir el proceso de búsqueda de trabajo como si de un trabajo se tratara, planificando sus fases y recopilando la información precisa.
- Controlar los recursos que van a permitir el acceso a un puesto de trabajo en la empresa privada de la forma más eficiente posible.
- Dominar las distintas pruebas que jalonan el camino hacia el puesto de trabajo y, en especial, desarrollar habilidades que permitan presentarse a la entrevista de trabajo con posibilidades reales de éxito.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Primeras decisiones.
- La búsqueda de empleo.
- Análisis del entorno: fuentes de información y estrategias.
- Toma de contacto: el currículum vitae y la carta de presentación.
- El objetivo inicial: formar parte del proceso de selección.
- La incorporación efectiva al puesto de trabajo.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Diseñar un plan de acción integral para la búsqueda eficiente de empleo.
- En una situación dada, elegir y utilizar adecuadamente las principales técnicas de búsqueda de empleo en su campo profesional.
 - Saber buscar, seleccionar y tratar correctamente la información necesaria.
 - Desarrollar estrategias y habilidades para afrontar los distintos aspectos y variaciones que se pueden dar en el proceso de búsqueda de empleo, desde las primeras decisiones hasta el proceso de selección final.
- Dominar la confección de varios tipos de currículum, según las peculiaridades de cada caso, así como de sus correspondientes cartas de presentación.

UD 4: EL TRABAJO POR CUENTA PROPIA. EL ACCESO AL EMPLEO PÚBLICO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Explorar otras posibilidades de inserción en el mundo laboral distintas a la del empleo privado.
- Asumir las condiciones, de toda índole, precisas para constituirse en trabajador por cuenta propia y dominar los trámites a cumplimentar necesarios para tal fin.
- Conocer las posibilidades de que disponemos para acceder al trabajo en la Administración Pública.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Emprender: una visión diferente de acceder al mundo laboral.
- El plan de empresa.
- La creación de la empresa.
- Las ayudas para la creación de empresas.
- Las ofertas públicas de empleo.
- Los sistemas de acceso al empleo público.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Evaluar ideas que puedan suponer una oportunidad de negocio, valorar las implicaciones que supone el trabajo por cuenta propia y las características que debe reunir la persona emprendedora.
- Conocer los apartados que debe reunir un plan de empresa.
- Identificar y cumplimentar correctamente los documentos necesarios y localizar los recursos precisos para constituirse en trabajador por cuenta propia.
- Conocer las vías de acceso al empleo público.

UD 5: EL DERECHO Y EL DERECHO DEL TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conocer qué es el Derecho y, en función de sus distintos ámbitos de actuación, diferenciar las clases existentes.
- Delimitar el campo de actuación del Derecho en cuanto a la relación laboral, qué relaciones rige y cuáles no.
- Diferenciar las distintas fuentes de las que mana el Derecho del Trabajo, distinguiendo qué agentes puede generar normas de Derecho del Trabajo y a través de qué cauces se van a manifestar éstas.
- Manejar los principios básicos que rigen la aplicación práctica de las normas laborales.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Conocimiento del Derecho y de los diversos ámbitos de la realidad sobre los que se extienden sus efectos.
- Características de la relación laboral regida por el Derecho del Trabajo.
- Relaciones laborales excluidas y aquellas otras que presentan perfiles específicos.
- Fuentes del DT, distinción entre fuentes formales y materiales.
- Conocimiento de los principios que rigen la aplicación y la interpretación de las normas laborales.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las características de las relaciones laborales regidas por el Derecho del Trabajo.
- Emplear las fuentes básicas de información del derecho laboral (Constitución, Estatuto de los Trabajadores, Directivas de la Unión Europea, convenios colectivos...).
- Utilizar los principios básicos que rigen la aplicación de la norma laboral.

UD 6: EL CONTRATO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el contrato de trabajo como puerta de acceso a un determinado ámbito laboral.
- Comprender que, dada la trascendencia del acto, se exigen una serie de importantes requisitos a observar tanto por el trabajador como por el empresario.
- Identificar las distintas posibilidades de acceso al trabajo y su reflejo en los distintos tipos de contrato.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Noción de contrato de trabajo y de sus elementos.
- La capacidad de los sujetos intervinientes.
- Requisitos de forma en el contrato de trabajo.
- El tiempo en el contrato de trabajo.
- El periodo de prueba en la firma de un contrato de trabajo.
- Las ETT's.
- Distintas modalidades de contratación laboral y principales características.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Determinar qué es un contrato de trabajo y analizar sus elementos.
- Identificar los requisitos exigibles para su válida celebración.
- Identificar las distintas modalidades de contratación laboral existentes en el sector productivo que permite la legislación vigente.
- Complimentar contratos de trabajo correcta y legalmente, con las posibles peculiaridades de cada caso.
- Conocer los distintos derechos y deberes que dimanen de la firma de un contrato de trabajo.

UD 7: EL TIEMPO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las prestaciones básicas que, en el marco del contrato de trabajo, se deben mutuamente trabajadores y empresarios.
- Determinar en qué momentos queda obligado el trabajador a prestar sus servicios y en qué otros resulta procedente el ejercicio de su derecho al descanso.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El tiempo de trabajo.
- El tiempo de descanso (y de no trabajo).

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Diferenciar el reparto del tiempo entre tiempo de trabajo (jornada laboral) y tiempo de no trabajo (descanso diario, semanal, vacaciones...).

UD 8: EL SALARIO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las prestaciones básicas que, en el marco del contrato de trabajo, se deben mutuamente trabajadores y empresarios.
- Conceptuar el salario como algo más que la prestación básica del empresario, razón por la cual se generan toda una serie de medidas de protección.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto y clases de salario.
- Funciones del salario. El Salario mínimo interprofesional.
- Cálculo y confección de nóminas.
- El pago del salario.
- La protección del salario.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer los diferentes mecanismos de protección del salario.
- Interpretar los distintos conceptos que intervienen en una liquidación de “haberes”.
- Cumplimentar correctamente supuestos sencillos de recibos de salarios.

UD 9: MODIFICACIÓN, SUSPENSIÓN Y EXTINCIÓN DEL CONTRATO DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conceptuar el contrato de trabajo como algo sujeto a un curso vital y que, por tanto, queda sujeto a diferentes vicisitudes que pueden alterar el contenido de lo pactado en un primer momento, desde esa configuración inicial hasta la propia finalización del contrato.
- Identificar las causas que dan origen a los supuestos de modificación, suspensión y extinción del contrato de trabajo y determinar los efectos que se derivan de cada una de las situaciones.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Los supuestos de modificación del contrato de trabajo.
- La suspensión del contrato y sus causas.
- Las excedencias.
- Conocimiento de las causas por las que se extingue el contrato de trabajo.
- El despido disciplinario.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Reconocer y analizar los distintos supuestos de modificación del contrato de trabajo y sus consecuencias.
- Presentar actividades resueltas relacionadas con la suspensión del contrato de trabajo y con las excedencias.
- Resolver las cuestiones que se puedan plantear tras la extinción del contrato de trabajo, según cuál haya sido el motivo.
- Conocer los requisitos, trámites y posibles desenlaces del despido disciplinario.

UD 10: LOS EQUIPOS DE TRABAJO

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar los principales elementos que configuran los grupos de trabajo en la empresa y de sus formas de interacción.
- Relacionar los distintos tipos de equipos de trabajo y sus finalidades.
- Valorar las ventajas de los equipos de trabajo frente al trabajo individual.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El individuo y el grupo.
 - Tipologías humanas en el ámbito profesional.
 - La dirección en los grupos de trabajo
 - Tipos de grupos de trabajo.
 - Funciones que cumplen los grupos en la empresa. El trabajo en equipo.
- Ventajas.
- Fases de formación de los grupos.
 - Técnicas de actuación sobre grupos:
 - Evaluación del rendimiento.
 - Aplicación de técnicas para la dinamización de grupos.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las diferentes técnicas de dinamización y funcionamiento de grupos.
- Descubrir las características de las técnicas más relevantes.
- Relacionar cada una de las técnicas con el tamaño y los objetivos de grupo.

UD 11: LOS CONFLICTOS EN LA EMPRESA

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Descubrir a los estudiantes la importancia de detectar los diversos conflictos que pueden existir en el medio laboral en el que se mueven.
- Identificar las causas que originan los conflictos en el ámbito empresarial.
- Reconocer las distintas etapas por las que transcurre un proceso de solución de conflictos.
- Aplicar el proceso de solución de conflictos a situaciones conflictivas concretas y reales, a las que tendrán que dar respuesta en un corto plazo de tiempo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Concepto y caracteres del conflicto.
- Causas del conflicto en el mundo laboral.
- Tipos de conflictos laborales.
- El proceso de resolución de conflictos. Fases y elementos de influencia:
- Fases a tener en cuenta en la resolución de conflictos.
- Variables que influyen en el proceso de solución de conflictos.
- Medios de solución pacífica.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Identificar las causas que provocan conflictos en el mundo laboral.
- Clasificar los diferentes tipos de conflictos que se pueden originar en la empresa.
- Identificar y aplicar la solución más idónea o adecuada para la solución de un conflicto.
- Aplicar el método de solución de conflictos.
- Fomentar y valorar la participación en la solución de un conflicto propuesto.

UD 12: RELACIONES COLECTIVAS ENTRE TRABAJADORES Y EMPRESARIOS

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Conocer las vías de participación de los trabajadores en la empresa.
- Determinar el significado y alcance del derecho de sindicación y del derecho a formar asociaciones empresariales.
- Identificar el contenido y las peculiaridades de la negociación colectiva.
- Clasificar los tipos de conflictos en el trabajo, identificar las posibles vías de solución y valorar la incidencia de la huelga y del cierre patronal en los conflictos colectivos y en su solución.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- La representación de los trabajadores en la empresa.
- Los sindicatos y las asociaciones empresariales.
- La negociación y el convenio colectivo.
- Los conflictos. Clases y vías de solución.
- La huelga.
- El cierre patronal.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Valorar la participación de los trabajadores en la empresa y conocer los distintos mecanismos para hacer efectiva esta participación.
- Analizar las implicaciones y consecuencias de la libertad sindical.
- En un supuesto de negociación colectiva tipo: describir el proceso de negociación; identificar las variables (salariales, seguridad e higiene, productividad, tecnológicas...) objeto de negociación; describir las posibles consecuencias y medidas, resultado de la negociación.
- Explicar los distintos conflictos que pueden darse en el ámbito laboral y sus posibles vías de solución.

UD 13: LA SEGURIDAD SOCIAL

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el concepto de sistema de Seguridad Social imperante en nuestro país y conocer su funcionamiento.
- Clasificar las obligaciones existentes para empresarios y trabajadores en cuanto al sistema de SS.
- Identificar las diferentes situaciones protegidas y las prestaciones que el sistema de Seguridad Social dispone a tal fin, así como los requisitos pertinentes para tener derecho a estas últimas.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El sistema de Seguridad Social.
- La inscripción de la empresa. La afiliación de los trabajadores. Altas y bajas.
- La cotización a la Seguridad Social.
- Prestaciones de la Seguridad Social.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Conocer el funcionamiento del sistema (actos de encuadramiento, financiación,...)
- Identificar las prestaciones y obligaciones relativas a la Seguridad Social.
- Realizar casos prácticos relativos a las principales prestaciones.

UD 14: LA PREVENCIÓN DE RIESGOS LABORALES

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Otorgar la consideración debida a la interrelación existente entre trabajo, medio ambiente y salud; identificando como principal prioridad la salvaguarda de la seguridad del trabajador en el ejercicio de su cometido.
- Clasificar los daños a la salud y al medio ambiente en función de las consecuencias que se pueden derivar y de los factores de riesgo que más habitualmente los generan.
- Conocer las implicaciones que se pueden derivar del derecho a la seguridad en el trabajo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- Interrelación entre los conceptos de trabajo, medio ambiente y salud.
- Los daños derivados del trabajo.
- Marco normativo de la prevención laboral en España.
- Conocimiento de las principales obligaciones y derechos que se derivan en la materia.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Determinar y explicar la relación bidireccional entre salud y trabajo.
- Clasificar los daños a la salud y al medio ambiente en función de las consecuencias y de los factores de riesgo más habituales que los generan.
- Definir los conceptos de accidente de trabajo y enfermedad profesional, así como sus requisitos.
- Identificar los derechos y obligaciones de trabajadores y empresarios en materia de PRL.
- Conocer y aplicar el marco normativo de la prevención de riesgos laborales.

UD 15: RIESGOS Y DAÑOS PROFESIONALES

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar las situaciones de riesgo más habituales que pueden darse en el ámbito laboral.
- Asumir la importancia de la prevención y la protección como mecanismos para asegurar el derecho del trabajador a ser salvaguardado en su salud e integridad.
- Conocer las diferentes posibilidades que, desde la seguridad y la protección, se ofrecen en este campo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El riesgo laboral y sus factores generadores (Físicos, químicos, biológicos, organizativos y nuevas tecnologías).
- Prevención y protección: significado y relación de ambos conceptos.
- Técnicas preventivas.
- La protección colectiva y la individual.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Explicar la secuencia lógica y temporal en la que se producen el riesgo, el daño y la prevención.
- Identificar las situaciones de riesgo más habituales en el ámbito de trabajo.
- Analizar la relación existente entre prevención y protección y determinar los criterios que rigen la aplicación de cada una de ellas.
- Una vez identificada una situación de riesgo, determinar las técnicas generales de actuación en función de la situación de riesgo descrita.
- Proponer actuaciones preventivas y/o de protección correspondientes a los riesgos más habituales, que permitan disminuir sus consecuencias.

UD 16: GESTIÓN DE LA PREVENCIÓN

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Otorgar la consideración debida a la interrelación existente entre trabajo, medio ambiente y salud; identificando como principal prioridad la salvaguarda de la seguridad del trabajador en el ejercicio de su cometido.
- Conocer las implicaciones que se pueden derivar del derecho a la seguridad en el trabajo.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- La política preventiva en la empresa.
- El plan de prevención de riesgos laborales en la empresa.
- Los representantes de los trabajadores en la prevención.
- La organización de la prevención.
- Organismos públicos relacionados con la prevención.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- Entender la confección del plan de prevención de riesgos laborales en la empresa.
- Seleccionar la opción más procedente en cuanto a la organización de la prevención en la empresa.
- Estructurar las fases de la acción preventiva en la empresa.
- Conocer cuales son los organismos públicos que nos pueden ayudar en la gestión de los riesgos laborales.

UD 17: MEDIDAS DE EMERGENCIA Y PRIMEROS AUXILIOS

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Entender el concepto de primeros auxilios y la trascendencia que su correcta o incorrecta aplicación puede tener en la vida de otras personas.
- Concienciar al alumno de la necesidad de tener planificadas las actuaciones en caso de emergencia y necesidad de primeros auxilios y de evitar improvisaciones de resultados insospechados.
- Capacitar al alumno para que pueda discriminar los distintos tipos de situaciones y aplicar los auxilios más pertinentes en cada caso.

CONTENIDOS CONCEPTUALES

- El plan de emergencias.
- Conceptos, principios y prioridades en materia de primeros auxilios.
- Actuación en los supuestos más frecuentes de:
 - Heridas y hemorragias.
 - Fracturas y contusiones.
 - Quemaduras.
 - Lesiones oculares.
- Manipulación de cargas.
- Técnica de RCP básica.
- Traslado de accidentados.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

- En un supuesto de accidente de trabajo, señalar las operaciones que deben efectuarse en concreto sobre una persona lesionada.
- Secuenciar en caso de accidente con varios accidentados la prioridad de atención.
- Explicar como actuar en caso de incendio y como debe realizarse el manejo de un extintor.
- Señalar como actuar en caso de parada cardiorrespiratoria.
- Explicar como se debe actuar según la técnica PAS.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DEL MÒDUL DE

Formació i Orientació Laboral I (FOL I)

Cicles de Formació Professional Bàsica (FPB)

“Informàtica i Oficina”

PRIMER CURS

**Curs 2023-2024
IES Serra Mariola
Muro**

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi

ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

- Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
- Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
- Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'*Infocole*, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

- Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
- Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
- Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
- Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
- Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
- FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

1. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

2. Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

3. Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

4. Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

5. Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

6. CFB

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

- Vicent Nàcher i Ferri (Director).
- Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
- Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
- Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
- Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

- L'ESO i covid (Rafa Enguix)
- Formació en centres (Antoni Garcia)
- Convivència i igualtat (Betlem Sala)
- TIC (Vicent Nàcher Soler)
- Aules d'informàtica (Xavier Albero)
- Xarxes socials (Jordi Prats)
- Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
- Biblioteca (Loles Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, como és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2.- OBJECTIUS

2.1.- Objectius generals dels programes formatius de qualificació bàsica

Els objectius per als mòduls formatius de caràcter general dels programes formatius de qualificació bàsica són, segons l'Ordre 73/2014, de 26 d'agost, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen aquestos programes en la Comunitat Valenciana, els següents:

1. Desenvolupar actituds i conductes de valor social i solidari que permeten a l'alumnat assumir els seus deures i drets, així com exercir-los amb responsabilitat en l'àmbit familiar, social i laboral.
2. Enfortir les capacitats afectives personals de l'alumnat afavorint conductes racionals que possibiliten el rebuig de la violència, els prejudis i els comportaments sexistes, i que resolguen pacíficament els conflictes.
3. Desenvolupar hàbits d'estudi i de superació personal com a condició primera perquè l'alumnat realitze els aprenentatges de forma correcta i com a base per a una formació permanent.
4. Promoure el coneixement i la utilització de forma correcta de la llengua castellana i de la valenciana, desenvolupant en l'alumnat les capacitats de comprendre i expressar missatges orals i escrits que li permeten integrar-se en la societat, exercir un treball i utilitzar la informació en la vida diària.
5. Promoure el coneixement, la valoració i el respecte dels aspectes fonamentals i bàsics de la geografia, la història, la cultura pròpies i els altres, iniciant així mateix l'alumnat en la valoració personal de les diferents manifestacions artístiques.
6. Promoure el coneixement dels aspectes fonamentals i bàsics de les matemàtiques i de les ciències naturals perquè l'alumnat siga capaç d'aplicar-ne els mètodes en la identificació i la resolució de problemes relacionats amb la professió i la vida diària.
7. Promoure el coneixement, la valoració i el respecte de la naturalesa i el medi ambient desenvolupant en l'alumnat conductes adequades que col·laboren en la seua conservació i millora tant en la vida diària com en l'exercici de la professió.
8. Conèixer i utilitzar correctament les noves tecnologies per a l'obtenció i l'anàlisi de la informació necessària per al desenvolupament personal, social i laboral.
9. Conèixer els seus drets i deures com a treballadors, desenvolupant actituds i conductes que afavorisquen la seua inserció i la seua promoció laboral.
10. Afavorir l'esperit emprenedor promovent valors, actituds i conductes que ajuden a això, generant autoconfiança, sentit i discurs crític i iniciativa, tant individual com col·lectiva o d'equip.
11. Conèixer i previndre els factors i les conductes de risc en el desenvolupament de la seua professió.
12. Valorar i reconèixer la formació i l'orientació laboral amb vista al futur professional.

2.2. Objectius mòdul de FOL I

Concretament, per al mòdul de FOL I els objectius, segons l'esmentada Orde, són:

Objectius:

PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS

1. Conèixer els conceptes bàsics sobre la seguretat i la salut en el treball.
2. Conèixer el marc normatiu bàsic en matèria de prevenció de riscos laborals, així com els organismes i les institucions públics responsables.
3. Conèixer els factors i els tipus de riscos professionals, així com les seues causes.
4. Conèixer els sistemes elementals de prevenció, protecció i control dels riscos laborals.
5. Analitzar els elements bàsics sobre la seguretat i la salut relatius a la família professional del programa.
6. Identificar els factors i els tipus de riscos específics de la qualificació o les qualificacions del programa, així com les seues causes.
7. Conèixer i aplicar els sistemes i les tècniques de prevenció, protecció i control dels riscos laborals específics de la qualificació o les qualificacions del programa.
8. Valorar la pròpia seguretat, així com la dels companys, en l'exercici de les competències professionals pròpies de la qualificació o les qualificacions del programa.
9. Conèixer, valorar i practicar les rutines i els plans preventius d'emergència i/o evacuació.
10. Conèixer i valorar els primers auxilis bàsics.

QUALITAT MEDIAMBIENTAL

1. Conèixer els conceptes i els termes bàsics en relació amb el medi ambient.
2. Analitzar les relacions que es donen entre el desenvolupament econòmic i social i el medi ambient.
3. Conèixer els principals problemes mediambientals globals, les seues causes i els seus efectes.
4. Conèixer les causes del deteriorament urbà.
5. Conèixer les principals respostes institucionals al problema mediambiental.
6. Analitzar la repercussió ambiental de les actuacions personals, domèstiques i laborals.
7. Desenvolupar en l'alumnat hàbits de consum racionals respecte dels recursos naturals i d'aplicació en la seua vida quotidiana.
8. Desenvolupar hàbits per a previndre, corregir i/o evitar problemes i danys mediambientals en l'exercici de la qualificació o les qualificacions del programa.
9. Elaborar el codi de bones pràctiques professionals relatiu a la qualificació o les qualificacions del programa.

3.- CONTINGUTS

Els continguts per al mòdul de FOL I que afavoriran el desenrotllament de destreses i hàbits generadors d'autonomia personal i social en els alumnes sent capaços d'elaborar el seu propi projecte personal d'inserció laboral o reincorporació al sistema educatiu segons el DECRET 185/2014, de 31 d'octubre, són els següents agrupant-los per blocs de continguts:

Continguts:

Avaluació de riscos professionals:

- Valoració de la relació entre treball i salut.
- Anàlisi de factors de risc.
- L'avaluació de riscos en l'empresa com a element bàsic de l'activitat preventiva.
- Anàlisi de riscos associats a les condicions de seguretat.
- Anàlisi de riscos associats a les condicions ambientals.
- Anàlisi de riscos associats a les condicions ergonòmiques i psicosocials.
- Riscos específics en els entorns de treball relacionats amb el perfil professional del títol professional bàsic.
- Determinació dels possibles danys de la salut del treballador que poden derivar-se de les situacions de risc detectades.

Planificació de la prevenció de riscos en l'empresa:

- Drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- Gestió i planificació de la prevenció en l'empresa.
- Organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.
- Plans d'emergència i d'evacuació en entorns de treball.

Aplicació de mesures de prevenció i protecció en l'empresa:

- Determinació de les mesures de prevenció i protecció individual i col·lectiva.
- Protocol d'actuació davant d'una situació d'emergència.
- Primers auxilis.

Distribució en unitats didàctiques

Les unitats didàctiques que se'n van a treballar en l'aula amb els alumnes permetent assimilar els continguts i assolir els objectius són les següents:

Bloc 1: Conceptes bàsics sobre seguretat i salut en el treball

UD.1.- Condicions de treball i salut

UD.2.- El marc normatiu bàsic en matèria de prevenció de riscos laborals. Drets i deures bàsics en esta matèria.

Bloc 2: Riscos generals i la seua prevenció

UD.3.- Factors de risc lligats al medi ambient de treball.

UD.4.- Factors de risc lligats a les condicions de seguretat.

UD.5.- La càrrega de treball, la fatiga i la insatisfacció laboral.

UD.6.- Sistemes elementals de control del risc laboral. Protecció individual i col·lectiva i senyalització

UD.7.- Planes d'emergència i evacuació. Primers auxilis

Bloc 3: Riscos específics en la qualificació o qualificacions professionals del programa: les seues causes i prevenció (que és impartits pel professor del mòdul específic)

Bloc 4: La gestió de la prevenció de riscos: elements bàsics

UD.8.- La gestió de la prevenció de riscos: elements bàsics: organització de la prevenció.

Perquè els alumnes assimilen estos continguts amb les 30 hores que té el mòdul, es té en compte la relació que el mòdul FOL I guarda amb altres de manera que no es repetisquen continguts en dos mòduls.

4.- ACTIVITATS D'ENSENYANÇA APRENENTATGE

Es realitzaran activitats consistents en casos simulats on s'apliquen els conceptes i normes explicats en classe.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguin tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenrotllament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells. Dins d'este grup d'activitats incloem els **casos pràctics**. En ells es plantegen problemes relacionats amb els temes explicats i es demana la seua resolució d'acord amb una sèrie de pautes o preguntes. Este tipus d'activitat està justificada per l'aplicació pràctica que pot tindre la matèria. Per això, la majoria dels casos pràctics faran referència a situacions reals amb què es trobarà l'alumne en el món laboral. Per a algunes activitats, si és possible, acudirem a l'aula d'informàtica per a poder accedir a Internet, realitzar treballs de major complexitat, consultar documents en suport informàtic...

En acabar cada tema, realitzarem una activitat que porta el nom d'activitat **de síntesi**. En ella es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat.

Pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Un altre factor important a l'hora de realitzar el treball dins de l'aula, és el de considerar la **flexibilitat dels agrupaments**. Es realitzaran **equips de treball** (de tres a cinc alumnes) útils per a desenrotllar l'hàbit de treballar en grup i la importància de la cooperació.

També és fonamental realitzar activitats de **treball individual**, ja que afavorixen la reflexió personal i el treball autònom. Per a això, partint de la situació inicial de cada un es procurarà donar un tractament adequat a la diversitat.

Els **objectius** fixats seran **realistes** i s'acomodaran al ritme d'aprenentatge, a les característiques individuals i a les circumstàncies del grup.

5.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS

La metodologia utilitzada que per als alumnes assimilen estos continguts i aconseguixen els objectius del mòdul es basa en els principis següents:

1. Personalització o individualització dels aprenentatges
2. Diversificació, considerant els distints nivells, estils d'aprenentatge i interessos de l'alumnat.
3. Globalització de continguts, de manera que estos s'estructuren de manera progressiva des del més instrumental i senzill al màxim tècnic i complicat.
4. Participació de l'alumne/a al llarg de tot el procés d'aprenentatge.

Per a això la metodologia serà **oberta i flexible**, adaptada a les característiques del grup. Serà activa, el professor actua com guia i l'alumne és el protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.

L'ensenyança de continguts ha de ser un mitjà per al desenrotllament de les capacitats individuals i en l'aprenentatge ha de tindre sentit allò que s'aprén. Els temes que s'aborden han de relacionar-se amb els **coneixements i experiències prèvies** dels alumnes.

És fonamental que l'alumne **perceba la utilitat del que aprén**. Hem de procurar unir la teoria i la pràctica potenciant l'aplicació dels nous coneixements. L'acostament a la realitat és un important factor de motivació per a l'alumne i ha de formar part de la dinàmica de treball en l'aula. És, per tant, imprescindible que els temes s'enfoquen des d'un punt de vista d'acord amb la realitat soci professional en què ens trobem i amb les circumstàncies concretes de l'alumnat.

Es potenciarà la **visió global de l'aprenentatge** tractant de relacionar els continguts del mòdul amb altres àrees del coneixement i amb la formació integral de la persona. Per a això valorarem l'ús correcte del llenguatge oral i escrit, els comportaments socials adequats tant en l'aula com fora d'ella, els hàbits de treball, les actituds de cooperació i col·laboració i la responsabilitat i el sentit crític.

Es buscarà adaptar els distints conceptes a situacions pròximes als alumnes i conegudes per ells, fent especial insistència en aquelles específicament relacionades amb l'entorn econòmic i professional conegut per ells.

Es fomentarà el rigor en l'ús del llenguatge per a aconseguir que els alumnes adquirisquen un vocabulari el més ric possible en l'àmbit laboral.

RECURSOS DIDÀCTICS

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, les capacitats terminals i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

Els alumnes utilitzaran el material que se'ls anirà subministrant en les distintes sessions, adaptant-se als continguts.

Els textos utilitzats per a la preparació de les classes són els citats a continuació:

- Llei de Prevenció de Riscos Laborals.
- Estatut dels Treballadors.
- Guia Laboral. (Ministeri de treball).
- Decrets que regulen les modalitats de contractes de treball
- Distintes guies i publicacions relatives a inserció laboral.
- Formació i Orientació Laboral. Editorial: McGraw Hill.
- Formació i Orientació. Editorial: Editex

Per a l'exposició dels temes en classe s'utilitzarà com a suport:

- El maneig dels alumnes d'Internet.
- Esquemes.
- Pissarra.
- Projectors.
- Fotocòpies.
- Articles de periòdics i revistes.
- Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.
- Impresos i formularis de diversos tipus

6.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

No es preveuen activitats extraescolars per a aquest mòdul durant el curs 2020-2021.

7.- PROCEDIMENTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ

L'avaluació per al mòdul de FOL I estarà basada en el que determina el DECRET 185/2014, de 31 d'octubre, del Consell. Serà contínua, formativa i integradora.

7.1.- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació:

1. Avalua els riscos derivats de la seua activitat analitzant les condicions de treball i els factors de risc presents en el seu entorn laboral.

Criteris d'avaluació:

- a) S'ha valorat la importància de la cultura preventiva en tots els àmbits i activitats de l'empresa.
- b) S'han relacionat les condicions laborals amb la salut del treballador.
- c) S'han classificat els factors de risc en l'activitat i els danys derivats.
- d) S'han identificat les situacions de risc més habituals en els entorns de treball de l'activitat professional relacionada amb el títol professional bàsic.
- e) S'ha valorat la importància de l'avaluació de riscos en l'empresa.
- f) S'han determinat les condicions de treball amb significació per a la prevenció en els entorns de treball relacionats amb el perfil professional del títol professional bàsic.
- g) S'han classificat i descrit els tipus de danys professionals, amb especial referència a accidents de treball i malalties professionals, relacionats amb el perfil professional del títol professional bàsic.

2. Participa en l'elaboració d'un pla de prevenció de riscos en una xicoteta empresa, identificant les responsabilitats de tots els agents implicats.

Criteris d'avaluació:

- a) S'han determinat els principals drets i deures en matèria de prevenció de riscos laborals.
- b) S'han identificat les distintes formes de gestió i de representació de treballadors en matèria de prevenció de riscos.
- c) S'han identificat els organismes públics relacionats amb la prevenció de riscos laborals.
- d) S'ha valorat la importància de l'existència d'un pla preventiu en l'empresa que incloga la seqüenciació d'actuacions que s'han de realitzar en cas d'emergència i evacuació d'una empresa del sector.

3. Aplica les mesures de prevenció i protecció analitzant les situacions de risc en l'entorn laboral del títol professional bàsic.

7.2.- Criteris d'avaluació

- a) S'han definit les tècniques de prevenció i de protecció individual i col·lectiva que han d'aplicar-se per a evitar els danys en el seu origen i minimitzar les seues conseqüències en el cas que siguin inevitables.
- b) S'han analitzat el significat i l'abast dels distints tipus de senyalització de seguretat.
- c) S'han analitzat els protocols d'actuació en cas d'emergència.
- d) S'han identificat les tècniques de classificació de ferits en casos d'emergència amb víctimes de diversa gravetat.

e) S'han identificat les tècniques bàsiques de primers auxilis que han de ser aplicades en el lloc de l'accident davant de distints tipus de danys i la composició i l'ús de la farmaciola.

7.3.- Criteris de qualificació del mòdul

ASSISTÈNCIA I ACTITUD (30%)

Assistència regular a classe. Del mode oposat, la no assistència habitual (més d'un 15% de les sessions) no sols privarà l'alumne d'eixe percentatge de la qualificació, sinó que motivarà el règim disciplinari previst pel Centre i les seues conseqüències previstes.

Actitud positiva dels alumnes cap a la comunitat educativa en el seu conjunt, sent integrada pel professor, a la llum del seu registre diari i el seu seguiment de l'alumne.

ACTIVITATS (30%)

Un **40% de la nota naix de la realització amb aprofitament de les tasques i activitats** que es determinen tant en l'aula com les tasques per a casa.

EXÀMENS (40%)

Un **30% de la nota s'integra dels resultats de les proves d'avaluació** que s'efectuen en els distints moments avaluatius del curs.

La no presentació a una prova objectiva comporta el suspens d'eixa prova, excepte justificació suficient a criteri del professor. En eixe cas, l'alumne o alumna podrà presentar-se a la prova objectiva de recuperació.

L'actitud positiva i la participació regular de l'alumne/a en les activitats de classe són condició essencial per a poder aprovar. El professor, davall el seu criteri basat en la informació arreplegada i registrada diàriament, podrà suspendre els alumnes amb actitud negativa i/o amb manifesta falta de participació en les activitats de classe, encara que hagen obtingut una qualificació global igual o superior a 5 punts.

Passada la data d'entrega d'una activitat, s'arreplegarà, però es puntuarà amb un màxim de 5 punts. Els treballs que a juí del professor estiguen copiats, tindran la consideració de treball no presentat (0 punts), per a tots els alumnes o alumnes que "compartisquen" la similitud.

En la realització de les activitats, proves d'avaluació, treballs... es tindrà en compte les faltes d'ortografia i l'expressió.

7.4.- Recuperació del mòdul de FOL I

S'ha previst una **RECUPERACIÓ** per als alumnes que no hagen aconseguit el 5 de qualificació global en l'avaluació. Així, la recuperació de la primera avaluació, tindrà lloc en la segona, la recuperació de la segona avaluació, en la tercera, i la recuperació de la tercera avaluació tindrà lloc al final de la tercera avaluació.

Hi ha previsió d'una convocatòria extraordinària per a aquells alumnes que no hagen aconseguit les capacitats terminals amb les següents característiques:

- S'examinarà de la totalitat del mòdul

- La convocatòria tindrà lloc en les dates que es determinen, dins del mes de setembre.

Esta és la programació del mòdul de FOL I per als cicles formatius de FPB. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons el professor, o l'equip docent, observen l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els objectius mencionats.

8.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIVÓ EDUCATIVA

En este punt cal parar esment al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la necessària adaptació

dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

8.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

8.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

Esta és la programació del mòdul de FOL II per als cicles formatius de FPB. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons el professor o acord de l'equip docent observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els objectius mencionats.

9. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Objectius

Per tal de realitzar una correcta avaluació de la pràctica docent, intentarem treballar els següents objectius:

- El clima a classe
- La metodologia utilitzada
- El grau de consecució dels objectius programats
- Els continguts treballats
- Adaptació de la pràctica docent al cas concret
- Millorar la comunicació entre tots els implicats

Instruments d'avaluació

En primer lloc, cercarem l'opinió i intervenció de l'alumnat en aquest procés, utilitzant dinàmiques d'avaluació a la fi de cada trimestre.

Per una part, emprarem una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal recollir informació escaient que ens ajude a orientar els processos de millora.

Per altra part, també utilitzarem qüestionaris per a que siga el professorat mateix qui reflexione al voltant dels aspectes que ajuden a traure conclusions i propostes de millora que puguem ser incorporades a la memòria final de curs i implementades al propi.

Finalment, s'intentarà realitzar reunions amb caràcter monogràfic al departament trimestralment.

PROGRAMACIÓ DIDÀCTICA DEL MÒDUL DE

Formació i Orientació Laboral II (FOL II)

Cicles de Formació Professional Bàsica (FPB)

“Informàtica i Oficina”

SEGON CURS

Curs 2023-2024
IES Serra ariola
Muro de Alcoi

0. INTRODUCCIÓ

La formació dels alumnes ha d'anar encaminada a facilitar el trànsit a la vida social i productiva, proporcionant-li un bagatge de coneixements que encaminen l'alumnat cap a actituds que li permeten el trànsit al món laboral. Aquest trànsit ha de anar acompanyat d'una mentalitat realista i oberta a la possibilitat de constituir la seua pròpia empresa que siga la base de la creació de riquesa col·lectiva en la societat.

A través dels diferents blocs temàtics, es tractarà de definir un conjunt coherent d'activitats on s'integren distints aspectes de les activitats empresarials, des de les activitats pròpies per a la creació de l'empresa, fins a l'estudi del desenrotllament posterior de l'activitat empresarial, analitzant distints aspectes de les activitats de les empreses, de la problemàtica del treballador autònom, de les condicions de treball i donant els coneixements bàsics, econòmics, laborals, organitzatius, etc. que servisquen de suport al mòdul en el seu conjunt.

És de ressaltar que amb aquest mòdul es pretén que l'alumne tinga una esquema clar i unes pautes que permeten la seua inserció en el món laboral, a través de l'autoocupació per mitjà de la creació del seu propi negoci, bé com a treballador autònom bé com a soci d'una societat.

1.- FACTORS QUE CONDICIONEN LA PROGRAMACIÓ

1.1.- UBICACIÓ I ENTORN SOCIOECONÒMIC I CULTURAL

L'Institut d'Educació Secundària "Serra Mariola" està situat en els extraradis de la població de Muro (Alacant), en la carretera que comunica amb la pedania de Setla de Nunyes. En els seus voltants se situen les antigues instal·lacions del CEIP "El Bracal" (actualment en procés de remodelació), el poliesportiu i les dependències de la Policia Local.

L'IES presenta un caràcter "comarcal" dins del Comtat, nodrint-se amb alumnat de la població de Muro (9.315 habitants en el padró de 2020) i altres poblacions circumdants que hi acudeixen utilitzant un servei de transport escolar: Alcalà de la Jovada, l'Alqueria d'Asnar, Almudaina, Benillup, Planes, Alcosser, Gaianes, Beniarrés, L'Orxa, Benimarfull i Agres, a més de les pedanies de Benialfaquí, Benamer, Catamarruch, Margarida, Setla de Nunyes i Turballos.

El centre acull un volum d'immigració d'un 10% (70 alumnes front un total de 692), la qual cosa no suposa inconvenient respecte a la seua organització interna; no obstant això, compta amb un "Protocol d'atenció a l'alumnat estranger" que preveu i canalitza les seues actuacions al respecte. Dels alumnes matriculats de procedència estrangera són: 3 búlgars, 1 colombià, 1 cubana, 1 hondureny, 2 lituans, 2 libanesos, 48 marroquins, 2 mauritans, 2 portuguesos, 1 del Regne Unit, 2 senegalesos, 4 ucraïnesos i 1 veneçolà.

L'alumnat prové en la seua majoria de famílies de classe social mitjana, la font d'ingressos del qual prové principalment de la indústria i sector serveis, amb algunes excepcions localitzades principalment en les poblacions de menys habitants, amb ingressos derivats de l'agricultura. Són aïllats els casos de famílies que precisen suport social, si bé encara es notaven discretament els efectes de la crisi econòmica passada. Hi

ha una fluida comunicació amb l'Ajuntament de Muro, col·laborant en diversos aspectes i servint-se dels mitjans i recursos culturals que aquest ofereix.

En situar-se en una comarca fonamentalment valencià parlant, en el Projecte Educatiu de Centre es contempla que la llengua vehicular utilitzada serà el Valencià.

Recollim a continuació els principals senyals d'identitat que recull el PAC i caracteritzen al centre:

- Centre aconfessional, promou el respecte del pluralisme i dels valors democràtics.
- Obert a l'entorn físic i social a través de les diverses àrees, eixides, itineraris, participació en les festes i activitats culturals de la comunitat.
- Autonomia, innovació i projecció cap al futur.
- Renovació pedagògica amb un fort compromís de formació constant i contínua del professorat.

1.2.- DESCRIPCIÓ DEL CENTRE: INSTAL·LACIONS I RECURSOS.

L'IES Serra Mariola es distribueix espacialment a través d'un edifici central on es troba la consergeria (amb els serveis de reprografia, telefonia i atenció mèdica), secretaria administrativa, despatxos de l'equip directiu, servei d'orientació psicopedagògica, sala de professors (amb prestatgeries per a cada docent i ordinadors), biblioteca (també amb diversos equips informàtics), saló d'usos múltiples i sala d'actes col·lectiva.

Partint d'aquest edifici principal, s'assemblen tres edificis més o blocs des de la planta baixa, dues d'ells amb dues altures, a les quals s'accedeix mitjançant escales, o bé, a través d'un ascensor reservat a casos que requerisquen salvar les barreres arquitectòniques. Cada bloc té assignat un número identificatiu, i entre ells estan interconnectats per a poder moure's lliurement sense haver de descendir al corredor central de la planta baixa. A l'entrada de cada bloc hi ha un pla de situació explicatiu de les instal·lacions.

En aquests blocs se situen principalment les diferents aules del centre, a més dels despatxos departamentals. A saber:

Bloc 1: Informàtica 1-2, departaments (Matemàtiques, Llatí i Grec, Francés, Valencià, Castellà, Filosofia, Geografia i Història, Anglès i Religió-Economia), i aules 1.1.2 a 1.1.5 (planta primera). Música 1-2, aules 1.2.1. a 1.2.5, Aula menuda per a grups reduïts i Aula d'Informàtica de la FPB. A l'exterior hi ha una segona aula que abans del covid era d'idiomes, també destinada com aula normal.

Bloc 2: Tecnologia 1-2, aules 2.0.1 a 2.0.5 (planta baixa). Aules 2.1.1 a 2.1.5, laboratori i departament de Biologia i Geologia, laboratoris i departaments de Física i Química (planta primera). Aules i departament d'Educació Plàstica i Visual, laboratori fotogràfic, aules 2.2.1 a 2.2.5, aules 2.2.6 i 2.2.7 (planta segona).

Bloc 3: Sala d'*Infocole*, departament de cicles formatius i aules de Confecció, i Turisme (planta baixa). Aula Pedagogia Terapèutica.

A l'extrem nord de l'edifici principal, hi ha un accés que, a través d'un corredor semicobert, comunica amb el gimnàs (amb vestuaris, zona d'exercicis i pista coberta) i les pistes d'activitats esportives ubicades a l'exterior.

Esplai: En edifici separat es troba la "Cantina" amb serveis de restauració, la casa del conserge i serveis exteriors així com pàrquing.

L'espai de recreo s'estructura en cinc zones diferents: les pistes, que se situen en part posterior de l'edifici; la zona entre edificis, amb corredors amplis a l'aire lliure; la zona central, on hi ha una rotonda amb un gran banc corregut, envoltada d'una banda de jardí aprofitat per a tallers mediambientals; la zona situada entre la cantina i l'edifici central (semicoberta) i la zona d'entrada a l'IES.

1.3.- OFERTA EDUCATIVA I ORGANITZACIÓ DEL CENTRE.

L'IES Serra Mariola imparteix, en horari diürn, estudis d'ESO, Batxillerat LOMQE i Cicles formatius de Grau Mitjà i Superior, el desglossament del qual per al curs acadèmic 2023-24 és el següent:

- Educació Secundària Obligatoria (1er i 2n cicle).
- Batxillerat (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).
- Batxillerat (Humanitats i Ciències Socials).
- Cicle formatiu (grau mitjà): Confecció i Moda.
- Cicles formatius (grau superior): Agències de viatges i gestió d'esdeveniments; Guia, informació i assistència turístiques i vestuari a mida i d'espectacles.
- FP Bàsica Primer i Segon curs d'Informàtica d'Oficina.

1. Educació Secundària Obligatoria (1er i 2on cicle).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	127	6	127	0	0	6
2on	138	7	138	0	0	6
3er	111	5	111	0	0	5
3r PDC	15	1	15	0	0	1
4rt	108	5	108	0	0	5
TOTAL:	484	23	484	0	0	23

2. Batxiller (Ciències de la Naturalesa i de la Salut).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	26	1	26	0	0	1
2on	29	1	29	0	0	1
TOTAL:	55	2	55	0	0	2

3. Batxiller (Humanitats i Ciències Socials).

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	35	1	35	0	0	1
2on	26	1	26	0	0	1
TOTAL:	61	2	61	0	0	2

4. Cicles formatius (grau mitjà): Confecció i moda.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	14	1	14	0	0	1
2on	11	1	11	0	0	1
TOTAL:	25	2	25	0	0	2

5. Cicle formatiu (grau superior): Animació Turística: Informació i Comercialització Turística i Vestuari a mida.

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er FPGS	23	2	23	0	0	2
2on FPGS	12	1	12	0	0	1
TOTAL:	35	3	35	0	0	3

6. CFB

	Alumnes	Grups	Alumnes PEPLI	Alumnes PIP	Alumnes PEV	Grups PEPLI
1er	18	1	18	0	0	1
2on	14	1	14	0	0	1
TOTAL:	32	2	32	0	0	2

El total de matriculats el present curs acadèmic puja a 692 alumnes, a falta de matricular als alumnes que vinguen a partir d'ara.

L'horari lectiu abarca desde les 8:00 a las 15:00 hores, llevat dels dimecres i divendres que les classes amb els alumnes acaben a les 14:10 hores (la sessió que resta es dedica a activitats complementàries del professorat).

El claustre està format per un total de 87 professors (incloses les Psicopedagoges i l'especialistes en Pedagogia Terapèutica i Audició i llenguatge). El personal no docent està format per 2 Administratives, 2 Conserges, 6 Netejadores. Hi ha també contractat serveis de jardineria i la concessió de la cantina.

L'equip directiu està format per:

- Vicent Nàcher i Ferri (Director).
- Lia Sanjuán Cascant (Vicedirectora).
- Cristina Cloquell Cloquell (Cap d'Estudis).
- Rafel Molines De Diego (Cap d'Estudis de Cicles Formatius).
- Mª Carmen Vilaplana Pérez (Secretària).

Hi ha nomenats a més coordinadors/es de:

- L'ESO i covid (Rafa Enguix)
- Formació en centres (Antoni Garcia)
- Convivència i igualtat (Betlem Sala)
- TIC (Vicent Nàcher Soler)
- Aules d'informàtica (Xavier Albero)
- Xarxes socials (Jordi Prats)
- Xarxa llibres (Margarita Cloquell)
- Biblioteca (Loles Sanjuan).

Els òrgans de govern i participació els constitueixen, como és preceptiu: el Consell Escolar (format pel professorat, pares, alumnes, representants municipals, de l'associació d'empresaris, el Director, el Cap d'Estudis i la Secretària (amb veu però sense vot); el Claustre de Professors; la Junta de Delegats i l'Associació de Mares i Pares d' Alumnes (AMPA).

2.- OBJECTIUS

2.1.- Objectius generals dels programes formatius de qualificació bàsica

Els objectius per als mòduls formatius de caràcter general dels programes formatius de qualificació bàsica són, segons l'Ordre 73/2014, de 26 d'agost, de la Conselleria d'Educació, Cultura i Esport, per la qual es regulen aquestos programes en la Comunitat Valenciana, els següents:

1. Desenvolupar actituds i conductes de valor social i solidari que permeten a l'alumnat assumir els seus deures i drets, així com exercir-los amb responsabilitat en l'àmbit familiar, social i laboral.
2. Enfortir les capacitats afectives personals de l'alumnat afavorint conductes racionals que possibiliten el rebuig de la violència, els prejudis i els comportaments sexistes, i que resolguen pacíficament els conflictes.
3. Desenvolupar hàbits d'estudi i de superació personal com a condició primera perquè l'alumnat realitze els aprenentatges de forma correcta i com a base per a una formació permanent.
4. Promoure el coneixement i la utilització de forma correcta de la llengua castellana i de la valenciana, desenvolupant en l'alumnat les capacitats de comprendre i expressar missatges orals i escrits que li permeten integrar-se en la societat, exercir un treball i utilitzar la informació en la vida diària.
5. Promoure el coneixement, la valoració i el respecte dels aspectes fonamentals i bàsics de la geografia, la història, la cultura pròpies i els altres, iniciant així mateix l'alumnat en la valoració personal de les diferents manifestacions artístiques.
6. Promoure el coneixement dels aspectes fonamentals i bàsics de les matemàtiques i de les ciències naturals perquè l'alumnat siga capaç d'aplicar-ne els mètodes en la identificació i la resolució de problemes relacionats amb la professió i la vida diària.
7. Promoure el coneixement, la valoració i el respecte de la naturalesa i el medi ambient desenvolupant en l'alumnat conductes adequades que col·laboren en la seua conservació i millora tant en la vida diària com en l'exercici de la professió.
8. Conèixer i utilitzar correctament les noves tecnologies per a l'obtenció i l'anàlisi de la informació necessària per al desenvolupament personal, social i laboral.
9. Conèixer els seus drets i deures com a treballadors, desenvolupant actituds i conductes que afavorisquen la seua inserció i la seua promoció laboral.
10. Afavorir l'esperit emprenedor promovent valors, actituds i conductes que ajuden a això, generant autoconfiança, sentit i discurs crític i iniciativa, tant individual com col·lectiva o d'equip.
11. Conèixer i previndre els factors i les conductes de risc en el desenvolupament de la seua professió.
12. Valorar i reconèixer la formació i l'orientació laboral amb vista al futur professional.

2.2. Objectius del mòdul de FOL II

Concretament per al mòdul de FOL II els objectius, segons l'esmentada Orde, són:

1. Definir i avaluar la situació de partida de cada alumne o alumna a nivell formatiu i professional, i concretar el seu possible itinerari tenint en compte les seues capacitats, motivació, expectatives i desitjos.
2. Identificar i enumerar l'oferta formativa i la demanda laboral relacionada amb els seus interessos.
3. Adquirir coneixements precisos sobre l'oferta i el procés de buscar ocupació i els sistemes de selecció de personal, així com sobre els organismes i les entitats que informen o ajuden en la inserció sociolaboral.
4. Aplicar correctament les tècniques i els instruments més adequats en la busca de treball.
5. Sensibilitzar i fomentar actituds positives i emprenedores en relació amb el futur professional potenciant activitats i contactes en tots els àmbits sociolaborals.
6. Identificar i comprendre els drets i les obligacions laborals bàsics i les conseqüències d'incomplir-los.
7. Precisar les principals modalitats de contractació laboral i les prestacions de la Seguretat Social.
8. Distingir els òrgans de representació dels treballadors i els processos de negociació col·lectiva.
9. Demostrar un comportament responsable i positiu en el lloc de treball i participar en les tasques de grup.

3.- CONTINGUTS

Els continguts que afavoriran el desenrotllament de destreses i hàbits generadors d'autonomia personal i social en els alumnes sent capaços d'elaborar el seu propi projecte personal d'inserció laboral o reincorporació al sistema educatiu segons el DECRET 185/2014, de 31 d'octubre són els següents:

Recursos d'autoorientació i adaptació professional.

- El potencial professional.
- El projecte professional.
- Recursos d'autoorientació i adaptació laboral.

La inserció laboral.

- El mercat laboral.
- El procés de busca d'ocupació.
- Orientacions i recursos per a l'autoocupació.

El marc legal de les relacions laborals.

- El dret del treball.
- Drets i obligacions en les relacions laborals.
- La Seguretat Social i les prestacions en casos de malaltia, accident, desocupació.

– Sindicats i convenis

Distribució del mòdul de FOL en unitats didàctiques

Les unitats didàctiques que se'n van a treballar en l'aula amb els alumnes permetent assimilar els continguts i assolir els objectius són les següents:

Bloc 1: Recursos d'autoorientació i adaptació professional

UD 0. Significat i valor del treball.

UD 9. Aconseguir i conservar una ocupació.

UD 10. Autoorientació sociolaboral.

Bloc 2: La inserció laboral

UD.-6 La busca activa d'ocupació.

UD.-7. La selecció de personal.

UD.-8. El treball per compte propi.

Bloc 3: El marc legal de les relacions laborals.

UD.-1. Relacions laborals. Drets i obligacions derivats del contracte de treball.

UD. 2. Modalitats de contractació laboral.

UD. 3. Modificació, suspensió i extinció del contracte de treball. Acomiadament i desocupació.

UD.4. La Seguretat Social i la seua acció protectora.

UD. 5. Participació i representació dels treballadors en l'empresa.

4.- ACTIVITATS D'ENSENYANÇA I APRENTATGE

Es realitzaran activitats consistents en casos simulats on s'apliquen els conceptes i normes explicats en classe. En les activitats en relació amb l'entorn exterior, es posarà especial èmfasi en els problemes que afecten la seua comunitat més pròxima.

Els temes es començaran amb una **enquesta prèvia** destinada a indagar els coneixements i informacions genèriques que els alumnes puguin tindre sobre els continguts tractats en eixa unitat.

Es realitzaran **activitats de desenrotllament** que, com el seu nom indica, pretenen desenrotllar els continguts per a facilitar la seua comprensió o ampliar algun d'ells. Dins d'este grup d'activitats incloem els **casos pràctics**. En ells es plantegen problemes relacionats amb els temes explicats i es demana la seua resolució d'acord amb una sèrie de pautes o preguntes. Este tipus d'activitat està justificada per l'aplicació pràctica que pot tindre la matèria. Per això, la majoria dels casos pràctics faran referència a situacions reals amb què es trobarà l'alumne en el món laboral. Per a algunes si és possible acudirem a l'aula d'informàtica per a poder accedir a Internet, realitzar treballs de major complexitat, consultar documents en suport informàtic...

En acabar cada tema, realitzarem una activitat que porta el nom d'activitat **de síntesi**. En ella es tractarà algun contingut que resulte d'especial interès i que puga oferir una visió genèrica dels problemes abordats en eixa unitat.

Pot plantejar-se en forma d'informació, recolzada en qüestions que després hagen de resoldre's o en algun text d'actualitat, a través d'un debat, per mitjà de preguntes per a contestar en grup...

Un altre factor important a l'hora de realitzar el treball dins de l'aula, és el de considerar la **flexibilitat dels agrupaments**. Es realitzaran **equips de treball** (de tres a cinc alumnes) útils per a desenrotllar l'hàbit de treballar en grup i la importància de la cooperació.

També és fonamental realitzar activitats de **treball individual**, ja que afavorixen la reflexió personal i el treball autònom. Per a això, partint de la situació inicial de cada un es procurarà donar un tractament adequat a la diversitat.

Els **objectius** fixats seran **realistes** i s'acomodaran al ritme d'aprenentatge, a les característiques individuals i a les circumstàncies del grup.

5.- METODOLOGIA I RECURSOS DIDÀCTICS

La metodologia utilitzada perquè els alumnes assimilen estos continguts i aconseguixen els objectius del mòdul es basa en els principis següents:

1. Personalització o individualització dels aprenentatges
2. Diversificació, considerant els distints nivells, estils d'aprenentatge i interessos de l'alumnat.
3. Globalització de continguts, de manera que estos s'estructuren de manera progressiva des del més instrumental i senzill al màxim tècnic i complicat.
4. Participació de l'alumne/a al llarg de tot el procés d'aprenentatge.

Per a això la metodologia serà **oberta i flexible** adaptada a les característiques del grup. Serà activa, el professor actua com guia i l'alumne és el protagonista del seu propi procés d'aprenentatge.

L'ensenyança de continguts ha de ser un mitjà per al desenrotllament de les capacitats individuals i en l'aprenentatge ha de tindre sentit allò que s'aprén. Els temes que s'aborden han de relacionar-se amb els **coneixements i experiències prèvies** dels alumnes.

És fonamental que l'alumne **perceba la utilitat del que aprén**. Hem de procurar unir la teoria i la pràctica potenciant l'aplicació dels nous coneixements. L'acostament a la realitat és un important factor de motivació per a l'alumne i ha de formar part de la dinàmica de treball en l'aula. És, per tant, imprescindible que els temes s'enfoquen des d'un punt de vista d'acord amb la realitat soci professional en què ens trobem i amb les circumstàncies concretes de l'alumnat.

Es potenciarà la **visió global de l'aprenentatge** tractant de relacionar els continguts del mòdul amb altres àrees del coneixement i amb la formació integral de la persona. Per a això valorarem l'ús correcte del llenguatge oral i escrit, els comportaments socials adequats tant en l'aula com fora d'ella, els hàbits de treball, les actituds de cooperació i col·laboració i la responsabilitat i el sentit crític.

Es buscarà adaptar els distints conceptes a situacions pròximes als alumnes i conegudes per ells, fent especial insistència en aquelles específicament relacionades amb l'entorn econòmic i professional conegut per ells.

Es fomentarà el rigor en l'ús del llenguatge per a aconseguir que els alumnes adquirisquen un vocabulari el més ric possible en l'àmbit laboral.

RECURSOS DIDÀCTICS

Els recursos didàctics s'han previst en funció dels objectius, les capacitats terminals i la metodologia a utilitzar. En síntesi, s'utilitzarà els següents:

Els alumnes utilitzaran el material que se'ls anirà subministrant en les distintes sessions, adaptant-se als continguts.

Els textos utilitzats per a la preparació de les classes són els citats a continuació:

- Estatut dels Treballadors.
- Guia Laboral. (Ministeri de treball).
- Decrets que regulen les modalitats de contractes de treball
- Distintes guies i publicacions relatives a inserció laboral.
- "Formació i Orientació Laboral", Bàsic, de l'editorial Editex.
- Formació i Orientació Laboral. Editorial: McGraw Hill..
- Formació i Orientació. Editorial: Editex
- Com confeccionar Nòmines i Assegurances Socials. Autor: Miguel A. Ferrer López. Edicions Deusto S. A.

Per a l'exposició dels temes en classe s'utilitzarà com a suport:

- El maneig dels alumnes d'internet.
- Esquemes.
- Pissarra.
- Retroprojector i transparències.
- Fotocòpies.
- Articles de periòdics i revistes.
- Intervenció esporàdica d'experts que es podrà mantindre al llarg del curs, per a acostar a l'alumne a la realitat social, a fi de millorar la seua transició a la vida activa i adulta.
- Visita als distints organismes
- Impresos i formularis de diversos tipus

6.- ACTIVITATS EXTRAESCOLARS

No es preveuen activitats extraescolars per a aquest mòdul durant el curs 2020-2021.

7.- PROCEDIMENTS I CRITERIS D'AVALUACIÓ

L'avaluació per al mòdul de FOL II estarà basada en el que determina el DECRET 185/2014, de 31 d'octubre, del Consell. Serà contínua, formativa i integradora.

7.1.- Resultats d'aprenentatge i criteris d'avaluació:

1. Selecciona oportunitats d'ocupació identificant les diferents possibilitats d'inserció i les alternatives d'aprenentatge al llarg de la vida.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha valorat la importància de la formació permanent com a factor clau per a l'ocupabilitat i l'adaptació a les exigències del procés productiu.

b) S'han identificat els itineraris formativoprofessionals relacionats amb el perfil professional del títol professional bàsic.

c) S'han determinat les aptituds i les actituds requerides per a l'activitat professional relacionada amb el títol professional bàsic

d) S'han identificat les principals vies d'inserció laboral per al títol professional bàsic.

e) S'han determinat les tècniques utilitzades en el procés de busca d'ocupació.

f) S'ha realitzat la valoració de la personalitat, les aspiracions, les actituds i la formació pròpia per a la presa de decisions.

2. Exercix els drets i complix les obligacions que es deriven de les relacions laborals, i les reconeix en els diferents contractes de treball.

Criteris d'avaluació:

a) S'han identificat els conceptes bàsics del dret del treball.

b) S'han distingit els principals organismes que intervenen en les relacions entre empresaris i treballadors.

c) S'han determinat els drets i les obligacions derivats de la relació laboral.

d) S'han classificat les principals modalitats de contractació.

e) S'han identificat les causes i els efectes de la modificació, la suspensió i l'extinció de la relació laboral.

f) S'ha analitzat la recepció de salaris identificant els principals elements que l'integren.

g) S'han analitzat les diferents mesures de conflicte col·lectiu i els procediments de solució de conflictes.

h) S'han determinat les condicions de treball pactades en un conveni col·lectiu aplicable al sector relacionat amb el títol professional bàsic.

3. Determina l'acció protectora del sistema de la Seguretat Social davant de les distintes contingències cobertes, identificant les distintes classes de prestacions.

Criteris d'avaluació:

a) S'ha valorat el paper de la Seguretat Social com a pilar essencial per a la millora de la qualitat de vida dels ciutadans.

b) S'han enumerat les diverses contingències que cobrix el sistema de Seguretat Social.

c) S'han identificat els règims existents en el sistema de Seguretat Social.

d) S'han identificat les obligacions d'empresari i treballador dins del sistema de Seguretat Social.

e) S'han classificat les prestacions del sistema de Seguretat Social identificant els requisits necessaris, especialment en cas de malaltia, accident i desocupació.

7.2.- Criteris de qualificació del mòdul

ASSISTÈNCIA I ACTITUD (30%)

Assistència regular a classe. Del mode oposat, la no assistència habitual (més d'un 15% de les sessions) no sols privarà l'alumne d'eixe percentatge de la qualificació, sinó que motivarà el règim disciplinari previst pel Centre i les seues conseqüències previstes.

Actitud positiva dels alumnes cap a la comunitat educativa en el seu conjunt, sent integrada pel professor, a la llum del seu registre diari i el seu seguiment de l'alumne.

ACTIVITATS (30%)

Un **30% de la nota naix de la realització amb aprofitament de les tasques i activitats** que es determinen tant en l'aula com les tasques per a casa.

EXÀMENS (40%)

Un **40% de la nota s'integra dels resultats de les proves d'avaluació** que s'efectuen en els distints moments avaluatius del curs.

La no presentació a una prova objectiva comporta el suspens d'eixa prova, excepte justificació suficient a criteri del professor. En eixe cas de justificació, l'alumne o alumna podrà presentar-se a la prova objectiva de recuperació.

L'actitud positiva i la participació regular de l'alumne/a en les activitats de classe són condició essencial per a poder aprovar. El professor, davall el seu criteri basat en la informació arreplegada i registrada diàriament, podrà suspendre els alumnes amb actitud negativa i/o amb manifesta falta de participació en les activitats de classe, encara que hagen obtingut una qualificació global igual o superior a 5 punts.

Passada la data d'entrega d'una activitat, s'arreplegarà, però es puntuarà amb un màxim de 5 punts. Els treballs que a juí del professor estiguen copiats, tindran la consideració de treball no presentat (0 punts), per a tots els alumnes o alumnes que "compartisquen" la similitud.

En la realització de les activitats, proves d'avaluació, treballs... es tindrà en compte les faltes d'ortografia i l'expressió.

7.3.- Recuperació del mòdul de FOL II

S'ha previst una **RECUPERACIÓ** per als alumnes que no hagen aconseguit el 5 de qualificació global en l'avaluació. Així, la recuperació de la primera avaluació, tindrà lloc en la segona, la recuperació de la segona avaluació, en la tercera, i la recuperació de la tercera avaluació tindrà lloc al final de la tercera avaluació.

Hi ha previsió d'una convocatòria extraordinària per a aquells alumnes que no hagen aconseguit les capacitats terminals amb les següents característiques:

1. S'examinarà de la totalitat del mòdul

2. La convocatòria tindrà lloc en les dates que es determinen, dins del mes de setembre.

8.- L'ATENCIÓ A LA DIVERSITAT I EL PRINCIPI D'INCLUSIVÓ EDUCATIVA

En este punt cal parar esment al Decret 104/2018, de 27 de juliol, del Consell, pel qual es desenvolupen els principis d'equitat i d'inclusió en el sistema educatiu valencià. Segons el que s'especifica al preàmbul de la citada norma, "els sistemes educatius han de dirigir els seus esforços cap a la millora de la qualitat i l'eficiència de l'educació, conjugant qualitat i equitat, cohesió social i participació activa de la ciutadania. La participació de la comunitat educativa en els processos d'aprenentatge i ensenyament és un factor clau de l'èxit escolar, la qual cosa implica que els centres i les aules han de ser acollidors i obrir-se a altres agents implicats en el procés educatiu.

Assumir el principi d'inclusió educativa i l'educació per a totes i per a tots fa necessari tornar a conceptualitzar i redefinir el totes i el tots, exercici que implica posar el focus d'atenció no només sobre l'àmbit de la discapacitat, sinó sobre tot l'alumnat, i en especial sobre les persones i col·lectius que es troben en situació de major vulnerabilitat i en risc d'exclusió educativa i social per raó d'origen, ètnia, llengua, situació econòmica i social, orientació sexual, identitat de gènere o característiques sexuals, capacitat i competència, en situació de desvalorització, desconsideració, discriminació o violència, o totes aquelles persones que per causes emocionals, funcionals, de convivència i participació, en interacció amb el seu context educatiu, poden estar sotmeses a pressions excloents o que troben barreres en l'accés, la presència, la participació i l'aprenentatge en els centres escolars.

Educar en la diversitat és reconèixer que cada alumna i cada alumne té necessitats úniques que poden requerir suports en diferent nivell d'amplitud, intensitat i durada. L'escola inclusiva requereix l'aplicació de múltiples recursos de naturalesa distinta, funcionals, organitzatius, curriculars o personals, per a atendre un ampli ventall de situacions en què l'alumnat requereisca algun tipus de suport, transitòriament o al llarg de tota la seua l'escolaritat."

Més concretament, a l'article 27 de l'esmentat Decret, és on es tracta l'assumpte de l'alumnat amb necessitats específiques de suport educatiu en la formació professional i en els ensenyaments de règim especial. El primer paràgraf d'este article ens diu que "els centres que imparteixen programes de formació professional o ensenyaments de règim especial en les modalitats presencial, semipresencial i a distància, facilitaran itineraris adaptats als diferents ritmes i possibilitats d'aprenentatge de cada alumna i alumne, amb una organització que permeta les adaptacions, la provisió de suports materials o personal d'accés i les mesures flexibilitzadores que possibiliten l'assoliment dels objectius encaminats a l'obtenció total o parcial de la titulació.

Per altra part, l'article 1 de la LOE fixa com un dels principis que inspiren el sistema educatiu "La flexibilitat per a adequar l'educació a la diversitat d'aptituds, interessos, expectatives i necessitats de l'alumnat...". Aquest propòsit implica la necessària adaptació dels mòduls a les necessitats educatives de l'alumnat.

Per consegüent, dins dels límits establits pels resultats d'aprenentatge establits en el títol del Cicle Formatiu, s'ha de procurar atendre les necessitats educatives de tots els alumnes. L'atenció a la diversitat ha de convertir-se en un element definitori de la pràctica

docent diària i es reflecteix en els nivells següents:

8.1.- Atenció a la diversitat en la programació.

La programació ha de tindre en compte que no tots els alumnes adquireixen al mateix temps i amb la mateixa intensitat els continguts tractats. Per això, ha de dissenyar-se de manera que assegure un nivell mínim per a tots els alumnes al finalitzar el cicle, prestant oportunitats per a recuperar el no adquirit en el seu moment. A més, la programació d'activitats d'investigació afavoreix les tècniques de treball autònom i permet a cada alumne aplicar el ritme i la forma de treball més adequada a les seues característiques individuals. Igualment es possibilitaran activitats d'ampliació que permeten atendre les exigències plantejades pels alumnes amb una major capacitat d'assimilació de coneixements.

8.2.- Atenció a la diversitat en la metodologia i en els materials utilitzats.

L'atenció a la diversitat es tradueix metodològicament en un tractament individualitzat (amb les limitacions temporals derivades de l'escassa assignació horària de què disposa el mòdul) dels alumnes que així ho exigisquen. Es procurarà atendre les especials exigències que plantegen, bé efectuant adaptacions curriculars, bé facilitant materials, documentació i fonts d'informació que permeten l'ampliació de coneixements.

Es prepararan activitats d'ampliació per a aquells alumnes que mostren major interès o capacitat de treball. Consistiran fonamentalment en treballs d'investigació en grups amb posterior exposició en l'aula.

Així mateix es contemplen activitats de reforç per a aquells alumnes amb menor capacitat cognoscitiva però que manifesten una actitud positiva i suficient hàbit de treball. Les dites activitats pretenen facilitar la consecució pels esmentats alumnes de les capacitats terminals exigides en el mòdul.

Una vegada conegudes les peculiaritats dels alumnes s'aplicarà de forma individualitzada.

Aquestes mesures d'atenció a la diversitat en cap cas modificaran els continguts, i per tant no afectaran l'adquisició de les capacitats terminals del mòdul.

Esta és la programació del mòdul de FOL II per als cicles formatius de FPB. No obstant això, la programació està subjecta a possibles modificacions segons el professor o acord de l'equip docent observe l'evolució dels alumnes, de manera que al finalitzar el curs l'alumne haja aconseguit els objectius mencionats.

9. AVALUACIÓ DE LA PRÀCTICA DOCENT

Objectius

Per tal de realitzar una correcta avaluació de la pràctica docent, intentarem treballar els següents objectius:

- El clima a classe

- La metodologia utilitzada
- El grau de consecució dels objectius programats
- Els continguts treballats
- Adaptació de la pràctica docent al cas concret
- Millorar la comunicació entre tots els implicats

Instruments d'avaluació

En primer lloc, cercarem l'opinió i intervenció de l'alumnat en aquest procés, utilitzant dinàmiques d'avaluació a la fi de cada trimestre.

Per una part, emprarem una sèrie de qüestionaris, que serviran d'instrument per tal recollir informació escaient que ens ajude a orientar els processos de millora.

Per altra part, també utilitzarem qüestionaris per a que siga el professorat mateix qui reflexione al voltant dels aspectes que ajuden a traure conclusions i propostes de millora que puguin ser incorporades a la memòria final de curs i implementades al propinent.

Finalment, s'intentarà realitzar reunions amb caràcter monogràfic al departament trimestralment.